

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskernes Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRING

KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRING
1885-1931

KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRING 1885-1931

UDGIVET AF
KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRING
I ANLEDNING AF DENS 200 AARS BESTAÆN
MDCCCCXXI

TRYKT I 1000 EKSEMPLARER
HOS NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKIÆR)
•
BILLEDERNE UDFØRT I
F. HENDRIKSENS REPRODUKTIONS-ATELIER

NÆRVÆRENDE Skrift fremkommer i Anledning af 200 Aars Dagen for Kjøbenhavns Brandforsikrings Oprettelse, som en Fortsættelse af det i 1913 udgivne Skrift: »Kjøbenhavns Brandforsikring 1731-1911« og i Tilslutning til den samtidig med dette Skrift udkommende almindelige Redegørelse for Forsikringsvæsenets Udvikling i Danmark i det sidste Slægtled, der er udarbejdet af Redaktør, cand. polil. CHR. THORSEN. Ligesom det i 1913 udgivne Skrift er den historiske Redegørelse for Kjøbenhavns Brandforsikrings Forhold i nyere Tid udarbejdet af Raadstuearkivar AXEL LINVALD, medens Brandforsikringens Kasserer cand. jur. WILLIAM OLSEN har tilføjet en Regnskabsoversigt over alle de Aar, i hvilke Brandforsikringen har virket. Der er dernæst gjort Rede for to Policers Historie siden 1731, af hvilke den ene vedrører Brandforsikringens nuværende Ejendom, Ved Stranden Nr. 14, samt tilføjet en Del Oplysninger om de til Brandforsikringen knyttede Personer. Ligesom der i Skriftet om Brandforsikringens ældre Historie var gengivet en Række Billeder, som skulde give et Indtryk af Hovedstaden i det 18. og første Halvdel af det 19. Aarhundrede, søger Billedstoffet i dette Skrift at vise Byens Udseende omkring Begyndelsen af den Periode, som Skriftet omhandler. Langt de fleste af de gengivne Billeder findes i Bymuscæet paa Københavns Raadhus.

DIREKTIONEN FOR KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRING,
den 26. Januar 1931.

INDHOLDSFORTEGNELSE

KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRING 1885-1931 af AXEL LINVALD:	
INDLEDNING	Side 15
1. AFSNIT: STYRELSE OG ADMINISTRATION	— 21
2. AFSNIT: BRANDFORSIKRINGENS TERRITORIALE OMRAADE	— 37
3. AFSNIT: VEDTÆGTSBESTEMMELSER OM FORSIKRINGSVIRK- SOMHEDEN	— 55
4. AFSNIT: GENFORSIKRINGEN	— 93
5. AFSNIT: ØKONOMISKE FORHOLD	— 117
HENVISNINGER	— 135
NOGLE OPLYSNINGER OM DE FØRSTE VURDERINGER OG INDTEGNINGER I KJØBENHAVNS BRANDFORSIK- RING SAMT OVERSIGT OVER AARSREGNSKABERNE FOR 1731-1930 af Kasserer i Københavns Brandforsikring cand. jur. WILLIAM OLSEN:	
DE FØRSTE VURDERINGER OG INDTEGNINGER I KJØBEN- HAVNS BRANDFORSIKRING	— 145
BRANDFORSIKRINGENS AARSREGNSKABER 1731—1930	— 161
FORTEGNELSE OVER KJØBENHAVNS BRANDFORSIK- RINGS BESTYRELSE OG PERSONALE 1912-1930	— 175

BILLEDFORTEGNELSE

Nr.	Side
1. Ved Stranden Nr. 14. Fot.....	17
2. Ved Stranden ca. 1875. Fot. af Harboe.....	23
3. Møde i Direktionen. Fot.....	25
4. Direktør C. A. Iversen. Fot.....	27
5. Møde i det faste Udvalg. Fot.....	29
6. Interiør fra Kontoret. Fot.....	35
7. Vestervoldgade April 1891. Fot. af J. F. Meyer.....	39
8. Parti ved Rysensteens Badeanstalt ca. 1885. Fot.....	41
9. Farvergade ca. 1890. Fot. af Hauerslev.....	43
10. Filosofgangen ca. 1870. Fot.....	45
11. Luciemølle paa Gyldenløves Bastion 1885. I Baggrunden Halmtorvet. Fot. af Galle & Aagaard.....	48
12. Luciemølle ca. 1880. Fot.....	49
13. Halmtorvet (nu Raadhuspladsen) ca. 1885. Fot. af Heichelmann.....	51
14. Udsigt over Vesterbros Passage mod Halmtorvet i Slutningen af 70'erne. Fot.....	53
15. Halmtorvet med Vejerboden 1885. Amatørfotografi.....	57
16. Indgangen til Ørstedsparken og St. Pederstrædes Mølle 1888. Fot. af Johs. Petersen.....	59
17. St. Kongens Mølle ved Vesterbros Passage ca. 1870. Fot. af I. F. Busch..	62
18. Dronningens Mølle ved Østerport. Fot. af J. F. Meyer.....	63
19. Ørstedsparken ca. 1880. Fot.....	65
20. »Nørreports Gab« set fra Glaciset mod Frederiksborggade med Kultorget ca. 1870. Fot.....	67
21. Gl. Frederiksborggade set fra Kultorget i Slutn. af 70'erne. Fot.....	69
22. Udsigt fra Østre Glacis (Østre Anlæg) mod Østervoldgade, Rosenborg og Observatoriet ca. 1880. Fot. af Carl Petersen.....	71
23. Østerbros Ravelin. Maleri af A. Schovelin 1875.....	73
24. Østerbrogade 1865. Fot.....	75
25. Strandpromenaden. Tegning af Chr. Zacho 1882.....	77
26. Den gamle Husarkaserne i Grønningen 1895. Fot. af Peter L. Petersen..	79
27. Toldboden i 1860'erne. Fot. af Tillge.....	80
28. Amaliegade med Almindelig Hospital ca. 1850. Akvarel af H. G. F. Holm	81
29. St. Annæ Plads ca. 1870. Fot. af Budtz-Müller.....	83
30. Kvæsthusbroen ca. 1870. Fot. af Tillge.....	85
31. Nyhavn ca. 1865. Fot. af Budtz-Müller.....	87

Nr.	Side
32. Kongens Nytorv med Hotel d'Angleterre ca. 1870. Fot. af Harboe.	88
33. Kongens Nytorv med Hovedvagten ca. 1870. Fot.	89
34. Helsingørgade set fra Adelgade 1898. Fot. af Fr. Riise	91
35. Møntergade 31 (Sjæleboderne). Fot. af Hauerslev	95
36. Didrik Badskjærs gang set fra Grønnegade 1898. Fot. af Hauerslev	97
37. Vismars Gang set mod Porten til Gammel mønt. Fot.	98
38. Store Brøndstræde 1909. Amatørfot. af Rolsted	99
39. Holmens Kanal set mod Gammelholm ca. 1860. Fot. af Harboe.....	101
40. Holmens Kanal set mod Christiansborg i 1870'erne. Foran Kirken Sø- kortarkivet. Fot.	103
41. Den indre Havn set fra »Asiatisk Kompagni« 1881. Fot.	105
42. Knippelsbro ca. 1890. Fot.	106
43. Langebro 1888. Fot.	107
44. Slotsholmsgade ca. 1890. Fot.	109
45. Købmagergade 1892. Fot.	111
46. Højbroplads ca. 1880. Fot. af Axel Lindahl	112
47. Udsigt over København fra Nikolajtaarn 1890. Fot. af A. Lønborg	113
48. Gammel torv ca. 1875. Fot. af Harboe	114
49. Krystalgade set fra Nørregade 1870. Fot.	115
50. Nybrogade og Gammelstrand 1880. Fot.	119
51. Udsigt over Christianshavn 1900. Fot.	121
52. Strandgade paa Christianshavn 1898. Fot. af Hauerslev	123
53. Overgaden oven Vandet 1865. Fot. af Sidenius	125
54. Snorrebroen og Overgaden oven Vandet ca. 1890. Fot. af I. F. Busch....	127
55. Overgaden neden Vandet med Heerings Gaard. Fot.	128
56. Christianshavns Kanal, i Baggrunden Gl. Holm 1865. Fot. af Sidenius ...	131
57. Prospekt fra Amagertorv. Litografi efter en Akvarel fra 1755	147
58. Facsimile af den første Brandpolice	149
59. Facsimile af 3. Side af Police Nr. 1.	151
60. 1. Side i Hovedassurancebogen.	153
61. Prospekt fra Ved Stranden under Branden 1795. Stik af A. Flint.....	156
62. J. M. Quists Originaltegning til Brandforsikringens Ejendom Ved Stran- den Nr. 14	159

KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRING
1885-1931

AF

AXEL LINVALD

INDLEDNING

1. Ved Stranden Nr. 14. Fot.

KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRING kan paa sin 200 Aars Dag se tilbage paa en lang og begivenhedsrig Historie. En Katastrophe i vor Hovedstads Historie – vel den største, den har oplevet – Branden i 1728, gav Anledning til dens Oprettelse. Som et Led i Arbejdet paa at raade Bod paa Ulykkens Følger og forebygge deres Gentagelse, stiftedes Selskabet to Aar senere, den 26. Januar 1731. To Gange, i 1795 og 1807, ved den store Bybrand og ved Englændernes Bombardement, har dens Tilværelse staaet paa Spil. Ved sine opsparede Midler og ved Statsmagtens Understøttelse blev den dog i Stand til at yde Hjælp til Byens Borgere og fortsætte sin Virksomhed. Mere stillfærdig, men maaske lige saa betydningsfuld var dens Gerning i det lange Tidsrum, da den uden større Begivenheder har røgtet sin daglige Dont, sikret Ejendomsbesiddernes Kredit, og, naar Ilden fortærede deres Huse, givet dem Erstatning for Tabene og muliggjort Genrejsningen af deres Bygninger. Navnlig i forbigangne kapitalfattige Tider har An-

bringelsen og Nyttiggørelsen af dens Formue været til Fordel for Byens Borgere. I stor Udstrækning har den tillige kunnet stille Midler til Raadighed for Brandvæsenet og andre stats- og samfundsnyttige Formaal.

To Hundrede Aar igennem har Kjøbenhavns Brandforsikring været et vigtigt Led i Hovedstadens økonomiske Liv.

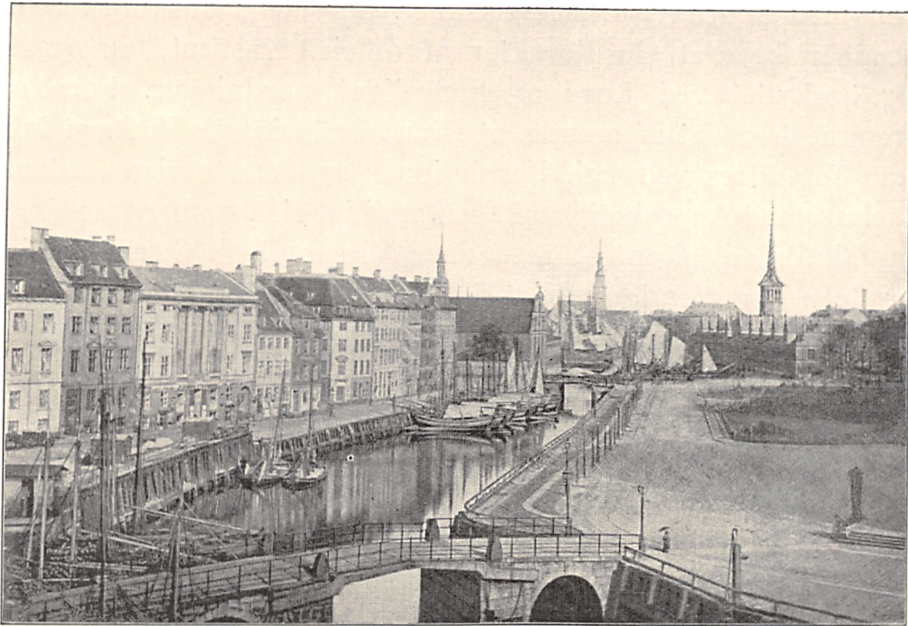
Hvert Tidsrum af dens Historie har sin særlige Karakter. Efter Branden 1728 fulgte næsten 70 Aar, da Byen blev forskaanet for store Brande. Aar for Aar forøgedes Formuen og blev Midlerne opsamlet, som i Ulykkens Dage gjorde deres Nytte. Nogenlunde uforandret kunde Selskabet bevare de oprindelige Organisationsformer. Begivenhederne i 1795 og 1807 bragte Brandforsikringen i nærmeste Forhold til Statsmyndighederne og bevirkede, at alle Bestræbelserne næsten to Menneskealdre igennem maatte rettes mod de nærmest liggende Formaal, Afbetalingen af Gælden og Opsparingen af en ny Formue. Saa vel lykkedes denne Opgave, at Brandforsikringen ved Midten af det 19. Aarhundrede blev i Stand til ogsaa under forandrede Vilkaar at tilfredsstille Tidens Krav. Under aarelange Brydninger, mellem 1868 og 1885, gennemførtes en Nyordning, som i det følgende halvthundrede Aar gjorde det muligt at omforme Kjøbenhavns Brandforsikring til et moderne og tidssvarende Forsikringselskab.

Da Selskabet 26. Januar 1913 udsendte en udførlig Skildring af dets Historie, sluttede den i Hovedsagen ved dette Vendepunkt. Kun en ganske kortfattet Oversigt førte Fremstillingen ned til 1911. Det her foreliggende lille Skrift knytter Traaden ved 1885 og har til Opgave at give en historisk Skildring af det sidste Afsnit af Brandforsikringens Historie. Den store Bog kunde med Rette føre Undertitlen: »Et Bidrag til Kjøbenhavns Historie«. I mindre Grad vil det være Tilfældet med Tillægget. Ganske vist indeholder ogsaa denne Skildring et Udsnit af Hovedstadens Liv. Ifølge Sagens Natur bliver det dog snævrere end i de foregaaende Tidsrum. Vor Bys økonomiske og sociale Forhold er i Løbet af det sidste halvthundrede Aar bleven stedse mere sammensatte. Et Institut som Kjøbenhavns Brand-

forsikring er blevet et enkelt Led mellem mange andre, vigtigt og betydningsfuldt, men dog ikke væsensforskelligt. I de fleste Henseender deler det Lod og Skæbne med tilsvarende Virksomheder.

Og dog vil man finde, at de samme Kræfter og Traditioner, som i foregaaende Tider var vokset stærke og har givet Selskabet dets ejendommelige Karakter, ogsaa i det sidste halvt-hundrede Aar har bevaret deres Magt og øvet deres Virkning. Da Kjøbenhavns Brandforsikring oprettedes i 1731, skyldtes det en Ansøgning fra Byens 32 Mænd. Fra dens første Begyndelse og til denne Dag er den bleven ledet af vor Bys ansete Borgere. Saa længe Enevælden bestod, var den en af de meget faa Institutioner, som bevarede sit Selvstyre og var et Hjemsted for borgerlig Selvhævdelse. Direkte og indirekte vil det fremgaa af de følgende Blade, at de samme Kræfter ogsaa i vore Tider har øvet deres Indflydelse. Paa Kjøbenhavns Brandforsikrings 200 Aars Dag vil det kunne vidnes, at den har været et fuldgyldigt Udtryk for vor Hovedstads Borgerskab og baaret Præget af dets bedste Egenskaber.

FØRSTE AFSNIT
STYRELSE OG ADMINISTRATION

2. Ved Stranden ca. 1875. Fot. af Harboe.

LOVEN af 15. Maj 1868 om Hovedstadens Brandvæsen havde haft indgribende Betydning for Kjøbenhavns Brandforsikring. Monopolet var bortfaldet og Forsikringstvungen ophævet. For Fremtiden kunde Byens Grundejere, om de skulde finde det formaalstjenligt, undlade at assurere deres Ejendomme eller søge Optagelse i Selskaber, som de mente bod dem fordelagligere Vilkaar. Af de følgende Blade vil det dog fremgaa, at Brandforsikringen i de forløbne to Menneskealdre har formaet at bevare sit faktiske Herredømme indenfor dens oprindelige territoriale Omraade. Ved Hjælp af sin opsparede Formue har den kunnet indrømme Interessenterne saa gunstige Vilkaar, at ingen privat Husejer har været i Stand til andetsteds at opnaa billigere Betingelser. Ved stadige Forbedringer, bygget paa egne og fremmede Erfaringer, har den imødekommet de Krav, som var en Følge af Tidens tekniske og økonomiske Udvikling.

Selv om Kjøbenhavns Brandforsikring i det sidste halve Aarhundrede paa lige Vilkaar har maattet optage Konkurren-

cen med andre Assuranceselskaber, har den i adskillige Henseender bevaret sin Karakter af officielt Institut, omgærdet og beskyttet ved Love og kongelige Anordninger. Først og fremmest er det afgørende, at Brandforsikringens Vedtægt kun kan forandres ved kgl. Resolutioner og dens øvrige Bestemmelser med Approbation af Justitsministeriet, som ogsaa forer en almindelig Kontrol med dens Virksomhed. Særlig vigtigt er det — og ejendommeligt for Institutionen — at en Tilsynsmand, udnævnt af Regeringen, deltager i alle Vurderinger til Indtegning i Selskabet. For saa vidt Interessenternes Klager ikke henhører under Domstolene, bliver de i sidste Instans afgjort af Justitsministeriet*).

Kjøbenhavns Brandforsikring har i sin to Hundrede Aar gamle Historie med Held stræbt at hævde sit Selvstyre og sin Uafhængighed. Den har ogsaa i dens sidste Tidsrum fastholdt disse Traditioner, men dog fundet det rigtigt at søge en fastere Tilknytning til Statens højeste juridisk-administrative Myndighed. Allerede i 1897 ønskede Direktionen at opnaa et virksommere Tilsyn fra Ministeriets Side¹⁾. Man gik paa dette Tidspunkt ud fra, at Departementschef RICARD, som stod i et tilsvarende Forhold til Landets to andre gensidige Brandforsikringer, Landbygningernes og Købstædernes, vilde lade sig beskikke til Tilsynshavende i Kjøbenhavns. Da dette Ønske ikke kunde opfyldes — i Betragtning af de Muligheder, som forelaa for en Konkurrence mellem Kjøbenhavns og Landbygningernes Brandforsikringer, ønskede Departementschefen ikke at have Sæde i begge de to Selskabers Ledelse — blev Sagen stillet i Bero. Under senere Drøftelser blev der blandt Interessenternes Repræsentanter ytret Betænkeligheder ved en Ordning, som man frygtede vilde give Ministeriet for stor

*) Yderligere kan tilføjes: Da Brandforsikringen er oprettet ved Lov, falder den ikke ind under Loven af 1. Marts 1889 om Handelsregistre, Firma og Prokura; dens Forsikringspræmier har ifølge Forordning af 8. Juli 1840 angaaende Amtstueoppebørslen lovbestemt Pant i den forsikrede Ejendom. Endelig hører Kjøbenhavns Brandforsikring til de af Justitsministeriet godkendte Brandforsikringer, der maa benyttes for Bygninger, hvori Umyndiges og offentlige Stiftelsers Midler udlaanes.

3. Møde i Direktionen. Fot.

Indflydelse paa Selskabets Anliggender¹⁾). Da denne Betragtning i nogen Grad fandt Øre i Direktionen og det samtidig viste sig vanskeligt at finde en Ordning, overensstemmende med baade Ministeriets og Brandforsikringens Interesser, fastholdt man den bestaaende Tilstand. Først i 1926 var alle Vanskeligheder ryddet til Side. Ved et Tillæg til Vedtægten blev det fastsat, at Justitsministeriets Tilsyn for Fremtiden skulde udøves gennem et Repræsentantskabet tilforordnet Medlem, som tillige fik Sæde i det faste Udvalg.

I dettes Møde den 28. Oktober 1926 bød Formanden Departementschef A. SVENDSEN Velkommen som Justitsministeriets Tilforordnede²⁾).

For Brandforsikringens Udvikling i de sidste halvthundrede Aar har det paa mange Maader været en Fordel, at næsten de samme Mænd har staaet i Spidsen for dens Styrelse.

Samtidig med at nye Vedtægter traadte i Kraft — 30. September 1885 — afgik de tre Direktører, Brygger J. C. JACOBSEN, Tømrermester J. A. BLOM og Overretsprokurator C. L. A. HERFORTH. Som deres Afløscere valgtes Højesteretsassessor CHR. RIMESTAD, Tømrermester HARALD HARTVIG KAYSER og daværende Docent, senere Professor Dr. jur. & polit. HARALD WESTERGAARD. Da Kayser den 10. Oktober 1895 afgik ved Døden, blev han efterfulgt af Arkitekt, Murmester H. N. FUSSING, som virkede indtil 1913, hvorefter først Tømrermester cand. polyt. O. KAYSER (død 19. Oktober 1925) og siden Arkitekt HELGE B. MØLLER indtraadte som bygningskyndigt Medlem. I 1886 var daværende cand. jur. C. A. IVERSEN bleven ansat som Forretningsfører. Efter Chr. Rimestads Død, 4. Oktober 1894, blev der gennemført en Vedtægtsændring¹⁾, hvorved det blev muligt at lade Forretningsførerstillingen ubesat og i Stedet udnævne dens Indehaver til administrerende Direktør. Ifølge Vedtægten valgtes Direktionsmedlemmer af Repræsentantskabet for et Tidsrum af 6 Aar. Da man fandt denne Ordning mindre heldig, er det i 1918 bleven fastsat, at Valget foretages efter Indstilling af det faste Udvalg og gælder paa Livstid²⁾. I denne Forbindelse kan tilføjes, at det paa Forslag af Direktør Iversen, straks efter dennes Tiltræden er bleven vedtaget, at den administrerende Direktør ikke uden Samtykke fra det faste Udvalg maa paatage sig andet lønnet Hverv³⁾.

At to af Direktionens tre Medlemmer, Formanden Prof. Westergaard og den administrerende Direktør C. A. Iversen den Dag, denne Bog foreligger, i henholdsvis over 45 og 44 Aar har staaet i Spidsen for en stor Virksomhed, turde være lidt af et Særsyn.

Fire Direktionsmedlemmer, Chr. Rimestad og H. H. Kayser, H. N. Fussing og O. Kayser er saaledes i Tidens Løb afgaaet ved Døden. Trods al indbyrdes Forskellighed hører de alle til det københavnske Borgerskab, indenfor hvilket Brandforsikringen altid har hentet sine Ledere. Hver for sig var de særprægede Personligheder, som har tilført Selskabets Ledelse en Part af den Handlekraft og Uafhængighed, saglige Viden

4. Direktør C. A. Iversen. Fot.

og forsigtige Reformiver, som har kendetegnet dens Virksomhed i de forløbne Aartier. I ethvert kollegialt Styre er det vanskeligt at udskille den Enkeltes Andel. Som Medlemmerne er fælles om Ansvaret, deler de ogsaa Æren.

Som et ydre Udtryk for Direktør Iversens og Professor Westergaards særlige Forhold til Brandforsikringen er der i 25 Aaret for deres Indtrædelse i Selskabets Ledelse, i September 1910 og i Sommeren 1911, bleven tilvejebragt Malerier af dem, som ved deres Død ophænges i Brandforsikringens Lokaler¹⁾.

To Mænd er der Grund til særskilt at nævne: Overretssagfører F. L. V. BENTZEN, Repræsentantskabets Formand fra 20. Oktober 1885—26. November 1923, og nuværende Kontorchef V. P. T. NIELSEN, som siden 1896 har været i Selskabets Tjeneste. Da den første i sin høje Alder opgav sit Hverv, blev der fra alle Sider rettet en Tak til ham for hans Gerning i

Brandforsikringen og for hans Ledelse af dens Forhandlinger. I 1910 ved 25 Aars Dagen for hans Overtagelse af Formandspladsen er ogsaa han bleven malet¹⁾, og ved hans Afgang fik han som »Ærespension« tillagt sit aarlige Honorar²⁾.

Bestemmelserne om Brandforsikringens Styrelse er i Hovedsagen de samme, som har bestaaet fra det 18. Aarhundredes Midte. Den Gang som nu lededes Selskabets Anliggender af et »Repræsentantskab«, af det af dette valgte »Faste Udvalg« og af en »Direktion«. I Reglerne for Valget af de forskellige Myndigheder, Fordelingen af deres Forretninger og Afgrænsningen af deres Indflydelse er der kun bleven truffet faa, delvis lidet betydende Ændringer.

Repræsentantskabet bestod oprindeligt af halvt saa mange Medlemmer som Forsikringsbeløbet udgjorde Millioner Kroner, dog ikke under Hundrede. Som Følge af Assurancesummernes stærke Vækst fandt man det efterhaanden mere paa-krævet at faa fastsat en Maksimumsgrænse; fra 1903 maa Tallet ikke overstige 150³⁾. Den demokratiske Regel, at Interessenterne uanset Antallet og Værdien af de Ejendomme, for hvilke de var indtegnet, havde ensartet Stemmeret, er i den allersidste Tid blevet fraveget. I 1926 anførte Direktør Herforth paa et Møde i det faste Udvalg⁴⁾, at Medlemmernes Stemmeret f. Eks. i Købstædernes Brandforsikring var afhængig af Assurancesummens Størrelse og foreslog en lignende Ordning indført i Københavns Brandforsikring. Efter at Spørgsmaalet var bleven drøftet i et særligt Udvalg, blev det vedtaget, at hver forsikret Ejendom skulde give Ejeren en Stemme ved Valg, dog at ingen kan raade over mere end ti⁵⁾. Samtidig blev der truffet Bestemmelse om, hvem der repræsenterer Ejendomme, som besiddes af Stat, Kommune, Aktieselskaber o. lign., ligesom man – i Lighed med hvad der er Tilfælde indenfor Bygningsbrandforsikringer – tilføjede et Forbud imod, at Bestyrere og Repræsentanter for konkurrerende Selskaber kan tage Sæde i Repræsentantskabet.

Hvert Aar inden den regelmæssige Generalforsamling til-

5. Møde i Det faste Udvalg. Fot.

sendes der samtlige Interessenter en Fortegnelse over de Medlemmer af Repræsentantskabet, som efter Tur skal fratræde eller i Aarets Lob er afgaaet ved Døden. Sammen med Stemmesedlen modtager de tillige et Forslag, udarbejdet af det faste Udvalg, til Valg af Efterfølgerne. Simpel Stemme flerhed bestemmer Resultatet, dog saaledes at den nærmeste i Stemmetal indtræder som Suppleant, saafremt et Medlem ikke ønsker at overtage Hvervet. I det hele og store har man følt sig tilfreds med disse Bestemmelser; i Reglen er det kun et lille Mindretal, som gør Brug af deres Stemmeret. Fra Tid til anden har Københavns Grundejerforening ytret Tilbøjelighed til at gøre en særlig Indflydelse gældende¹).

Det faste Udvalg vælges af Repræsentantskabet og består af 9 almindelige Medlemmer, Formanden og Næstformanden, — som falder sammen med Repræsentantskabets Ledere. De er Direktionens nærmeste Medarbejdere, som afgiver Erklæring om alle Forslag, der forelægges Repræsentantskabet, kan tage Beslutninger om mindre Beløb, oprindelig 200 Kr., senere 1000, nu 2000 Kr., afgør Tvivlsspørgsmaal vedrørende det territoriale Omraade og Forstaaelsen af Præmietariffen, fører Tilsyn med Kassen og Bogføringen og deltager i Bestemmelser om Anbringelsen af Genforsikringskontrakter etc. Paa et enkelt Omraade er dets Myndighed blevet udvidet. Fra 1927 behøver Ændringer i Klassifikationstariffen ikke at forelægges Repræsentantskabet, men kan vedtages af det faste Udvalg²).

I det 18. Aarhundrede stod der langvarige Stridigheder om Lønnen til Direktionens Medlemmer. I Slutningen af det 19. rejste man Spørgsmaalet om Honorar til Udvalgets (og Repræsentantskabets) Formand og senere ogsaa til Medlemmerne. Den Gang som nu stod to Betragtninger over for hinanden. Mod Mændene af den gamle Skole, der ønskede Virksomheden betragtet som et ulønnet Tillidshverv, stod Repræsentanterne for den mere moderne Betragtning, som for Arbejde og Ansvar kræver en tilsvarende Godtgørelse. Da Sagen — i 1897 — kom til Forhandling i det faste Udvalg³) — det drejede sig den Gang alene om Honorar til Formanden — var ikke alene

denne, men de allerfleste Medlemmer enige om at bevare Formandspostens Karakter af Æreshverv. Samme Betragtning blev gjort gældende i 1904¹⁾, da der blev fremsat Forslag om at give alle Udvalgets Medlemmer et passende Vederlag for deres Arbejde. Først i 1917 svingede Stemningen²⁾. Uagtet Formanden stadig fastholdt sit Synspunkt, blev det paa Direktionens Forslag vedtaget – og af Generalforsamlingen godkendt -- at tillægge samtlige Medlemmer et beskedent Honorar. Ordningen inden for ligestillede Brandforsikringsselskaber og den voksende Tilbøjelighed til at honorere Oldermænd og lignende Tillidsmænd øvede sin Virkning.

Som det vel er Tilfældet ved alle Institutioner, har ogsaa Brandforsikringen i Lobet af sin 200 aarige Eksistens oplevet Brydningstider, da Personer og Anskuelse har staaet skarpt over for hinanden. Haardt stod Striden i det 18. Aarhundrede om Fr. Barfreds mangfoldige Forslag og Projekter; dybtgaaende og bitter var de Konflikter, som et Aarhundrede senere ledsagede Ophævelsen af Brandforsikringens Monopolstilling og Gennemførelsen af de store Reforme. Noget tilsvarende kendes ikke i Brandforsikringens sidste halvthundreaarige Historie. Roligt og fredeligt er Udviklingen gaaet sin Gang. Lange Tider igennem har de samme Mænd beklædt deres Tillidsposter og øvet deres Gerning. I Reglen er Beslutningerne bleven truffet med Enstemmighed eller betydeligt Flertal. Meningsforskel har givet sig til Kende uden Stridigheder. Højest kan der være Tale om de Smaarivninger, som Livets Vilkaar fører med sig. I Slutningen af 90'erne blev det saaledes fra enkelte Sider gjort gældende, at det hyppige Genvalg af Udvalgets Medlemmer havde sine Skyggesider. Lidt Friktion og en enkelt Mandatnedlæggelse var den eneste Virkning³⁾.

Brandforsikringens Embedspersonale bestaar i Øjeblikket af Kontorchefen og Kassereren, 1 Ekspeditionssekretær, 1 Fuldmægtig, 2 Assistenten og 2 Bude. Dens Lønnings- og Pensionsregler er bleven ordnet i 1889, 1900, 1907, 1910 og 1913.

Som Følge af de senere Aars Dyrtid er Satserne bleven forhøjet. Fra 1904 er der ansat 2 Revisorer (tidligere 1).

Brandforsikringens Karakter som offentligt Institut havde i dens første Vedtægt — af 31. Januar 1731 — fundet Udtryk i Bestemmelsen om, at den skulde have sit *Kontor* paa Byens Raadhus og afholde sine Møder i de 32 Mænds Sal¹). I Overensstemmelse hermed flyttede Brandforsikringen den 21. Juli 1732 — fra sine midlertidige Lokaler paa Hjørnet af Brolæggerstræde og Raadhusstræde — ind i det nyopførte Raadhus mellem Gammel- og Nytorv, hvor den havde til Huse indtil Branden 1795, fandt derefter sammen med Magistraten Optagelse i Postgaarden paa Købmagergade, men flyttede paa Grund af Pladsmangel til et privat Hus i samme Gade, nuværende Nr. 11. I 1815 vendte den tilbage til det nyopførte Raadhus paa Nytorv. I Løbet af det 19. Aarhundrede maatte den gentagne Gange skifte Lokaler indenfor denne Bygning. Om dens formelle Rettigheder blev der nogle Gange ført Forhandlinger, med Kancelliet (Justitsministeriet) og med Magistraten, under hvilke sidstnævnte viste Tilbøjelighed til at underkende deres Gyldighed, men dog ikke førte Sagen frem til Afgørelse²).

I 1885/86 blev der oprettet et nyt Kriminalkammer, til hvilket Justitsministeriet ønskede at anvende Brandforsikringens Lokaler. Mod et aarligt Vederlag af Statskassen gik Selskabet med til at leje Kontor uden for Raad- og Domhuset, først i den Holsteinske Gaard, Stormgade Nr. 10, fra April 1895 i Nørrevoldgade Nr. 11. Medens Opførelsen af det nye Raadhus stod paa, gjorde det sine Krav gældende, men fik til Svar, at Kommunen ikke kunde godkende dets Betragtninger. En saa ejendommelig Ret, fandt Magistraten, havde i og for sig Formodningen imod sig, var uden Hjemmel i Plakaten af 1731, som alene havde det daværende Raadhus for Øje, var hverken begrundet ved kontraktmæssige Bestemmelser eller ved Hævd og maatte derfor kunne forandres af de Myndigheder, som oprindeligt havde tilstaaet Begunstigelsen. I hvert

Fald — sluttede den — var Ordningen bleven urimelig under den moderne Udvikling, som havde gjort Brandforsikringen til et fuldkommen selvstændigt Institut. Indenfor Kjøbenhavns Brandforsikring var man ikke i Tvivl om Retsforholdet, men ønskede dog ikke at fremtvinge en Afgørelse ved Domstolene. Ved venskabelige Forhandlinger enedes man om en Ordning, hvorved Selskabet mod en Godtgørelse paa 20.000 Kr. fraskrev sig enhver Ret til Lokaler paa Stadens Raadhus.

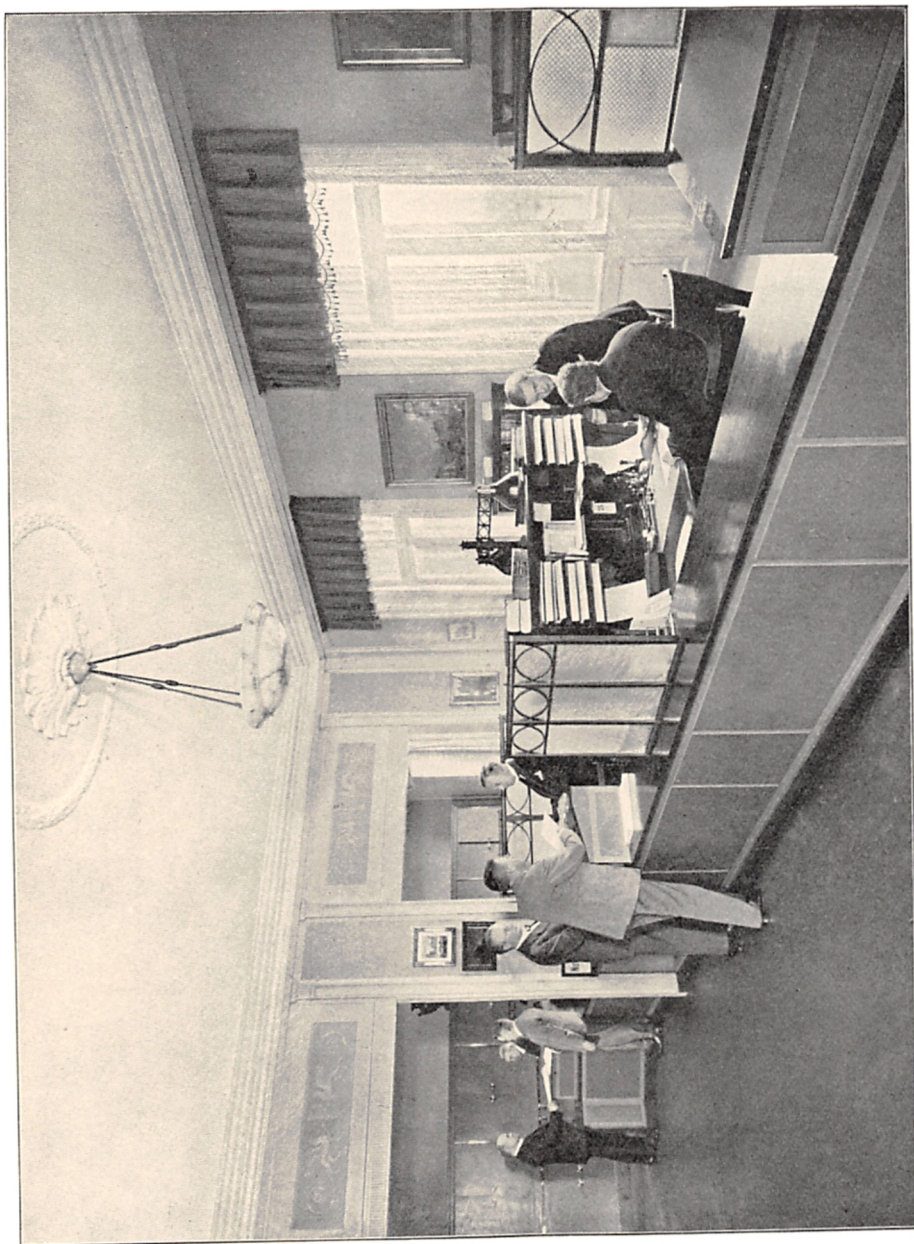
For Vederlaget blev det besluttet at oprette »Kjøbenhavns Brandforsikrings Legat«, der anvendes »til ekstraordinære Belønninger for udvist Dygtighed, Snarraadighed og Mod ved Slukning og Forhindring af Ildebrand, særlig i de i Kjøbenhavns Brandforsikring forsikrede Ejendomme eller til Hjælp og Understøttelse til de Tilskadekomne ved saadanne Ildebrande eller til slige forulykkedes Efterladte«¹⁾). Legatets Formue udgjorde den 1. Januar 1930 22.945 Kr. 46 Øre.

De beskedne ydre Rammer om Brandforsikringens Virksomhed — som Lejer i et privat Hus — har aldrig helt tilfredsstillet hverken Styrelsen eller Interessenterne. Kun lidet svarede de til Selskabets økonomiske Forhold og Betydning for Hovedstadens Borgere. Til daglig kunde de nogenlunde opfylde de nødvendige Krav til Plads og Rum. I Terminstiden, naar Interessenterne strømmede til for at betale Præmier og mødtes med Prioritetshaverne, som skulde svare Renter af deres Laan, følte Manglerne. Saa snart Haabet var opgivet om at finde Husly i Byens nye Raadhus, meldte der sig da ogsaa Ønsker om Erhvervelse af en egen Bygning. Allerede paa Generalforsamlingen i November 1898, som godkendte Overenskomsten med Magistraten, blev det under almindelig Tilslutning henstillet til Direktionen at tage Spørgsmaalet under Overvejelse²⁾). Nogle Maaneder senere sikrede man sig den formelle Mulighed for at virkeliggøre Planen og fik af Justitsministeriet³⁾ Tilsagn om i givet Fald at ville udvirke den fornødne kongelige Resolution, som kunde give Tilladelse til at anvende en Del af Brandforsikringens Formue til et Ejendoms køb.

Næsten en Menneskealder skulde dog gaa hen, inden Kjøbenhavns Brandforsikring kunde sætte Fod under eget Bord.

Økonomiske Betæneligheder forklarer først og fremmest denne Udsættelse. Ganske vist har Selskabets Forhold bestandig været saa betryggende, at den forøgede Bekostning vilde blive af ringe Betydning for dens Økonomi. En næsten 200 aarig Tradition – maaske til syvende og sidst Forklaringen for dens gode Tilstand – ovede dog stadig sin Magt og advarede mod en Udgift, som ikke kunde siges at være absolut uundgaaelig. En passende Ejendom, centralt beliggende og af værdigt Udseende, var heller ikke let at finde. Gang efter Gang har man drøftet saa den ene, saa den anden Løsning. Undertiden var man paa Forhaand enig om at afvise de fremsatte Tilbud; undertiden syntes Afgørelsen at staa for Døren¹⁾. I 1915²⁾ kunde man forelægge en ekstraordinær Generalforsamling Forslaget om af Sparekassen for København og Omegn at erhverve Ejendommene Niels Hemmingsensgade Nr. 8–18. En Del af Grunden var det Tanken at afsætte og paa Resten ved Arkitekt Martin Nyrop at lade opføre en ny Bygning. Ved Afstemningen forkastedes Forslaget. En Part af Repræsentanterne fandt Beliggenheden for afsides, en anden Part lod sig skræmme ved Bekostningen. Fem Aar senere blev Spørgsmaalet brændende, idet Besidderen af Ejendommen paa Nørrevold, hvor Brandforsikringen havde til Huse, ønskede Kontrakten ændret. Inden for det faste Udvalg³⁾ var der Enighed om, at Tiden nu var inde til at bringe Spørgsmaalet til en Afgørelse, men stadig Tvivl om den bedste Løsning. Forskellige Muligheder blev prøvet, men alle opgivet: Køb af Ejendommen paa Nørrevold, Køb af Grund og Opførelse af en Bygning i Hammerichs Gade for Enden af Studiestræde, lige over for Paladsteatret etc. etc. Resultatet blev det bedst mulige, at Brandforsikringen for 725.000 Kr. erhvervede Ejendommen Ved Stranden Nr. 14 (Øster Kvarter Matr. Nr. 154), det gamle Adlerske Palæ, senere ejet af Kong Georg⁴⁾.

Den smukke Ejendom, kendt af hver Københavner, er opført 1796 af Konsul Gustmeyer. Traditionen har i mange Aar

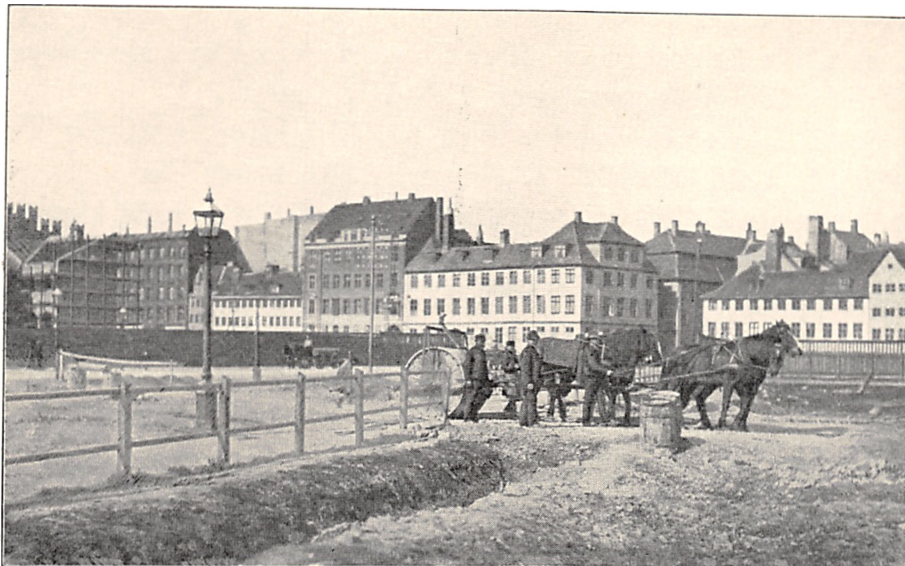
6. Interiør fra Kontoret. Fot.

udpeget Harsdorff som dens Arkitekt. Nyere Undersøgelser har dog godtgjort, at den skyldes Murmester J. M. Quist¹).

Efter at en grundig Restaurering, ved Arkitekt Helge B. Møller, havde fundet Sted, kunde Brandforsikringen den 15. November 1922 tage sit nye Hus i Besiddelse. Paa Generalforsamlingen d. 8. December udtalte Direktør Iversen paa Direktionens og Personalets Vegne en Tak for de gode Arbejdsforhold, man havde opnaaet. Københavns Borgere vil finde det tiltalende, at en Institution, som lange Tider igennem har haft indgribende Betydning for deres By, og hvis Historie paa saa mange Maader er sammenvævet med den, omsider har fundet varigt Hjem i en af dens mest monumentale Bygninger og dermed en Ramme om sin Virksomhed, der svarer til dens økonomiske og samfundsmæssige Betydning.

ANDET AFSNIT

**BRANDFORSIKRINGENS
TERRITORIALE OMRAADE**

7. Vestervoldgade April 1891. Fot. af J. F. Meyer.

STOR og rivende er den Udvikling, som København har gennemlevet i Lobet af det sidste halve Aarhundrede¹⁾. Endnu i 1885 ved Tærsklen til den Periode, som er Emnet for denne Skildring, havde Hovedstaden i det væsentlige samme territoriale Størrelse som to Hundrede Aar tidligere, i 1674. Dronningens Enghave og nogle smaa Jordstykker udenfor Vesterport, ialt 15 Tdr. Land, som Magistraten i 1621 mod Erstatning i Ryvangen havde afstaaet til Kongen, var dens eneste Tilvækst. Stadig længere var Købstadbebyggelsen vokset ud paa de omliggende Landsbymarker. I 1852 blev Demarkationslinjen trukket tilbage fra Falkoneralleen og Jagtvejen til Soerne og det mellemliggende Terræn overgivet til fri Bebyggelse (1870 overtog Kommunen selve Fæstningsarealerne). Fire Aar senere begyndte Nedrivningen af Fæstningsportene, 1872 af de gamle Volde. Hurtigt skød de nye Voldkvarterer frem. Paa Amager vandrede Tusinder af Københavnerne ind i Taarnby Sogn, i Sundbyøster og Sundbyvester, paa Sjællandssiden slog andre Tusinder sig ned paa Frederiksberg og i Valby, i Brønshøj og i Gentofte. I Aarene efter 1901 drog man Udviklingens første Konsekvens: Ved Indlemmelsen af Brønshøj og Valby

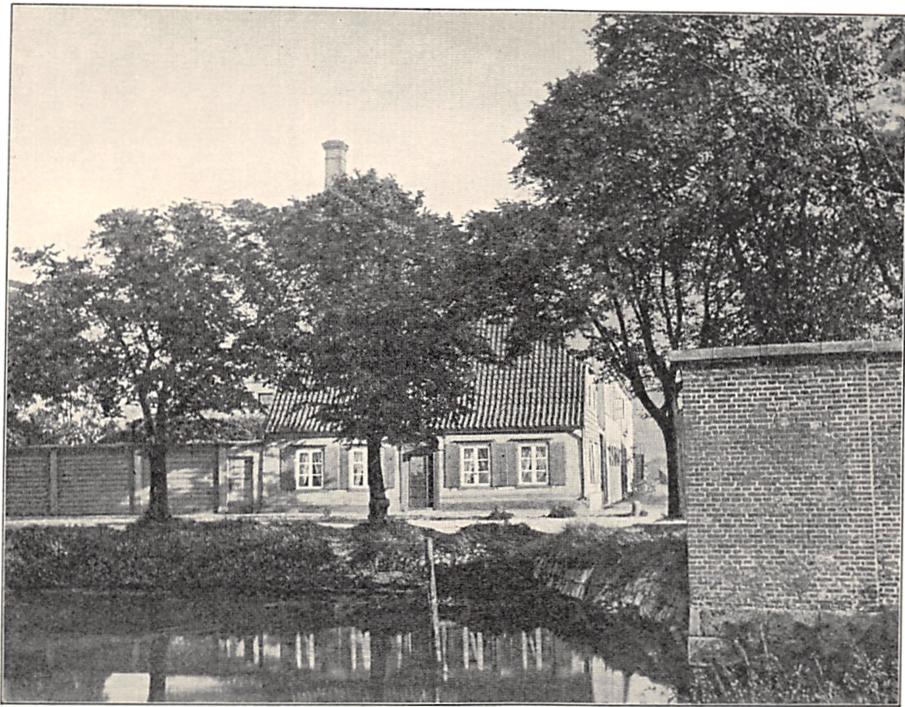
(1901), derefter af de to Sundbyer (1902) og endelig (1906) af den lille Tuborg Vang, blev Hovedstadens Omraade forøget til det tredobbelte med over 8000 Tdr. Land.

Folketallet er et andet Udtryk for Tilvæksten. 1885 var det 280.054, 1928 599.776. 1. Februar 1901 boede der i de to indlemmede Valby- og Brønshøjdistrikter 7484 og 9964 Mennesker, i Sundbyerne 22.340. 5. November 1928 var Tallene vokset til henholdsvis 37.807, 58.067 og 63.335. 1876 var der i København 5675 Ejendomme, deraf 3071 i Kvartererne inden for Voldene, i 1925 32.152. Da der mellem de sidste er adskillig lav Bebyggelse, Rækkehuse og Villaer, endogsaa Sommerhuse, Barakker og Lysthuse (de to sidste Grupper i et Antal af 2778), kan Tallene ikke ligefrem sammenstilles. I Hovedsagen giver de dog et Indtryk af Byens Tilvækst. Særlig betydningsfuld er Udviklingen paa Brandforsikringens gamle Omraade, i Kvartererne indenfor Voldene. I 1864 boede der 114.000 Mennesker, i 1906 var der kun 68.000. Forstæderne har ikke alene optaget hele Tilvæksten, samtidig er der foregaaet en Udvandring fra de gamle Bydele. Talrige Beboelses-ejendomme er bleven omdannet til Forretningsbrug. I 1885 var der i Byen indenfor Boulevardlinjen 20.988 Lejligheder, som udelukkende anvendtes til Beboelse, foruden 4987, som ogsaa tjente til Næringsbrug. 1925 var der indenfor Voldgrænsen 20.037 Beboelseslejligheder.

Kun delvis har disse Forskydninger paavirket Brandforsikringens Arbejdsvilkaar.

Hovedstadens Udvidelser er saaledes bleven uden nævneværdig Betydning for dens Virksomhed. Da der var Muligheder for at opnaa en Forøgelse af dens territoriale Omraade, forpassede den sin Besøgestid. Da den ønskede at genoprette Forsømmelsen, mødte den Hindringer, som viste sig uovervindelige.

I Følge den oprindelige Fundats af 1731 var Brandforsikringens Virksomhed begrænset til Byen indenfor Voldene¹). Saalænge Portene lukkedes om Natten, kunde Stadens Slukningsredskaber ikke komme til Hjælp og blev Forsikringen

8. Parti ved Rysensteens Badeanstalt ca. 1885. Fot.

af de udenbys Ejendomme anset for en risikabel Forretning. At Magistraten i 1756 stillede i Udsigt, at Kongen vilde give Tilladelse til i Ildebrandstilfælde at holde Passagen aaben, svækkede Argumenterne, men paavirkede ikke Afgørelsen. Ganske vist var Forstædernes Huse i lange Tider slet byggede og derfor brandfarlige. Til Gengæld laa de saa spredt, adskilt ved Haver og store Gaardspladser, at det maatte begrænse Ildens Hærgen.

I det 19. Aarhundredes første Halvdel fik Spørgsmaalet større Betydning¹).

Skont Myndighederne gentagne Gange tilkendegav Ønsket om en Vedtægtsforandring, som muliggjorde Forsikring af de udenbys Ejendomme, strandede det stadig paa Brandforsikringens haardnakkede Modstand. Altfor sent skiftede den Standpunkt. Efterhaanden som Bebyggelsen udenfor de gamle Volde voksede i Omfang og forandrede Karakter, blev deres Forsik-

ring et Aktiv, som Landbygningernes Brandforsikring nødiggav Afkald paa.

I 1888 blev Sagen paany ført frem¹).

Allerede forinden havde Grundejerne udenfor Grænselinjen henvendt sig til Justitsministeriet og fremhævet deres Utilfredshed med en Bestemmelse, som henviste dem til en Brandforsikring, hvor deres gensidige Risiko formentlig var større. Da Justitsministeriet fastholdt sit tidligere Standpunkt – kun at ville gaa med til en Udvidelse, saafremt Brandforsikringen i de nye Distrikter, ligesom Landbygningernes, krævede eventuelle Erstatningssummer anvendt til Genopforelsen af de skadelidte Bygninger – blev det den eneste Mulighed for en Forandring, at Brandforsikringen opgav sin Modstand mod en saadan Vedtægtsændring.

Paa Generalforsamlingen den 30. November 1888 rejstes Spørgsmaalet af A. Hein, Direktør for Kreditforeningen for København og Omegn.

Til en Begyndelse viste Direktionen ringe Iver for en Afgørelse, som imødekom Grundejernes Ønske. Den lovede at tage Sagen under Overvejelse, men udtalte samtidig – gennem sin Ordfører Chr. Rimestad – at der for Brandforsikringen ikke synes at være nogen særlig Grund til at ønske, dog heller ikke til at nære Frygt for Optagelsen af de udenbys Ejendomme. I og for sig – indrømmede han i en offentlig Artikel – var det et urimeligt Forhold, at deres Ejere kunde forsikre overalt i Ind- og Udland, blot ikke i deres egen Bys Selskab. Paa den anden Side, tilføjede han, havde dette kun ringe Interesse i en Forandring. Gennemgaaende var de udenbys Ejendomme slettere bygget end Hovedstadens gamle Bygninger. Reassuranceselskaberne vilde derfor kræve større Præmie. Kunde man desuden, spurgte han, uden videre give de nye Interessenter Part i Brandforsikringens Formue, særlig dens Ekstrafond? Rimeligvis var det Frygten for, at Justitsministeriet for sin Godkendelse af en eventuel Forandring skulde fremtvinge Vedtægtsændringer til Skade for de gamle Interessenter, som bestemte Direktionens Udtalelser. Med tydelig

9. Farvergade ca. 1890. Fot. af Hauerslev.

Brod mindede Rimestad om, at Justitsministeriet hidtil »med en hoist paafaldende Ihærdighed« havde krævet samme Genopforeselspligt som i Landbygningernes Brandforsikring. Det var et »gaadefuldt Spørgsmaal« – tilføjede han – hvorfor Ministeriet saa ihærdigt havde fastholdt dette Krav.

Ret hurtigt svingede Stemningen indenfor Direktionen¹⁾. Anstillede Undersøgelser godtgjorde, at Udvidelsen snarest maatte bringe Selskabet væsentlige Fordele. Risikoen var i Virkeligheden bedre end de gamle Bykvarterers, Vandforsyningen tilfredsstillende og Brandvæsenet betryggende. Kun et forsvindende Antal Bygninger havde Straatag (1881 var der af saadanne kun forsikret for ca. 70.000 Kr.), var af Træ eller Bindingsværk. Da Sammenbygningen var mindre, var der ringe Fare for omfattende Ildsvaader. Højest kunde der blive Tale om Overtagelse af Ejendomme til en Værdi af ca. 210 Millioner Kr. I den gamle By var omtrent en Fjerdedel af

Risikoen belagt med Tillægspræmie; i Forstæderne vilde det antagelig kunne blive Tilfældet med højst en Tredjedel. Ganske vist var der forholdsvis mange brandfarlige Virksomheder mellem dem; til Gengæld laa de spredt. Vidtloftige Beregninger godtgjorde, at heller ikke de økonomiske Konsekvenser kunde virke afskrækkende. Overtog Selskabet den samlede Forsikringssum, vilde det i hvert Fald kunne regne med et aarligt Overskud paa 6000 Kr. Rimeligvis vilde de aarlige Opsparinger forøge Renteindtægten og Risikotilvæksten formindske Reassuranceomkostningerne.

Udsigten til, at Justitsministeriet for de udenbys Distrikter skulde fastholde Kravet om en Genopførelsespligt, virkede heller ikke længer saa skræmmende. For et Brandforsikrings-selskab – indrømmede man – maatte det snarest være en Fordel, at det fik Sikkerhed for, at een Gang tegnede Forsikringer vilde genopstaa af Asken. Desuden, haabede man, vilde Kravet svække eventuelle Tilbøjeligheder til Brandstiftelse.

Derefter gik Sagen sin regelmæssige Gang. Af Hensyn til Forholdene paa Pengemarkedet onskede Direktionen Afgørelsen udsat, men bøjede sig for Interessenternes Ønske. Da Justitsministeriet fastholdt sit gamle Krav¹⁾, gik den med til, at Erstatningen af Brandskader paa Bygninger uden for den tidligere Grænselinje skulde anvendes til deres Genopførelse eller Istandsættelse.

Paa Generalforsamlingen d. 22. November 1889 blev de nødvendige Vedtægtsbestemmelser enstemmig vedtaget²⁾; ved Resolution af 31. December fik de kgl. Stadfæstelse³⁾.

Muligheden var aaben for, at Kjøbenhavns Brandforsikring atter kunde komme til at omfatte den hele Hovedstad.

Udvidelsen af Brandforsikringens territoriale Omraade fik i Begyndelsen ringe praktisk Betydning. Hurtig viste det sig, at det forsømte ikke lod sig indhente. For saa vidt man indenfor visse Sider af Brandforsikringens Ledelse havde haabet og ventet, at Forstædernes Grundejere i større Mængde skulde søge ind i Kjøbenhavns Brandforsikring, blev Resultatet en Skuffelse. Efter at de nye Bestemmelser i næsten

10. Filosofgangen ca. 1870. Fot.

5 Aar havde været i Kraft, d. 30. September 1894, var der i Forstæderne tegnet Forsikringer til et Beløb af ialt 2.064.200 Kr. — 0,8 pCt. af Brandforsikringens samlede Portefølje.

I Hovedsagen var Resultatet en Følge af Forholdene. Da Landbygningernes Brandforsikring som en særlig Gruppe havde udsondret sine Interessenter i Københavns Forstæder og paa Frederiksberg og for deres Forsikringer fastsat gunstigere Betingelser, var dermed bortfaldet en væsentlig Part af de Bevæggrunde, som kunde have foranlediget en større Overgang. Som fremhævet havde Landbygningernes Brandforsikring ønsket og ogsaa faaet gennemført, at der i Hovedsagen i begge Selskaber gjaldt ensartede Forsikrings- og Erstatningsregler. Imidlertid mente man indenfor Kjobenhavns Brandforsikring at have bemærket, at det blandt Husejerne var en udbredt Opfattelse, at Landboinstitutionen i sine Vurderinger var tilbøjelig til at ansætte Ejendomsværdierne højere, end det var almindeligt i Kjobenhavns Brandforsikring. Da Assurancesummerne dengang ofte var medbestemmende ved Fastsættelsen af Prioritets- og Byggelaan, var Husejerne tilbøjelige til at foretrække Forsikring i Landbygningernes Selskab.

Skønt Direktionen for Københavns Brandforsikring ikke delte denne Opfattelse, nærrede den Frygt for, at dens Tilstedeværelse skulde være til Skade for Selskabet, og genoptog derfor et tidligere fremsat Forslag¹⁾, at der for begge de to Forsikringer tilvejebragtes ensartede Vurderingsregler. Delvis maatte det dog formindske Udsigten til en Overenskomst, at Direktionen paa Forhaand gik ud fra, at dens egen netop vedtagne og stadfæstede Regulativ og Tabel skulde lægges til Grund for Landbygningernes Vurderinger. Havde den Ret i sin Paastand om en formentlig Opinion og dens Betydning, kunde det let blive til Skade for Landbygningernes Brandforsikring, om denne uden videre antog Reglerne, som var gældende i det københavnske Selskab.

Direktionen for Landbygningernes Brandforsikring ønskede da heller ikke en saadan Forandring gennemført²⁾.

Den »udenbys« Forsikring voksede jævnt i de følgende Aar, men fik dog ikke større Betydning. 30. September 1900 var der i Forstæderne tegnet Forsikringer paa 9.924.800 Kr. (heraf for 4.944.800 Kr. i Københavns Frihavn), 30. September 1917 for 45.576.200 Kr. (i Frihavnen: 13.849.800 Kr.) af en samlet Forsikringssum paa henholdsvis ca. 293 og 510 Millioner. I Virkeligheden drejede det sig kun om en ubetydelig Del af Bygningerne i de paagældende Kvarterer. 1899/1900 havde Landbygningernes Brandforsikring i Forstæderne og paa Frederiksberg tegnet 6828 Forsikringer til et Beløb af ca. 473 Millioner Kr., 1915/16 12.638 Forsikringer paa næsten 893 Millioner³⁾.

Under disse Forhold var der inden for Brandforsikringens Ledelse adskillig Stemning for at prøve et nyt Fremstød.

Allerede i 1917 blev der paa Generalforsamlingen⁴⁾ gjort opmærksom paa, at den foreslaaede og vedtagne Nedsættelse af den vedvarende Præmie — fra $\frac{3}{4}$ til $\frac{7}{10} \frac{0}{00}$ — vilde forøge Tilbøjeligheden hos de udenbys Grundejere til at søge ind i Brandforsikringen. Aaret efter blev det foreslaaet at iværksætte en direkte Agitation, annoncere og at oprette særlige Indtegningskontorer.

Direktionen nærrede adskillige Betænkeligheder ved det fremsatte Forslag¹). Ikke alene kunde en skærpet Konkurrence forstyrre Forholdet til Landbygningernes Brandforsikring. Da man i sin Tid havde opnaaet Justitsministeriets Godkendelse af Territoriets Udvidelse, havde dette ligefrem udtalt Ønsket om at se en saadan undgaaet. Ogsaa for Brandforsikringens egne Interessenter havde Sagen sine Vanskeligheder. I Folge de gældende Bestemmelser skulde Reservefondet forøges med 5000 Kr. for hver Million, hvormed Risikoen voksede. Enhver større Tilvækst vilde derfor lægge Beslag paa en Del af Brandforsikringens opsparede Midler og udskyde Tidspunktet for en Overskudsfordeling. Ganske vist vilde Risikoens Fordeling over et større Omraade begrænse Faren for omfattende Katastrofer og formindske Reassuranceudgifterne. Paa den anden Side vilde der med en pludselig Tilgang af nye Forsikringer være forbundet saa store Udgifter, at Københavns Brandforsikring først i en fjernere Fremtid høstede virkelige Fordele. Et Selskab, der som Brandforsikringen lagde særlig Vægt paa stærke Reserver og rigelig Reassurance, havde al Grund til at optræde med Varsomhed.

Brandforsikringens øverste Myndigheder – det faste Udvalg og Repræsentantskabet – godkendte disse Betragtninger. Tilhængerne af Udvidelsen gennemførte Ansættelsen af en særlig Agent, Direktionen opnaaede, at man fortrinsvis skulde have sin Opmærksomhed henvendt paa Nybygninger.

Beslutningen fik iøvrigt ikke større Følger. Brandforsikringen har bestandig ønsket at holde Konkurrencen inden for snævre Grænser og i Overensstemmelse dermed paalagt Agitorerne at optræde med Forsigtighed. Efter en hurtig Fremgang – 30. September 1921 var der i Forstæderne tegnet Forsikringer for næsten 200 Millioner Kr. (deraf for godt 34 i Frihavnen) – har Tallet i en længere Aarrække holdt sig nogenlunde uforandret, 30. September 1930 var den udenbys Risiko alene vokset til 293.404.000 Kr. (deraf 28.028.800 Kr. for Forsikringer i Frihavnen). I Betragtning af den samtidige Værdistigning var det kun en beskedent Forøgelse.

11. Luciemølle paa Gyldenløves Bastion 1885. I Baggrunden Halmtorvet.
Fot. af Galle & Aagaard.

Inden for Landbygningernes Brandforsikring var man selvfølgelig lidet tilfreds med det københavnske Selskabs Forsøg paa at erhverve Forsikringer i de udenbys Kvarterer. Om direkte Gengæld kunde der ikke være Tale. Ifølge Vedtægterne var Landbygningernes Brandforsikring udelukket fra at tegne Assurance i de gamle Bydele. Kun i et snævert Grænseomraade omkring den gamle Voldlinje forelaa der Muligheder, som i Tidens Løb har givet Anledning til Drøftelser.

I 1893 prøvede Landbygningernes Brandforsikring et lille Fremstød og anmodede Justitsministeriet om Tilladelse til at udstrække Virksomheden til det smalle Strøg mellem Vestre Boulevard og Vester Voldgade¹⁾).

Andragendet blev dog ikke imødekommet.

En Passus i Skrivelsen fra Landbygningernes Brandforsikring – at dens Ønske var foranlediget ved en Henvendelse fra de paagældende Grundejere, som havde gjort gældende, »at der paa dette Omraade var for lidt af den gavnlige Konkurrence, som for alle Parter udvikler et sundt og stabilt

12. Luciemølle ca. 1880. Fot.

Forretningsliv« – gav Brandforsikringens Ledelse Anledning til at minde om¹⁾, at det stadig havde været Justitsministeriets Ønske at undgaa Konkurrence mellem de to store Selskaber, som virkede under dets Tilsyn. Da de arbejdede efter i det væsentlige ensartede Regler, og Kjøbenhavns Brandforsikring utvivlsomt ydede lige saa god Sikkerhed, fandt man Grundejernes Ønske forklaret ved den tidligere omtalte Opfattelse, at Landbygningernes Vurderinger skulde være højere, end det almindeligvis var Tilfældet i det københavnske Selskab og derfor til Fordel under Forhandlinger om Prioritetslaan. For begge Selskaber var det utvivlsomt Maalet at udfinde Ejendommenes virkelige Assuranceværdi. I den formelle Fremgangsmaade var dog saadanne Forskelligheder, at Forsikringssøgende kunde have Anledning til at tro, at der ogsaa ved selve Værdiansættelsen raadede uensartede Principper. I sig selv, erklærede Brandforsikringen, var der ingen Grund til at imødekomme Andragernes Ønske. Direktionen – hedder det i dens Svarskrivelse til Justitsministeriet – kan ikke finde,

»at der er samme Grund for, at Landbygningernes Brandforsikring, der fra Foreningens Oprettelse kun havde taget Sigte paa Landbygninger, nu udvidedes til nogen Del af Københavns Brandforsikrings Omraade, som der var for, at Københavns Brandforsikring i sin Tid fik Tilladelse til at forsikre Bygninger, der hører til selve Staden, og som kun af rent tilfældige og nu bortfaldne Aarsager vare udelukkede fra Københavns Brandforsikring«. Skulde Ministeriet alligevel anse det for hensigtsmæssigt at gennemføre den ønskede Forandring, maatte det være en Forudsætning, at der i de to Selskaber tilvejebragtes fælles Regler for Assurancevurderingerne. I hvert Fald maatte Direktionen gøre det til en Betingelse for dens Tilslutning, at Landbygningernes Brandforsikring indenfor det paagældende Omraade anvendte Regler, der var i Overensstemmelse med det københavnske Selskabs.

Ved Skrivelse af 24. Maj 1893 meddelte derefter Justitsministeriet¹⁾, at det maatte »anse det for rettest, at enhver af de af Justitsministeriet godkendte Brandforsikringer indskrænker sin Virksomhed til det Omraade, til hvilket den efter sin oprindelige Virksomhedskreds er henvist«.

Denne Sag fik et lille Efterspil²⁾.

Knapt et Aar efter, i 1894, ønskede Ejerne af den nybyggede Karré mellem Vester Voldgade, Studiestrædes Forlængelse og Vestre Boulevard (»Ny Rosenborg«) at faa Ejendommene forsikret i Landbygningernes Brandforsikring. Til Støtte for deres Anmodning kunde de henvise til et Kort, vedhæftet Brandforsikringens egen Vedtægt af 8. August 1885, hvoraf fremgik, at det paagældende Omraade laa udenfor Selskabets Territorium. Brandforsikringen kunde ikke benægte Forholdet — den mente dog at have »Føje« til at tro, »at man paa de Steder, hvor Møllerne den Gang laa . . . har foretaget Knæk efter Voldlinjen, uden at der er tillagt dette Forhold nogen Betydning« — men henviste til, at Kortet ikke havde været forelagt Ministeriet, heller ikke udgjorde en Del af Vedtægten og derfor heller ikke kunde være forpligtende for Selskabet. Justitsministeriet godkendte Betragtningen, men aabnede den

13. Halmtorvet (nu Raadhuspladsen) ca. 1885. Fot. af Heichelmann.

Mulighed, at Brandforsikringen frivilligt vilde give sit Samtykke til, at den paagældende Ejendom blev indtegnet i Landbygningernes Brandforsikring. Da en saadan Anmodning formentlig maatte fremkomme fra dette Selskab og for at imødekommes krævede en Generalforsamlingsbeslutning, faldt Sagen dermed bort.

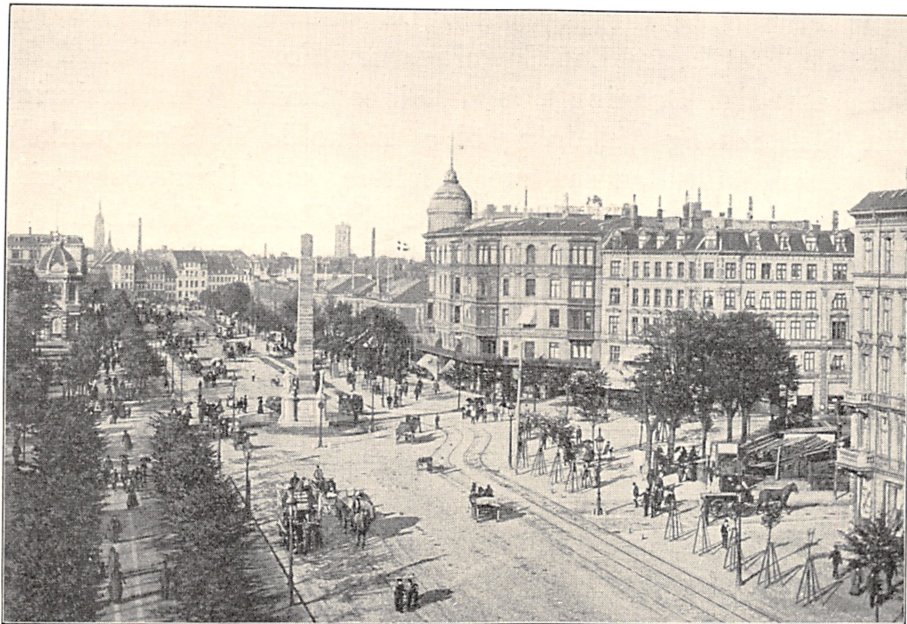
Et Par andre Spørgsmaal, begge i Forbindelse med de to Selskabers territoriale Omraade, gav ligeledes Anledning til Meningsudveksling.

Landbygningernes Brandforsikring følte sig i 1897¹⁾ brøstholden over, at det selv uden videre imødekom Interessenters Ønsker om Udmeldelser, naar det var oplyst, at de var indtraadt i Kjøbenhavns Brandforsikring, medens denne vanskeliggjorde Overgangen ved at kræve Panthavernes Samtykke. Justitsministeriet erklærede sig paa Forhaand villig til at stadfæste en Vedtægtsændring, som bragte Selskabets Regler i indbyrdes Overensstemmelse. I givet Fald vilde det heller ikke rejse Modstand mod et Lovforslag, som indeholdt tvingende Bestemmelser. Da Direktionen gjorde opmærksom paa, at dens Fremgangsmaade var en Følge af Lovbud – mod en Ændring

vilde det dog ikke gøre Indvendinger – og Landbygningernes Brandforsikring frafaldt sit Ønske om en Forandring, erklærede imidlertid Justitsministeriet, at det for Tiden ikke fandt »Anledning til at foretage videre i Sagen«. Ved senere Forhandling mellem Selskaberne blev det dog aftalt, at intet af dem vilde forlange Panteattest ved Udrædelsen.

Storre Betydning fik et andet Mellemværende.

Østerbro Jernbanestation var bleven optaget i Landbygningernes Brandforsikring. Hvor den hørte hen, kunde være tvivlsomt. For at faa Spørgsmaalet løst, gjorde det københavnske Selskab i 1897 opmærksom paa Forholdet. Landbygningernes Brandforsikring svarede derefter med en Fortolkning af Grænsbestemmelserne, som Brandforsikringen ikke uden videre saa sig i Stand til at godkende¹). Linjen, hedder det i Vedtægten, gaar fra Sølvtorvet »videre langs med og fortsættes i Retning af Stockholmsgade«. Naar den ikke var nøjagtigere bestemt, mente Landbygningernes Direktion, var det en Følge af, at Terrænet havde været ubebygget Glacis. Da man paa den øvrige Strækning havde fulgt Gadelinjerne, var det urimeligt paa det yderste Stykke at skære tværs gennem Bygninger og Byggegrunde. En justitsministeriel Afgørelse af 1855 (jvfr. Højesteretsdom af 2. Juni 1854) havde tilmed givet Landbygningernes Brandforsikring Ret til at forsikre Citadellets Bygninger og Karantænehuset ved Langelinje. Skulde Jernbanens Bygning være forbeholdt det københavnske Selskab, blev Forholdet urimeligt og Grænselinjen umulig. Statsbanerne havde desuden paa særlige Betingelser assureret deres samtlige københavnske Bygninger i Landbygningernes Brandforsikring og var derfor interesseret i en Ordning, som ogsaa muliggjorde Østbanegaardens Optagelse i dette Selskab. Konklusionen blev Forslaget om et Kompromis. Til Gengæld for, at Citadellet blev indlagt under Kjøbenhavns Brandforsikrings Eneomraade, skulde Grænselinjen fra Hjørnet af Stockholmsgade og Østerbrogade følge denne langs Østre Anlæg og derfra føres frem gennem Søndre Frihavnsvej til Jernbaneviadukten, ad dens Fortsættelse over Banelinjen og derfra mod Øst tværs over

14. Udsigt over Vesterbros Passage mod Halmtorvet i Slutningen af 70'erne. Fot.

Langelinje. — Kun med store Betænkeligheder gik Brandforsikringen ind paa dette Forslag¹⁾.

I og for sig fandt den det rimeligt, at Grænsen kom til at følge Kristianiagade og ikke Søndre Frihavnsvej. Paa dette Punkt vilde man dog ikke rejse Modstand, derimod mente man ikke at kunne anbefale Linjen fra Jernbaneviadukten tværs over Langelinje. Adskillige Frihavnsbygninger var allerede assureret i det københavnske Selskab. Ved Forsikringen af Pakhuse og andre Ejendomme, som laa Langelinje nærmest, var man gaaet ud fra, at de hørte til Brandforsikringens egentlige Omraade; de øvrige havde man optaget i Henhold til Vedtægtsændringen af 1889. Ogsaa af Hensyn til fremtidige Forandringer i Terrænets Benyttelse, som bl. a. kunde blive en Følge af Ændringer i Kastellets Forhold, vilde man foretrække en Grænselinje, som lagde hele Frihavsterrænet ind under Brandforsikringen og fra Jernbaneviadukten fulgte Toldgitteret.

Ved de følgende Forhandlinger viste det sig, at Landbygningernes Brandforsikring nødigt gav Afkald paa Retten til at

tegne Forsikring i Frihavnen¹⁾. Da tilmed Justitsministeriet henstillede at lægge Landbygningernes Forslag til Grund for den fremtidige Ordning²⁾, fandt Kjøbenhavns Brandforsikring ikke tilstrækkelig Anledning til at fastholde sit Standpunkt³⁾. Afgørelsen faldt den saa meget lettere, som Frihavnsbygningerne allerede i det væsentlige var forsikret i Selskabet.

En kgl. Resolution af 15. Januar 1900 stadfæstede derefter en Vedtægtsændring⁴⁾, hvorefter Grænsen for Brandforsikringens Omraade fra Stockholmsgade kom til at følge Østerbrogade og Søndre Frihavnsvej til Jernbaneviadukten, fra denne over Frihavnsbanen tværs over Langelinje mod Øst.

Fremtiden skulde stadfæste, at Brandforsikringens Indrømmelse blev uden praktisk Betydning. Som tidligere nævnt, er der — 30. September 1930 — i Frihavnen tegnet Forsikringer for 28 Millioner Kr.

TREDJE AFSNIT

VEDTÆGTSBESTEMMELSER OM
FORSIKRINGSVIRKSOMHEDEN

15. Halmtorvet med Vejerboden 1885. Amatorfotografi.

FORSIKRINGSVÆSENETS Udvikling i det sidste halve Aarhundrede har ogsaa omformet Brandassurancens Arbejdsvilkaar. For kun halvtreds Aar siden var Brandforsikring en usammensat Virksomhed, arbejdede efter faa og letforstaaelige Regler og havde det snævert begrænsede Formaal at yde Erstatning for ligefremme Brandskader. De forløbne Aartiers tekniske og økonomiske Udvikling har rejst en Række vigtige og vanskelige Spørgsmaal, hvis Løsning har gjort Brandforsikring til et stadig mere kompliceret Foretagende. Grene af Forsikringsvæsenet er bleven til en eksakt Videnskab, som er bygget op paa Statistik og finder sit Udtryk i matematiske Formler. Brandforsikringen har det bestandig givet en Særstilling, at den vel i høj Grad drager Fordel af Statistikens Oplysninger og af Teknikens Viden, men dog har sit egentlige Grundlag i Praktikernes Sum af indsamlede Erfaringer.

I Danmark som i Udlandet har Brandforsikringselskaberne tilvejebragt den fornødne Sikkerhed ved Opsparing af egen Formue og ved Risikoens størst mulige Spredning. Om den naturlige Grænse for den første og Vejen til den sidste har

man haft forskellige Meninger: Henlæggelse af større eller mindre Fonds, Genforsikring af Risikoen, af den hele eller af særlig farlige Grupper, Dannelsen af Koncerner og Karteller, Sammenslutninger af ensartede eller forskellige Virksomheder. De Forsikredes Interesser har man stræbt at imødekomme ved en mere eller mindre vidtgaende Udvidelse af de erstatningspligtige Aarsager: til Eksplosion og Jordskælv etc., til deres indirekte Følger: Tab i Indtægter ved Afgang i Leje eller Standsning af Virksomhederne, først og sidst ved Udarbejdelsen af rationelle Regler for Fastsættelse af Forsikringsobjektets Værdi – Vurderingsregulativer – og den billigste og retfærdigste Udregning af Forsikringsafgifterne – ved Præmietariffer. I sidstnævnte Henseende er der tilvejebragt en Forsikringsteknik, som for Bygningernes Vedkommende tager Hensyn til deres egen og Naboejendommenes Brandfare, fastsat paa Grundlag af deres Byggemaade, Indretning og Anvendelse.

Forsikringsvæsenets voksende samfundsmæssige Betydning har medført en Skærpelse af Tilsynet fra de offentlige Myndigheders Side. Dets Interesse i Ordningen af adskillige administrative Forhold – for Brandassurancens Vedkommende i Brandvæsenet – har til Gengæld fundet Udtryk i Deltagelse i de dermed forbundne Udgifter.

Kjøbenhavns Brandforsikrings Historie i de sidst forløbne halvt hundrede Aar drejer sig for en væsentlig Del om dens Stilling til disse Problemer.

Vedrørende den *egentlige Brandassurance* er der kun bleven truffet faa Bestemmelser.

For Storrelsen af den enkelte Risiko fastsatte Vedtægten et *Maksimum* paa 400.000 Kr. Allerede i 1887 var der i Direktionen Ønske om at faa Reglen saaledes affattet, at det blev Brandforsikringen muligt at overskride dette Beløb. De paagældende Interessenter vilde derved blive befriet for andet Steds at tegne den nødvendige Assurance, og Selskabet vilde det neppe paaføre farlige Forpligtelser. Dog først fra 1889

16. Indgangen til Ørstedsparken og St. Pederstrædes Mølle 1888. Fot. af Johs. Petersen.

blev det tilladt Direktionen undtagelsesvis at overskride den fastsatte Grænse¹⁾. Som Følge af Prisstigningen under Verdenskrigen blev det i 1917 foreslaaet at bringe Maksimalbestemmelsen i rimeligt Forhold til det almindelige Prisniveau. Af Hensyn til Reassurancen ønskede Styrelsen dog stadig at kunne ansætte en særlig Præmie. I Praksis, kan det tilføjes, har man altid overtaget enhver nok saa stor Forsikring²⁾.

I Almindelighed forsikrer Brandforsikringen altid den fuldstændige Bygning. Fra 1887 kan Direktionen undtagelsesvis tillade, at enkelte *bestemt afgrænsede Dele* indtegnes til Assurance³⁾. Den væsentligste Virkning var, at Selskabet derved fik Hjemmel til at beholde den langt tidligere overtagne Forsikring af Runde Taarns øverste Afsnit og af Taget paa Thorvaldsens Museum.

Vigtigere var Vedtægtsændringen i 1892⁴⁾, hvorved Brandforsikringen udvidede sin Ret til efter Selvangivelse at tegne midlertidig *Forsikring paa Bygninger under Opførelse* eller Om-

bygning. Saadan Risiko var oprindelig ikke dækket ved det gensidige Ansvar, og de forsikrede havde heller ingen Stemmeret som Interessenter. Assuranceværdien skulde svare til Værdien af de anvendte Materialer med Tillæg af Transportudgifter og Arbejds løn. Ved Brandskader godtgjordes Forskellen mellem denne og Værdien af de tilbageværende Bygninger og Materialer. Fra 1903 blev ogsaa denne Risiko inddraget under det gensidige Ansvar¹⁾. Da eventuelle Brandskader baade direkte – ved at indføre Indgreb i Formuen – og indirekte – ved Ildens Udbredelse til Naboejendomme – i sidste Instans kunde paavirke samtlige Interessenters Interesser, fandt man ingen Anledning til at opretholde en Særstilling. Dertil kom, at et forelagt – og 15. Maj 1903 vedtaget – Lovforslag om kommunale Skatter gjorde gensidige Forsikringsforeninger skattepligtige, naar de overtog Assurancer, som var holdt udenfor de gensidige Forpligtelser²⁾.

Fra 1904 har Brandforsikringen medtaget »faste Genstande« under denne Assurance³⁾.

Ifølge Vedtægtens § 12 kunde to eller flere Bygninger, matrikuleret under et enkelt Nummer, indtegnes som ligesaa mange enkelte Forsikringer, naar de var af Grundmur, forsynet med brandfrit Tag og adskilt ved et mindst 15 Alen bredt ubebygget Areal eller ved en Brandgavl uden nogensomhelst Aabning. Kun i Bygningskomplekser, som ikke husede brandfarligt Næringsbrug, kunde Direktionen undtagelsesvis se bort fra Tilstedeværelsen af Aabninger, forsynet med dobbelte, tætsluttende og selvlukkende Jerndøre³⁾.

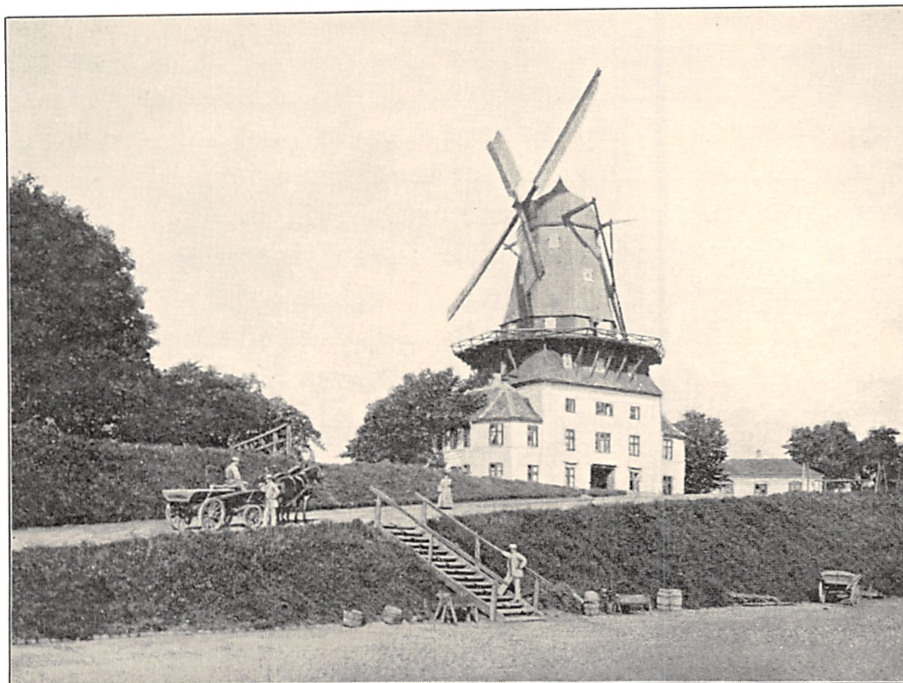
I 1902 ønskede Brandforsikringen at lempe disse Bestemmelser. Det almindelige Krav – uden Aabninger – fandt den, kunde udelades. Da Bygningsautoriteterne var tilbøjelige til uden Hensyn til Virksomheder eller Næringsbrug, som efter Brandforsikringens Tarif medførte Tillægspræmie, at tillade Forbindelse mellem flere Ejendomme paa samme eller tilstødende Matrikelnumre, besluttede man ogsaa for Assurancens

*) Jvfr. Lov ¹⁰/4 1922.

Vedkommende at ophæve Indskrænkningen i Direktionens Myndighed, saaledes at den blev bemyndiget til at indrømme Aabninger i Brandmure. For Fremtiden skulde det ligeledes være afhængigt af Direktionens Skøn, hvilket Lukke den i de enkelte Tilfælde maatte anse for mest betryggende. Erfaringen havde godtgjort, at Jerndøre langtfra altid var de sikreste.

Mod disse Forslag fremsatte Justitsministeriet en Række Indvendinger. Først og fremmest benægtede det, at Fjernelsen af den almindelige Bestemmelse — »uden Aabninger« — vilde faa praktisk Betydning. Uanset en saadan Ændring gjaldt den københavnske Byggelov, som stadig vilde lægge Hindringer i Vejen for Anbringelse af Forbindelser. Bestemmelsen om, at Direktionen skulde være bemyndiget til at tillade Aabninger i Brandmure mellem flere Bygninger, ramte to forskellige Tilfælde, som ikke var tydeligt adskilte, baade naar de henhørte til et eller flere Matrikelnumre. I første Fald nærede man ingen Betænkeligheder ved Ændringen, med Hensyn til sidstnævnte fandtes der hverken i Vedtægten eller Klassifikations-tariffen nogen Hjemmel for, at der af brandfarligt Næringsbrug under den ene Forsikring kunde følge Tillægspræmie for Bygninger under en anden. Det blev derefter Ministeriets Konklusion, at § 12 som hidtil burde omhandle Bygninger paa samme Matrikelnummer. For at forebygge Misforstaaelser skulde man i den almindelige Regel bibeholde Vendingen »uden Aabninger«. Fandt Direktionen, at der var Grund til at tillade Aabninger, var den ifølge Vedtægtens § 51 i Stand til at fastsætte Tillægspræmie for en eller flere af de til forskellige Forsikringer hørende Bygninger paa samme Ejendom. Med Hensyn til Forsikringer paa flere Matrikelnumre blev der indført en ny Bestemmelse, som vel bibeholdt den almindelige Regel, at der af alle de paagældende Forsikringer skulde svares den Tillægspræmie, som hvilede paa den højst belagte Ejendom, men dog gjorde det muligt for Direktionen at tage Hensyn til Isolationen og efter Vurderingsmestrenes Indstilling at indrømme Nedsættelser.

Ifølge Loven af 5. Maj 1868 modtager det københavnske

17. St. Kongensmølle ved Vesterbros Passage ca. 1870. Fot. af I. F. Busch.

Brandvæsen et aarligt Bidrag, der fastsættes paa Grundlag af Ejendommenes Assurancevurderinger og for Interessenterne i Kjøbenhavns og Landbygningernes Brandforsikringer udbetales af de paagældende Selskaber. Da det for Størrelsen af disse Tilskud bliver af Betydning, hvorledes Assurancebeløbet fremkommer og af Vigtighed for Forholdet mellem de forskellige Ejendele, at det fastsættes efter ensartede Regler, blev der i 1909 optaget Forhandlinger mellem Hovedstadens tre Bygningsassurancer, Kjøbenhavns, Landbygningernes og Østlisternes, for at fjerne Uoverensstemmelser i de Forskrifter, hvorefter den egentlige Bygningsassurance blev ansat. Resultatet blev et fælles Forslag¹⁾, hvorefter Kjøbenhavns Brandforsikring for Fremtiden som særlig Forsikring skulde udskille Værdien af Hegn, Bolværker, Broer og deslige. Under et Møde i det faste Udvalg²⁾ havde Direktør Fussing fremhævet som uheldigt, »at særlige Fundamenter« blev medtaget i Assurancesummerne. I Virkeligheden skyldtes det alene

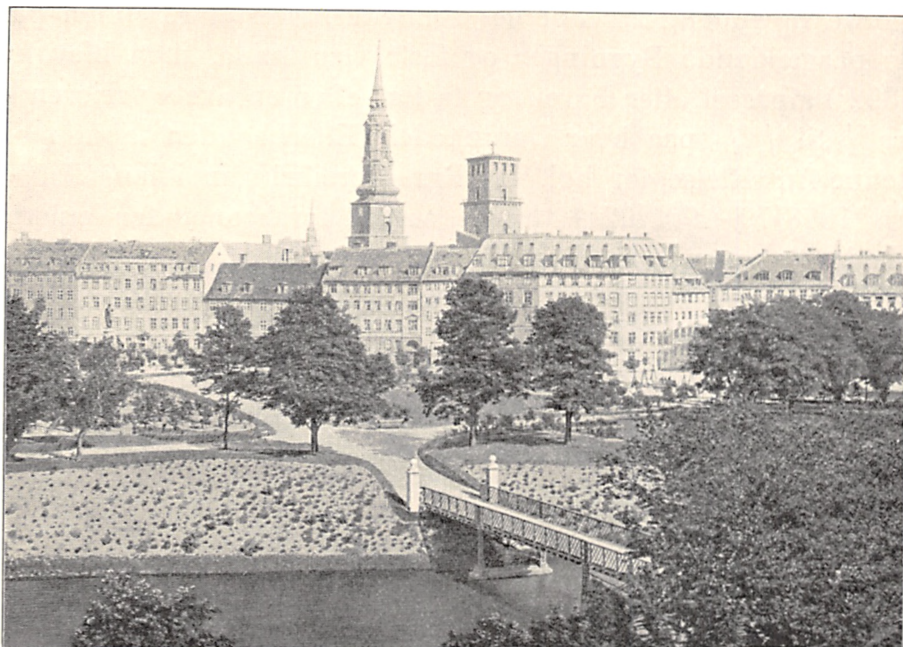
18. Dronningens Mølle ved Østerport. Fot. af J. F. Meyer.

Interessenternes Ønske om af Hensyn til Prioriteringen at opnaa den højst mulige Vurdering. I de tre Forsikringselskabers Forslag udskilte man derfor ogsaa Ekstrafundamenter — over en halv Meter — som ikke kan anses som nødvendig Tilbehør til almindelige Bygninger.

Mod dette Forslag protesterede Københavns Kommune¹⁾. Ikke alene vilde dets Gennemførelse, hævdede Magistraten, medføre en Nedsættelse af Bidraget til Brandvæsenet. Da Assurancesummerne var bestemmende for Størsteparten af Grundskatten, vilde ogsaa dennes Størrelse blive paavirket til Skade for Byens Kasse. Ifølge Lovgivningen skulde der ved Fastsættelsen af den skattepligtige Bygningsværdi medregnes alle nødvendige Bestanddele — Fundamenter af enhver Slags — og lovbestemte Indretninger — Hegn — overhovedet alt mur- og nagelfast Tilbehør, alle Indretninger og Genstande, som hører med til en fuldfærdig Bygning og ikke kan henføres til Maskiner og Inventarium eller sidestilles dermed. Hvorledes Forsikringselskaberne vilde ansætte Assuranceværdien,

var deres egen Sag. Uden positiv Lovhjemmel, alene ved en vilkaarlig Vedtægtsændring — paastod Kommunen — kunde de ikke være berettiget til at unddrage sig for at svare Brandvæsensbidrag af de nævnte Genstande. I deres Vedtægter burde derfor optages en udtrykkelig Bestemmelse om, at de vedblivende skulde medregnes ved den Fastsættelse af Assuranceværdien, som var Grundlaget saavel for Tilskudet til Brandvæsenet som for Ansættelsen for Skatter og Afgifter.

De tre Forsikringselskaber svarede med en længere Betænkning, som i det enkelte søgte at modbevise Magistratens Lovfortolkninger¹⁾. Saa langt fra — hævdede de — var Skattereglerne bindende for Fastsættelsen af Assurancesummerne, at det tvertimod var disse, som afgjorde Fastsættelsen af den skattepligtige Bygningsværdi og Størrelsen af Brandvæsensbidraget. Forsikringssummen kunde aldrig overstige det Beløb, for hvilket Bygningen kunde genopføres, og maatte selvfølgelig fastsættes uden Hensyn til Grundens Beliggenhed, Salgsværdi eller særlige Rettigheder, altsammen Forhold, som efter almindelig Sædvane blev medregnet ved Vurderinger til Auktions- og Prioritetsefterretning eller til Ejendomsskyld. Uden Hensyn til Skattebestemmelserne var »Bygningsassuranceværdien« i Tidens Løb undergaaet mange Omskiftelser. At den blev forskellig fastsat i de enkelte Selskaber, var netop Aarsagen til Forslagets Fremkomst. Skattemyndighederne, som maatte være interesseret i ensartede Regler, havde saa meget mindre Grund til Klage, som dets Gennemførelse i det lange Løb vilde blive til Kommunens Fordel. Ganske vist vilde den miste Skatteindtægt og Brandvæsensbidrag af Hegn og Bolværker, Broer og Ekstrafundamenter. For Ejendomme, forsikrede i Kjøbenhavns Brandforsikring, vilde derved fragaa et samlet Vurderingsbeløb paa lidt over 300.000 Kr. Ved Forhøjelsen af den ordinære Fundamentberegning, i Kjøbenhavns Brandforsikring fra 12 Tommer, i Landbygningernes Brandforsikring fra 9 Tommer til en halv Meter, vilde Afgangen imidlertid blive mere end dækket. For det københavnske Selskab vilde Tilvæksten beløbe sig til ca. 5 Millioner Kr., for Landbygning-

19. Orstedsparken ca. 1880. Fot.

gernes til endnu mere. Brandvæsensbidraget vilde nok gaa noget ned. Det maatte dog anses for rimeligt og retfærdigt, at Bygningsdele, som var dækket af Jorden og derfor ikke kunde nyde nogen som helst Fordel af Brandslukningsvæsenet, ogsaa blev fritaget for at svare Tilskud til dette.

Efter denne Meningsudveksling godkendte Justitsministeriet de foreslaaede Ændringer¹). Spørgsmaalet om, i hvilken Grad de maatte øve Indflydelse paa Grundskatter og Bidrag til Brandvæsenet, blev henvist til Domstolenes Afgørelse. De senere Love om kommunale Ejendomsskatter formindskede dog i høj Grad dets Betydning.

Selv om der ikke opstaar Ildebrand, paalægger Vedtægten Brandforsikringen at erstatte Skader, som fremkommer ved *Ekspllosion af Gas og ved Sprængning af Dampkedler i Andemands Ejendom*. Kun ved særlig Assurance kan Interessenterne sikre sig Erstatning for Sprængning af Dampkedler i deres egne Bygninger. Den særlige Eksplodingspræmie ud-

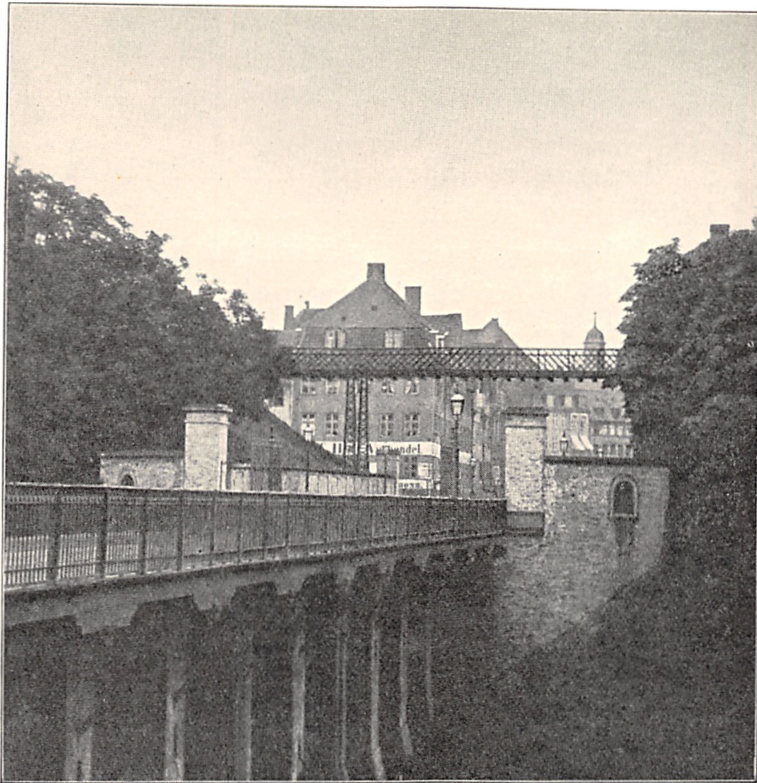
gjorde oprindelig 25 % af det samlede Beløb af Præmien paa de paagældende Bygninger og faste Genstande, men blev fra 1892¹⁾ afpasset efter Faren og fastsat efter en Skala varierende fra $\frac{1}{4}$ til $\frac{1}{2} \text{‰}$ paa hver Dampkedel. Efterhaanden fandt man denne Ansættelse for høj. Da Brandforsikringen i lang Tid – fra 1878/79–1901/02 – havde været forskaanet for enhver Skade stammende fra Dampkedeleksplosion og saaledes af den samlede Forsikringssum paa ca. $9\frac{1}{2}$ Million Kr. havde oppebaaret en aarlig Indtægt paa ca. 6500 Kr. – i de sidste 10 Aar paa noget over 70.000 Kr. – blev det besluttet at gennemføre en Præmienedsættelse²⁾. Udfra den praktiske Erfaring, at Eksplosionsfaren vokser med Dampkedlernes Alder, blev Præmien for Kedler, som var under 15 Aar gamle nedsat til det halve; for Kedler, som var over 30 Aar gamle kan den til Gengæld forhøjes indtil det dobbelte.

Indtil 1907 undtoges udtrykkelig selve Dampkedlerne; fra dette Aar blev det derimod muligt ogsaa at tegne særlig Forsikring paa disse Genstande³⁾.

Den moderne Tids Elektricitetsteknik har rejst nye Spørgsmaal. Medens Brandforsikringen altid har været villig til at godtgøre Ødelæggelsen af Gasindlæg med dertil hørende Indretninger, fandt Direktionen det urigtigt at erstatte Skader paa *Dynamoer og Ledninger*, der skyldtes for høj Spænding, Kortslutninger eller for hurtig Gang⁴⁾. I og for sig var den overbevist om, at Vedtægtsbestemmelserne indeholdt tilstrækkelig Beskyttelse mod eventuelle Erstatningskrav – i Analogi med Reglerne for Forsikring mod Kedeleksplosioner – men ønskede dog at tage udtrykkelig Reservation, oprindelig ved et Cirkulære til Interessenterne, da det kom til Stykket ved en Vedtægtsstilføjelse, som kunde yde Sikkerhed mod alle Fordringer.

I denne Forbindelse kan anføres et Par Enkelttilfælde, som ligeledes har været en Følge af Tidens tekniske Fremskridt.

I Februar 1901 sprængtes i Studenterforeningen et Kogekar. Af Politirapporten fremgik det, at Aarsagen var en Tilstopning i Afledningsrøret fra Komfurets Vandbeholder, som skyldtes

20. »Nørreports Gab« set fra Glaciset mod Gl. Frederiksborggade med Kulturvet ca. 1870. I Forgrunden Broen over Stadtgraven. Fot.

Stendannelser, foranlediget ved mangelfuld Rensning. Skaden blev vurderet til 1800 Kr. I lignende Tilfælde havde Brandforsikringen i foregaaende Aar ydet hel eller delvis Erstatning. Den stigende Anvendelse af disse Komfurer og Varmeapparater og deraf følgende hyppigere Erstatningskrav havde dog efterhaanden gjort Direktionen betænkelig og bevægede den nu til at forelægge Spørgsmaalet for det faste Udvalg¹). Resultatet blev, at man vilde afvise et Erstatningskrav, og kun godtgøre Skaden, som var tilføjet selve Ejendommen.

I December 1915 gik der i Vimmelskafte Ild i en Motoromnibus, hvorved Ilden anrettede Skade paa et Par Bygninger²). Brandforsikringen udbetalte Erstatning – 1455 Kr. – men mente at kunne gøre Sogsmaal gældende overfor Frederiksberg Sporvejs- og Elektricitets-A.S. Da Selskabet blev frikendt

ved Hof- og Stadsretsdøm 17. Juli 1916, undlod man at ind-
anke Sagen for Højesteret, men besluttede underhaanden at
henstille til Justitsministeriet at have Sagen i Erindring ved
en Revision af Automobilloven.

Som de fleste andre inden- og udenlandske Brandforsik-
ringsselskaber har Københavns Brandforsikring oprindelig og
i lange Tider alene assureret Skaderne paa selve Forsikrings-
objekterne. Først i den sidste Menneskealder af det 19. Aar-
hundrede kom man tillige ind paa at overtage Risikoen for
Tab, som var den middelbare Følge af Brandulykker. Besid-
deren af et Hus, der mistede Husleje, Fabriksejeren, som gik
Glip af Virksomhedens Udbytte, maatte naturlig være interesse-
ret i en Ordning, der helt eller delvis raadede Bod paa disse indi-
rekte Følger af en Brand. Omvendt var det vanskeligt for For-
sikringsselskaberne at finde rationelle Midler til at bestemme
Risikoens rimelige Omfang og udelukke Mulighederne for
Misbrug. Fra adskillige Sider fremhævede man ogsaa Faren
ved at formindske de Forsikredes Interesse i at undgaa Brand.

I Reglen nøjedes man med at forsikre de eventuelle *Hus-
lejetab*.

Tilskyndet af Opfordringer fra Interessenter tog Brandfor-
sikringen Spørgsmaalet op til Afgørelse i 1895. Forskellige
Ejendomsbesiddere havde i udenlandske Selskaber assureret
deres eventuelle Huslejetab og fandt det uheldigt at have
Brandforsikringskontrakter med forskellige Selskaber. Styrel-
sen godkendte deres Betragtning, indhentede Oplysninger i
Ind- og Udland¹⁾ og søgte at tilvejebringe Grundlag for en
Vurdering af denne særlige Risiko. »Hamburger Feuerkasse«
havde tilladt at forhoje den almindelige Bygningsassurance med
10 % — som en Slags Godtgørelse for alle indirekte Tab, Drifts-
og Rentetab, Svingninger i Byggepriser o. lign. — medens andre,
som »Hamburg-Bremer Feuer Versicherungs-Gesellschaft«
havde tegnet udenlandske Forsikringer for egentlige Husleje-
tab. I Reglen havde man fundet det betænkeligt at udstrække
Assurancen til industrielle Etablissements og derfor udeluk-
kende holdt sig til Beboelsesbygninger, Butiker og Lagre. En-

21. Gl. Frederiksborggade set fra Kulturvet i Slutn. af 70erne. Fot.

kelte Steder havde man sikret sig ved overfor Fabriksrisikoen at indskrænke Forsikringssummerne til 5% af Bygningsværdien. Anstillede Beregninger bekræftede udenlandske Erfaringer, at man kunde ansætte det eventuelle Tab ved en Huslejforsikring til lidt under en Femtedel af Erstatningerne for selve Bygningssskaderne¹⁾. Ved 151 københavnske Brandskader i Femaaret 1890–95 paa Bygninger vurderet til 15.349.550 Kr. udgjorde Tabene 512.844 Kr. Den aarlige Leje i de paagæl-

dende Bygninger havde været 1.542.352 Kr. og Lejetabet ca. 91.750 Kr. Ejendommene paa Østergades ene Side var forsikret for 1.749.000 Kr. – med en Leje paa 460.000 – paa den anden Side for 3.753.900 Kr. – med 648.500 Kr. i Leje. I 1885 havde man anslaaet Lejeværdien for hele Brandforsikringens Omraade til ca. 20 Mill. Kr., Friboliger og Lejligheder med modereret Husleje ikke medregnet¹⁾. 10 Aar senere kom man til en Lejesum paa 27 Mill. Kr. Beboelsesejendommene, ansat til 209 Mill. Kr. Værdi, gav et Udbytte paa 21,9 Mill., Fabriksejendomme, vurderet til 54 Mill., bragte en Lejeindtægt paa 5,1 Mill. Kr.

15. December 1896 godkendte en kongelig Resolution en Række Vedtægtsbestemmelser, som fastsatte de nærmere Regler for Huslejeforsikring²⁾.

Kjøbenhavns Brandforsikring gik snarest noget videre end de fleste udenlandske Selskaber. Ifølge særlig Forsikring erstatte den ikke alene Huslejetab i Beboelsesejendomme, men ogsaa i Fabriksbygninger. Bestod der for de sidste et virkeligt Lejeforhold, gik man ud fra, at en forsigtig Administration vil være i Stand til at afbøde uheldige Virkninger. Forsikringssummen fastsættes ifølge Selvangivelse for udlejede Beboelses- og Butikslokaler. Lejeværdien af Lokaler, som benyttes af Ejeren, skal derimod i et Omfang, som Direktionen forlanger, opføres særskilt og eventuelt fastsættes af Brandforsikringens egne Vurderingsmestre. I hvert Fald skal dette ske, om det efter Brand eller Eksplosion vil volde Vanskeligheder at faa den oplyst. Som Regel svarer Assurancesummen til et Aars Lejeindtægt. Ved særlig store Ejendomme, hvis Genopførelse eller Istandsættelse maa antages at kræve længere Tid, tillader man dog Forsikring af indtil 2 Aars Indtægt. Ved Brand erstattes alene Tabet af virkeligt udlejede Lokaler i den Tid, som Vurderingsmestrene anser for nødvendig til Istandsættelsen, eventuelt indtil den nærmeste Flyttedag. Præmien skulde i Almindelighed beregnes efter den samme Sats, som var gældende for den paagældende Bygningsassurance, ordinært 1°/₁₀₀, hvortil kunde komme Tillægspræmie for brand-

22. Udsigt fra Østre Glacis (Østre Anlæg) mod Østervoldgade, Rosenborg og Observatoriet ca. 1880. Fot. af Carl Petersen.

farlige Bygninger, eventuelt en Forhøjelse paa 25 eller 50 $\%$ for Forsikringer paa over henholdsvis 24.000 og 32.000 Kr.

Trods Konkurrence var der i Marts 1898 bleven tegnet ca. 1000 Huslejeforsikringer med en Risiko paa ca. 6 $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Da Skaderne havde været ubetydelige, fandt man det derfor forsvarligt at nedsætte de almindelige Præmier, i alt Fald for enkelte Ejendomme at indrømme billigere Vilkaar¹⁾. Foreløbig blev man staaende ved denne Indrømmelse. Først ved Justitsministeriets Resolution af 6. Januar 1903²⁾ blev den ordinære Huslejepræmie for 10 Aar gamle Forsikringer nedsat til $\frac{1}{3}$ $\%$ og 1906³⁾ bestemt til $\frac{1}{2}$ $\%$, for alle 5 Aar gamle Forsikringer foreløbig nedsat til $\frac{1}{5}$ $\%$. Fra 11. December 1918⁴⁾ har Direktionen Bemyndigelse til at tilstaa præmiefri Huslejeforsikring til Besiddere af Beboelsesejendomme, som har erlagt eller erlægger den almindelige ophørende Bygningspræmie paa 1 $\%$.

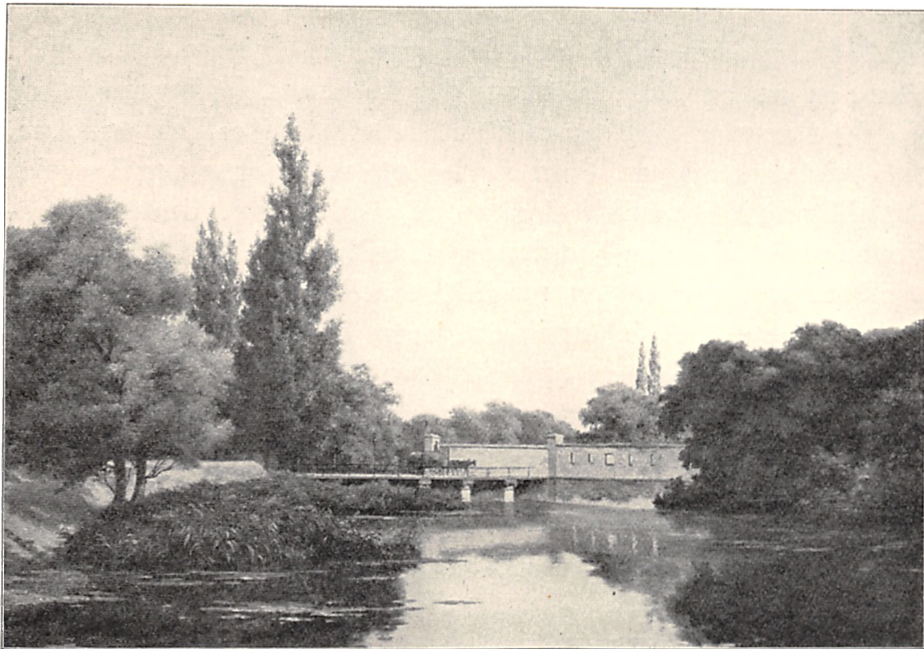
1. Oktober 1930 er der tegnet 944 Huslejeforsikringer til et samlet Beløb paa 10.189.200 Kr.

Et Par Spørgsmaal, som gav Anledning til vidtløftige Forhandlinger, har haft større principiel end praktisk Betydning.

Ifølge Vedtægten af 1885 ydede Brandforsikringen ingen Godtgørelse for Skader, som skyldtes *Sprængninger ved Krudt, Skydebomuld, Dynamit og lignende Stoffer*. Kun for saa vidt der opstod Brand, indtraadte Erstatningspligten.

Allerede paa Generalforsamlingen i 1886 blev der klaget over denne Undtagelse. Direktionen lovede at tage Sagen under Overvejelse, men nærrede paa Forhaand Betæneligheder ved en Forandring. Forst da Grundejerforeningen i 1892 genoptog Spørgsmaalet¹⁾ og saaledes viste, at det havde Interesse for større Kredse, blev det underkastet en nøjere Undersøgelse. Indenfor Direktionen var man stadig ængstelig²⁾. Direktor Kayser fandt, at Interessenterne med samme Begrundelse kunde lade Brandforsikringen erstatte Stormskader, Professor Westergaard, at Grundejerne kunde indbyrdes garantere hverandres Tab. Alene Højesteretsassessor Rimestad var mere tilbøjelig til at gaa med til Udvidelsen af Brandforsikringens Erstatningspligt. Da hverken Stat eller Kommune vilde godtgøre slige Skader, som f. Eks. skyldtes anarkistiske eller revolutionære Bevægelser, var Husejerne henvist til at tegne en Forsikring. Ganske naturligt vendte de sig derfor til deres Brandforsikring. Imidlertid, erklærede han, maatte det være en Forudsætning, at Risikoen blev dækket ved Reassurance, og – da Faren var ens for alle – at der blandt Husejerne var et saa almindeligt Ønske, at eventuelle Bestemmelser kunde blive fælles for samtlige Interessenter.

Medens Landbygningernes Brandforsikring – som havde modtaget den samme Henvendelse – ikke fandt nogen Anledning til at træffe særlige Foranstaltninger³⁾, blev det afgørende for Kjøbenhavns Brandforsikring, at engelske Reassurance-selskaber for en forholdsvis lav Præmie erklærede sig villige til at dække den forøgede Risiko⁴⁾. Da man samtidig opgav Tanken om at ligestille alle Interessenter og alene vilde give Husejerne Adgang til fakultativt – i Lighed med Forsikringen for Dampkedelekspllosion – at tegne den paagældende Assurance, bortfaldt ogsaa Hensynet til de mange Interessenter, for hvem Spørgsmaalet var uden Interesse.

23. Østerbros Ravelin. Maleri af A. Schovelin 1875.

Brandforsikringens forskellige Myndigheder, det faste Udvalg¹⁾ og Generalforsamlingen²⁾, gav derefter deres Tilslutning. Ved kgl. Resolution d. 28. December 1892³⁾ blev Brandforsikringen i Stand til for Fremtiden at tegne »særlig Forsikring for sine Interessenter mod den Skade, der udenfor Tilfælde af Krigsoperationer bevirkes ved Sprængning af Krudt, Skydebomuld, Dynamit og desl., selv om der ikke deraf opstaar Ildebrand«. Det blev dog en statutmæssig Betingelse, at Selskabet var i Stand til i passende Forhold at dække sig ved Reassurance; med et Aars Varsel skulde det ogsaa kunne opsigte denne særlige Forsikring.

Præmien blev fastsat til $\frac{1}{4} \text{ ‰}$.⁴⁾

Som man havde ventet, viste det sig hurtigt, at meget faa Interessenter benyttede Adgangen til at tegne Forsikring mod Sprængningsskader. 30. September 1895 udgjorde Risikoen 82.800 Kr. Kun to Interessenter, oplyste Direktionen Aaret efter, havde tegnet den paagældende Forsikring.

Under disse Forhold blev Spørgsmaalet Genstand for nye

Overvejelser. Den ringe Tilslutning vidnede paa den ene Side om, at Husejerne ikke nærrede Frygt for »Dynamitskaderne«. Paa den anden Side fremkom der fra Grundejerforeningen og fra Medlemmer af Repræsentantskabet stadige Henvendelser, som viste, at i hvert Fald nogle Interessenter -- dog kun for en billig Pris -- nærrede Ønske om at sikre sig. Under Direktionens Droftelser meldte der sig adskillige Muligheder¹⁾. Først og fremmest var det en nærliggende Tanke ved en Præmie-nedsættelse -- i Paris forsikrede man Dynamitskader mod en Præmie paa $\frac{1}{10} \text{‰}$ -- at opnaa større Tilslutning. For samtlige Interessenter vilde man endogsaa kunne komme ned paa $\frac{1}{20} \text{‰}$. Gjorde man Dynamitforsikringen obligatorisk, blev man i Stand til at opspare et særligt Fond. Til at begynde med var Direktionen tilbøjelig til uden videre at lade Selskabet indbefatte disse Skader under dets almindelige Risiko; efterhaanden foretrak den at fordele Tabene direkte paa samtlige Interessenter. Da Reassurandorerne sikkert vilde betragte eventuelle Skader som dem uvedkommende, vilde Brandforsikringen i første Fald komme til at bære hele Risikoen. Saafremt Erstatningen ikke kunde dækkes af Aarsindtægten, burde det overskydende fortrinsvis udredes af Ekstrafonden, som derefter skulde holdes skadesløs ved en halvaarlig Repartition paa ikke over $\frac{1}{2} \text{‰}$. Ingen Enkeltrisiko burde overstige 400.000 Kr.

I Virkeligheden var Direktionen endnu ikke kommet til Klarhed over sit Standpunkt.

Følgen blev en Række Svingninger.

Paa et Møde i det faste Udvalg d. 26. August 1896²⁾ var den mest tilbøjelig til at foreslaa, at Dynamitforsikringen uden særlig Præmie skulde optages som en Del af Selskabets Risiko. For saa vidt Skaderne ikke kunde afholdes af Aarets Indtægter, burde de paalignes Interessenterne. Udvalgets Flertal begyndte med at godkende denne Løsning. Enkelte Medlemmer ansaa det dog for uheldigt, at Brandforsikringen overhovedet havde optaget Dynamitforsikringen og foretrak at ophæve de gældende Bestemmelser. Da stadig flere Medlemmer -- og efter-

24. Østerbrogade 1865. Fot.

haanden ogsaa Direktionen – hældede mod dette Standpunkt, blev Resultatet, at først det faste Udvalg¹⁾ og derefter Repræsentantskabet²⁾ vedtog paa denne Maade at overhugge Knuden.

Spørgsmaalet holdt sig desuagtet paa Dagsordenen³⁾.

Fra Interessenternes Side blev der gentagne Gange udtalt Ønske om, at Dynamitskaderne skulde erstattes uden særlig Præmie. Direktionen begyndte med at fastholde, at man af Hensyn til Konkurrencen med andre Selskaber maatte foretrække en Paaligning af større Erstatningsbeløb. Langt om længe gav den efter for Presset. Til Gengæld gjorde man Skridtet fuldtud⁴⁾. Som det var Tilfældet i den hamburgske Brandkasse, foreslog man Dynamitskader uden særlig Præmie medoptaget i Brandforsikringens Risiko. Man vidste paa Forhaand, at man foreløbig ikke kunde genforsikre denne Risiko. Det samme gjaldt imidlertid Kedeleksplosionsrisikoen, som ikke svarede Tillægspræmie. Da der antagelig ingen Anledning var til at nære Frygt for større Skader, behøvede man ikke engang at begrænse Risikoen til de 400.000 Kr. Kun maatte det – i Overensstemmelse med Brandforsikringens al-

mindelige Regler — være en Forudsætning, at Sprængningerne ikke var en umiddelbar Følge af Krigsoperationer.

Ved kgl. Resolution af 7. Januar 1899 blev Vedtægtsændringen stadfæstet¹⁾). Erfaringen har ikke modbevist Rigtigheden af de Betragtninger, som var de bestemmende.

Ogsaa til Spørgsmaalet om *Jordskælvsskader* har Brandforsikringen maattet tage Stilling.

I 1906 satte St. Francisco-Katastrofen de forskellige store Genforsikringselskaber i Bevægelse. Ikke alene denne Ulykke — fandt et Par af Brandforsikringens tyske Reassurandorer — manede til Forsigtighed.

Ogsaa fra andre Dele af Jorden, og ikke blot fra de egentlige Jordskælvsomraader, indlob der Meddelelse om stadig hyppigere Jordrystelser. Selv saa fjerne Begivenheder som Basels Ødelæggelse i 1356 og Lissabons i 1755 maatte tjene til Begrundelse for, at »eine die Versicherungs-Gesellschaft unbedingnt schützende Klausul zur allgemeinen Einführung kommt«.

Da Spørgsmaalet forelaa, havde Kjøbenhavns Brandforsikring allerede truffet sin Bestemmelse. I og for sig — erklærede man²⁾) — var det ved at blive almindelig Retsregel, at slige Katastrofer, relativt sjeldne, men til Gengæld af vidtrækkende Virkninger, ikke uden særlig Hjemmel i den enkelte Kontrakt kunde anses for medindbefattet under Forsikringen. Da man dog ikke kunde anse denne Opfattelse for fuldt anerkendt, foretrak Direktionen — ved en Vedtægtsændring d. 26. Juli³⁾) 1907 — udtrykkelig at undtage Folgerne af Jordskælv og Krig, naar det efter samtlige Omstændigheder maatte antages, at Branden eller Sprængningen var det umiddelbare Resultat af, d. v. s. fandt Sted samtidig med eller straks efter disse Begivenheder. Beviset for, at dette ikke var Tilfældet, havde Brandforsikringen oprindeligt villet paalægge de Skadelidte⁴⁾). Justitsministeriet nærede imidlertid Betænkeligheder ved en saadan Bestemmelse og gennemførte dens Udeladelse⁵⁾).

En fælles international Afgørelse af Spørgsmaalet, hvorom der blev ført Forhandlinger med Udlandets større Brandfor-

25. Strandpromenaden. Tegning af Chr. Zacho 1882.

sikringselskaber – fra dansk Side gennem Tarifforeningen – har hidtil ikke ført til noget Resultat¹⁾.

For almindelige Bygningsforsikringer fastsatte Vedtægten af 1885 en ordinær *Præmie* paa $1\frac{0}{100}$, som skulde svares uafbrudt i 33 Aar. Ved Udløbet af denne Aarrække blev Assurance præmiefri.

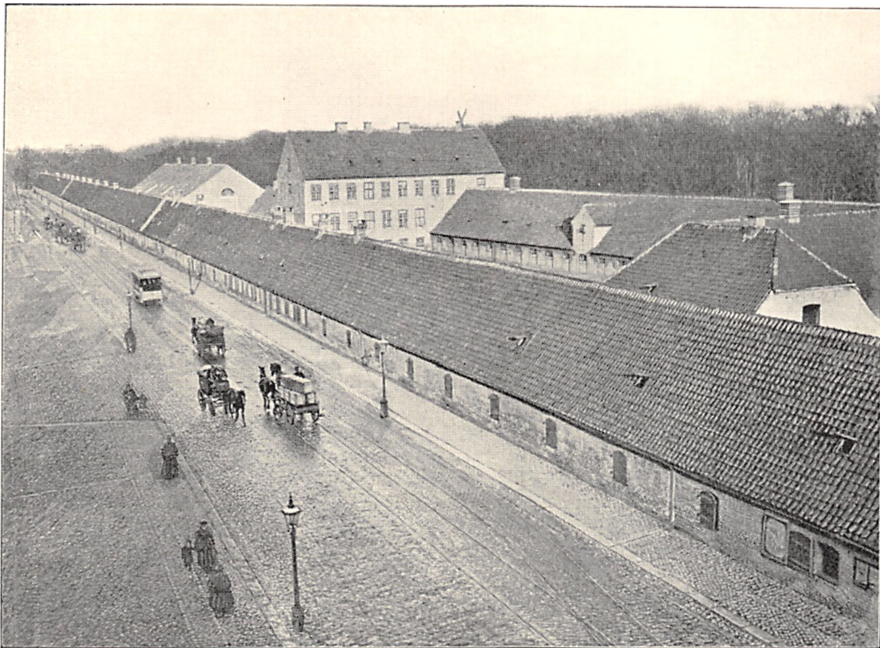
Gunstige Skadeforhold, Genforsikringen og Brandforsikringens voksende Formue har bevirket, at denne Bestemmelse har kunnet opretholdes i de forløbne 45 Aar. Kun foranledigede Tidens Pengerigelighed og den deraf følgende lavere Rentefod, at Præmieliden i 1889²⁾ for nye Forsikringsbeløb – for Assurance af nye Ejendomme og for Forhøjelser i ældre Forsikringssummer – blev forlænget til $37\frac{1}{2}$ Aar. Med en Rentefod paa $3\frac{1}{2}\frac{0}{100}$ – regnede man – vilde der forløbe et saa langt Tidsrum, inden de aarlige henlagte $\frac{5}{8}$ p. m. vilde udgøre et saa stort Beløb, at Renten svarede til 1 p. m. af Forsik-

ringssummen. Da man stadig ventede at kunne opnaa mindst 4 %'s Udbytte af Størsteparten af Formuen, fandt man det ikke nødvendigt at gøre Forlængelsen gældende for tidligere tegnede Forsikringssummer, som allerede var paa Vej til at opnaa Præmiefrihed.

Et andet Spørgsmaal dukkede op, da forskellige Interessenter ytrede Misfornøjelse med det hele System. Fremfor den højere tidsbegrænsede Præmie med derpaa følgende Præmiefrihed, foretrak de en lavere, men stedsevarende Afgift. En øjeblikkelig mindre Besparelse, fandt de, var at foretrække for den større, som rimeligvis først kom deres Efterfølgere til Gode. Direktionens Medlemmer var overbevist om, at det store Flertal af Husejerne foretrak den gældende Ordning, men tillagde dog Kravet om en Ændring saa stor Berettigelse, at de besluttede at imodekomme det. Fra 1892¹⁾ har nye Interessenter kunnet træffe Valget mellem en ophørende 1 p. m. Præmie og en stedsevarende $\frac{3}{4}$ p. m. Med 3 Maaneders Varsel staar det til enhver Tid en Husejer frit at forlange Præmien forandret fra ophørende til vedvarende eller omvendt. Ønsker paa den anden Side Interessenter under eet at afvikle deres Ejendommens samlede Præmieforpligtelser, kan de – fra 1907²⁾ – indbetale en Kapital saa stor som Værdien af de fremtidig skyldige Præmier, beregnet med $1\frac{3}{4}$ %'s halvaarlige Rente.

I 1917 besluttede man en delvis Præmienedsættelse³⁾. Da en Forandring i den tidsbegrænsede Afgift vilde forrykke hele Systemet, Henlæggelserne til de forskellige Fonds etc., blev alene den vedvarende ordinære Præmie – som var lidt højere end Grundpræmien, der svares af almindelige københavnske Beboelsesbygninger – nedsat med $\frac{1}{20}$ p. m. til $\frac{7}{10}$ p. m.

For Forsikringen af Maskiner og faste Genstande var der ved Vedtægten af 1885 bleven fastsat en særlig *Inventariepræmie*. Ifølge Klassifikationstariffen af 1886 udgjorde den 2 p. m. i Bygningerne, som ikke svarede Tillægspræmie. Erfaringen viste i Tidens Løb, at denne Afgift var for høj⁴⁾. Navnlig for Ejendomme, som udelukkende tjente til Beboelse, vilde Interessenterne andetseds kunne opnaa gunstigere Vilkaar. Fra

26. Den gamle Husarkaserne i Grønningen 1895. Fot. af Peter L. Petersen.

11. December 1904¹⁾ blev Præmien derfor nedsat til 1 p. m. Kun for Bygninger med udstrakte Butikslokaler, Pakhuse og lign. fastholdt man den gamle Sats. Ligesom det er Tilfældet med den almindelige Bygningspræmie, er det – fra 1907²⁾ – muligt at Interestenterne en Gang for alle at kapitalisere og afløse Inventariepræmien med en Indbetaling paa 25 Gange det aarlige Beløb. Endelig kan tilføjes, at man i 1918 har udvidet den Kreds af faste Genstande, for hvilke Inventariepræmien udgør 1 p. m.³⁾

Under de store Brydninger – i Tiden mellem 1868 og 1885 – da Brandforsikringen blev omdannet til et moderne Forsikringselskab, havde Striden for en stor Del drejet sig om Indførelsen af en *Tarif*, som gjorde Afgifterne afhængige af Forsikringsobjekternes større eller mindre Brandfarlighed. Trods Modstand fra Tilhængerne af den bestaaende Ordning var Resultatet bleven en Sejr for Reformtilhængerne. Med Rette havde de hævdet, at under den ved Loven af 1868

27. Toldboden i 1860'erne. Fot. af Tillge.

indførte forholdsvis fri Konkurrence vilde en Fastholden af den ensartede Præmie medføre, at Selskabet overfor de konkurrerende Selskabers Angreb mistede de gode Forsikringer og beholdt de farligere Risikoer.

Ved Bekendtgørelsen af 18. Juni 1870 blev det fastslaaet, at Brandforsikringen var berettiget til af særlig store Risikoer og mere brandfarlige Bygninger at opkræve en Tillægspræmie. Ved samtidigt Regulativ af 11. April 1871 blev Bygninger, som benyttedes til Fabrikdrift eller større Næringsbrug, inddelt i 5 Klasser og paalagt en Tillægspræmie varierende fra $\frac{1}{2}$ p. m. til 10 p. m. For særlig store Ejendomme fastsattes en yderligere Afgift paa en kvart eller en halv Gang Beløbet af denne Præmie. I Forbindelse med Forhandlingerne om den nye Vedtægt — stadfæstet d. 8. August 1885 — kom Præmiesystemet under fornyet Overvejelse. En udførligere Tarif — af 2. Juni 1886 — indførte 6 Klasser, men fastholdt Tillægspræmien fra $\frac{1}{2}$ til 10 $\frac{0}{00}$. I Fordelingen mellem de forskellige Klasser var der store Forandringer.

28. Amaliegade med Almindelig Hospital ca. 1850. Akvarel af H. G. F. Holm.

Under Forhandlingerne havde navnlig Brygger J. C. Jacobsen gjort gældende¹⁾, at Tariffen lod for vidt et Spillerum for Direktionens Skøn og gav den for stor en Magt til at forhoje og nedsætte Præmierne. I Virkeligheden blev det til Interessenternes Fordel²⁾. Samtidig med Gennemførelsen forsøgte man at paapege Forandringer i Bygningerne, som kunde forbedre Isolationsforholdene. I adskillige Tilfælde tilraadede man Husejerne at tilmure Døre i Gavle eller forsyne dem med tætsluttende, selvlukkende Døre etc. Det paaførte Ejendomsbesidderne en øjeblikkelig Udgift, men gjorde det muligt for Brandforsikringens Ledelse at benytte sin Myndighed til at nedsætte Præmien.

I de siden 1886 forløbne 45 Aar har Præmietariffen været en bestandig Genstand for Styrelsens Overvejelser og Beslutninger. Industriens Udvikling har rejst nye Problemer, som har krævet deres Løsning; praktiske Erfaringer i Ind- og Udland har talt til Fordel for andre Forandringer.

Fra Brandforsikringens første Dage havde det været et faststaaende Princip, at Afgifterne fastsattes uden Hensyn til Ejendommens Byggemaade og Beliggenhed. Om en Bygning var af Grundmur eller Bindingsværk, laa isoleret eller i et tæt bebygget Kvarter, stødte op til en Fabrik eller til et ubeboet Pakhus, medførte ikke nogen Forandring i Præmieansættelsen. I Hovedsagen er dette Princip blevet bibeholdt.

Et enkelt Tilfælde, Anbringelsen af et Vindu, fremkaldte en Droftelse indenfor Direktionen, som berørte Problemet. Dens Medlemmer var enige om, at Vedtægten ikke hjemlede nogen Ret til at benytte en Forandring, som var tilladt af Bygningsvæsenet, til at kræve forhøjede Afgifter af en Naboejendom. Medens Flertallet var til Sinds at slaa sig til Ro med denne Afgørelse, fremhævede Prof. Westergaard, at Tarifsystemets Indførelse gjorde det til en ulogisk Fortidsrest, at hver enkelt Ejendom blev tariferet alene ud fra dens egne Forhold. I Virkeligheden hører Bestemmelsen hjemme i den gode gamle Tid, da alle Interesser betragtedes som lige, og den ene Borger skulde betale for den anden. Nogen principiel Ændring er dog aldrig bleven fastsat.

Paa et enkelt Punkt har man brudt med det gældende Princip ikke at tage Hensyn til Ejendommens Byggemaade. Af Brandforsikringens territoriale Udvidelse tog man Anledning til at fastsætte en almindelig Præmieforhøjelse for Bygninger med Tag af Spaan eller Træ, Straa eller Rør¹). Rummer de ingen brandfarlig Virksomhed, skal de svare 2. eller 3. Klasses Tillægspræmie; er de i Forvejen belagt med Tillægsafgift, medfører Træ- og Spaantag en Forhøjelse paa 50⁰/₀, Straatag en Forøgelse paa 100⁰/₀, til mindst 4⁰/₀₀.

Vedtægten af 1885 stiller Krav om en femaarig Revision af Tarifbestemmelserne. I Virkeligheden er de blevet ændret adskillig hyppigere, i 1892, 1896, 1901, 1903, 1904, 1907, 1910, 1915, 1917 og 1926. Selvfølgelig ligger det uden for denne Fremstillings Ramme at gøre Rede for de mangfoldige Forandringer, endsiige for de ofte indviklede Forhandlinger, som er gaaet forud. Kun nogle ganske enkelte Træk skal her

29. St. Anne Plads ca. 1870. Fot. af Budtz-Müller.

anføres. Indirekte giver de et Billede af Tidens tekniske Udvikling.

Større Betydning har Forandringerne i 1892, som var Resultatet af de mangfoldige Erfaringer i Tarifsystemets første Aar¹⁾.

I Almindelighed var det ikke Hensigten at skaffe Brandforsikringen forøgede Indtægter²⁾. Først og fremmest var det Synspunktet at opnaa større Retfærdighed og samtidig opmuntre Husejerne til at træffe Foranstaltninger, som kunde formindske Brandfaren. Den væsentligste Forhøjelse ramte Teatre og Træarbejdsværksteder og var for sidstnævntes Ved-

kommende Resultatet af en Statistik over Brandskaderne i Tiden 1872–85, som viste, at Tabet for denne Gruppe havde udgjort 1,2⁰/₁₀₀ for Bygningerne, 2,9⁰/₁₀₀ for deres Maskiner og faste Genstande; for den samlede Klasse havde Tabet været henholdsvis 0,7⁰/₁₀₀ og 0,9⁰/₁₀₀. For Teatre voksede Præmien fra 3 til 10⁰/₁₀₀, for Guttaperka- og Kautschukfabrikker – hvoraf ingen i Øjeblikket var forsikret – fra 1 og 1¹/₂⁰/₁₀₀ til 3⁰/₁₀₀. For Snedkerværkstederne vilde den samlede Indtægtsforøgelse udgøre ca. 8000 Kr., for Teatrene ca. 3000 Kr.

Direktionens Tarifforslag vakte adskillig Modstand hos Interessenterne og en Del af deres Repræsentanter i det faste Udvalg¹). I Almindelighed var det Betragtningen, at Selskabets Status var saa tilfredsstillende og i stadig Bedring – ikke mindst siden Brandvæsenets Omordning i 1860'erne – at man burde lade Husejerne i Fred. Snarest var der Anledning til at nedsætte Præmierne. Af Hensyn til Handelslivet var det særlig betænkeligt at forhøje Afgifterne for Varehuse. I det hele og store burde man fastholde det gældende System og alene optage Næringsbrug, som for Tiden ikke fandtes inden for Brandforsikringens Omraade, men muligvis vilde blive oprettede. Mod Direktionens Vilje forkastede Generalforsamlingen de foreslaaede Regler for Oplag af brandfarlige Stoffer.

Allerede 1886 var det blevet fastsat, at en Bygning, i hvilken der dreves flere brandfarlige Næringsbrug, skal klassificeres efter det, der tilhører den højeste Klasse. Ved den nye Tarif tilføjedes en Bestemmelse, som gjorde det muligt at forhøje Tillægspræmien til den paafølgende Klasse, i særlige Tilfælde endog med 50⁰/₁₀₀. Desuden har begge Tariffer taget Hensyn til Maksimumsbestemmelserne. Ifølge den ældste skulde der i Bygninger vurderet for mellem 240.000 og 320.000 Kr., som husede brandfarligt Næringsbrug, erlægges en Forhøjelse paa 25⁰/₁₀₀ af det samlede Præmiebeløb. Paa en Vurderingssum mellem 320.000 og 400.000 Kr. var Tillæget 50⁰/₁₀₀. Ved Tarifen af 1892 opnaaede Direktionen, at Maksimalpræmien ikke skulde betales af den samlede Ejendom, men kun af den Del, saavel af Bygningen som af faste Genstande, der var be-

30. Kvæsthusbroen ca. 1871. Fot. af Tillge.

lagt med Tillægspræmie. For 1. til 3. Klasse skulde der betales henholdsvis 10 og 20 $\frac{0}{10}$, for 4. til 6. Klasse 25 $\frac{0}{10}$ og 50 $\frac{0}{10}$. Direktionens Ønske, at Procenttillægget alene skulde ramme de Summer, hvormed Forsikringsbeløbet oversteg de fastsatte Maksima, blev derimod ikke imødekommet.

For Forsikringen af Maskiner og faste Genstande, som svarede en særlig Inventariepræmie, blev der ligeledes fastsat mere rationelle Regler. De gældende Bestemmelser, i Almindelighed $1\frac{1}{2}\frac{0}{10}$, i brandfarlige Bygninger $\frac{3}{4}\frac{0}{10}$, var af Direktionen bleven benyttet til at afkræve Maskiner og faste Genstande i Bygninger hørende til 1. og 2. Klasse $\frac{1}{3}\frac{0}{10}$, i 3. til 5. Klasse $\frac{3}{4}\frac{0}{10}$. Da man fandt det urimeligt, at Inventariepræmien i 5. Klasse blev mindre end Bygningspræmien, i 4. derimod dobbelt saa stor og i 3. tre Gange saa stor, blev der tilføjet Bestemmelser, hvorved Afgiften i Bygninger med brandfarligt Næringsbrug blev fastsat til 2 $\frac{0}{100}$ mere end paagældende Ejendommens Tillægspræmie for selve Bygningerne.

Direktionen beklagede stærkt, at Generalforsamlingen havde nedstemt de foreslaede Regler for Klassifikationen af Ejendomme, hvori der fandtes Oplag af brandfarlige Stoffer¹⁾). Saa vel for Selskabet som for Interessenterne, fandt den, var det uheldigt, at de gældende Bestemmelser hverken gav udtømmende Underretning om, hvilke Stoffer der dækkedes ved denne Betegnelse eller fastsatte, hvad der skulde forstaas ved »Oplag«. Da de ældre Tarifregler havde en Form, som uden Forklaring gjorde dem uanvendelige og efter deres Ordlyd uforholdsmæssig strenge, ønskede Direktionen at faa udsendt et Cirkulære, som i nogen Grad kunde raade Bod paa disse Mangler. I det faste Udvalg mødte den afgjort Modstand. Fra forskellig Side blev det indvendt, at Udsendelsen af den foreslaede Meddelelse vilde blive opfattet som et Forsøg paa at gøre Generalforsamlingsbeslutningen illusorisk og vække Interessenternes Misfornøjelse. De foreslaede Bestemmelser om »Oplag« fandt man desuden for strenge.

Tarifændringerne 1901 var i Hovedsagen en Følge af Tidens tekniske Udvikling²⁾). Nye Belysningsmetoder, Acetylen- og Luftgasværker blev anset for saa brand- og eksplosionsfarlige, at Direktionen ønskede dem optaget i en særlig 7. Klasse og paalagt en Tillægsafgift paa 15 $\frac{0}{100}$. Almindelige Gasværker fik til Gengæld en Nedsættelse fra 3 til 1 $\frac{1}{2}$ $\frac{0}{100}$. Elektriske Centralstationer blev optaget i 2. Klasse, til hvilken Direktionen ogsaa kunde henføre store Forretningsbygninger i Byens centrale Kvarterer, som frembød særlig Risiko. Traf Ejerne Foranstaltninger, som formindskede Faren, havde Direktionen Hjemmel til at nedsætte Tillægspræmien eller lade den bortfalde. Var der anbragt Elevatorer og andre Forbindelser mellem Etagerne, som forøgede Brandfaren, blev den i Stand til at forhøje den.

I 1915 stod man paany overfor Spørgsmaalet om en almindelig Revision af Brandforsikringens Klassifikationstarif³⁾). Da omhyggelige Undersøgelser viste, at der var Grund til at foretage en lang Række Forandringer, optage nye Virksomheder og omflytte ældre, foretrak man at faa tilvejebragt en

31. Nyhavn ca. 1865. Fot. af Budtz-Müller.

ny og fuldstændig Tarif. Saa lidt som det havde været Tilfældet ved de tidligere Ændringer, ønskede man at skaffe Brandforsikringen forøgede Indtægter. Først og fremmest var det Bestræbelsen at finde en Takst, som stod i rimeligt Forhold til Risikoen, hverken var saa høj, at Interessenterne kunde føle sig brostholdne og fristede til at søge Optagelse i andre Forsikringsselskaber, eller saa lav eller lavere end andre Assurancevirksomheders, at Ejerne af farlige andetsteds forsikrede Bygninger kunde finde deres Regning ved at søge ind i Københavns Brandforsikring. Resultatet blev en ny Klassifikationstarif af 29. December 1915.

Interessenterne har undertiden ytret Misfornøjelse med de hyppige Forandringer i Tariffen. Brandforsikringens Ledelse har dog altid været i Stand til at bryde Brodden af disse

32. Kongens Nytorv med Hotel d'Angleterre ca. 1870. Fot. af Harboe.

Stemninger. Allerede i Tariffen af 1886 var det muliggjort Direktionen – evt. i Forbindelse med det faste Udvalg – at tage Hensyn til de særlige Omstændigheder, som kunde gøre det rimeligt og forsvarligt at nedsætte Tillægspræmierne eller endog helt at fritage for dem. Naar de paagældende Næringsbrug frembød en væsentlig mindre Brandfare end andre Virksomheder af samme Klasse, eller var af saa ringe Omfang, at de ikke kunde antages at medføre samme Risiko, fik Direktionen Bemyndigelse til at overføre Ejendommene til en anden Klasse eller forsikre dem for den almindelige Bygningspræmie. I 1892 fik den en tilsvarende Adkomst til, naar Faren var væsentlig større, f. Eks. ved Anvendelse af særlig omfattende Dampkraft, eller Indretningen mindre betryggende, at fastsætte en Forhøjelse. Disse Bestemmelser, som ogsaa er blevet optaget i Tariffen af 1915, har til enhver Tid gjort det muligt for Brandforsikringens Styrelse at lempe Kravene og i Almindelighed kun bringe de forhøjede Satser til Anvendelse overfor nye daarligere Risikoer, samt i ganske enkelte Tilfælde, hvor Forholdene maatte tale derfor.

33. Kongens Nytorv med Hovedvagten ca. 1870. Fot.

Saa vel for Interessenterne som for Selskabet er det af største Betydning, at Vurderingsmestrene optager deres Forretninger efter saa vidt mulig faste og ensartede Regler. For Brandforsikringen er de bestemmende for Præmieindtægten og Brandskadeerstatningerne, for Husejerne spiller de desuden en Rolle i mangfoldige Forhold. Kjobenhavns Brandforsikring har da ogsaa i de forløbne Aartier haft sin stadige Opmærksomhed henvendt paa dette Spørgsmaal. Under Ledelse af det mangeaarige Direktionsmedlem, Murmester H. N. Fussing, er *Vurderingssystemet* blevet stadig mere omhyggelig udbygget. Oven for er det fremhævet, at man tidligt ønskede at tilvejebringe Overensstemmelse med de Forskrifter, som laa til Grund for Vurderingerne i Landbygningernes Brandforsikring. Sagen har haft sine Vanskeligheder, men er omsider bleven ført til et Resultat, som bygger paa begge Selskabers praktiske Erfaringer og paa adskillige Maader har fremmet deres Samarbejde og lettet deres indbyrdes Forhold.

I Forbindelse med Udarbejdelsen af den grundlæggende Vedtægt af 1885 blev der ogsaa – i 1886 – tilvejebragt en om-

hyggelig Instruks for Brandforsikringens Vurderingsmestre¹⁾, forbedret i 1890²⁾). Fra 1896 slutter sig dertil et »Regulativ og Tabel til Vejledning ved Ansættelse af Assuranceværdien for kjøbenhavnske Grundejendomme«³⁾, som navnlig skyldes Murmester Ette. Der var da forløbet hundrede Aar, siden det hidtil benyttede var blevet udarbejdet. Som Følge af Arbejdsloonnens Stigning maatte Tabellen allerede i 1900 forhøjes med 15 $\frac{0}{10}$ ⁴⁾. Ved Fastsættelse af Regulativet af 1896 havde man for saa vidt taget Hensyn til Landbygningernes Brandforsikring, som to af dennes Vurderingsmestre havde deltaget i Udarbejdelsen⁵⁾. Da det nogle Aar ind i det ny Aarhundrede blev nødvendigt at foretage en Revision, gik man et Skridt videre og fik nedsat et Fællesudvalg, som tilvejebragte et Forslag, begge Direktioner kunde tiltræde, og som for Brandforsikringens Vedkommende traadte i Kraft d. 1. April 1907⁶⁾. Større Forandringer medførte det ikke. I Revisionen 1910/1911 — nødvendiggjort ved Meterlovens Indførelse, den nye Bygningslov og Arbejdsprisernes Stigning — deltog tillige Østifternes Brandforsikring⁷⁾.

De senere Tiders Prisomvæltning har rejst nye Spørgsmaal. Allerede i 1916 — paa et Møde i det faste Udvalg⁸⁾ — gjorde Direktionen opmærksom paa, at de stigende Byggeomkostninger maatte virke skadeligt paa Brandforsikringens økonomiske Status. Skønt Præmierne ikke var blevet forhøjet, var man ved Skadevurderingerne nødt til i nogen Grad at tage Hensyn til de forandrede Prisforhold. Ifølge Vedtægten skulde de forsikrede Bygninger oprindelig omvurderes hvert 10. Aar, Maskiner og faste Genstande hvert 5. Aar. Ved Ændringen i 1887 blev der fastsat en fælles Termin, hvert 10. Aar, men samtidig givet Direktionen Bemyndigelse til ogsaa paa andre Tidspunkter at lade optage en ny Vurderingsforretning. Brandforsikringens Ledelse benyttede først i nogen Tid sin Adkomst til ved fremtidige Vurderinger at forhøje Regulativet med et midlertidigt Dyrtidstillæg. Da denne Foranstaltning var utilstrækkelig, blev det besluttet — foreløbig under Forudsætning af Ejernes Samtykke og paa Selskabets Bekostning -- at foretage en

34. Helsingørgade set fra Adelgade 1898. Fot. af Fr. Riise.

almindelig Omvurdering. Et Aar efter, i September 1917, kunde Direktionen meddele¹⁾, at den vedtægtsmæssige Omvurdering havde omfattet 300 Ejendomme, den ekstraordinære ca. 1800, hvorved Brandforsikringens Risiko var bleven forøget med ca. 100 Mill. Kr., dens Præmieindtægt med ca. 130.000 Kr. Naar ogsaa de 300 Ejendomme, som stod for Tur, var bleven omvurderet, var dog ca. 1100 tilbage, hvis Ejere ikke havde ønsket Forhøjelse, og som derfor vedblivende vilde være vurderet til og assureret for Beløb, der ikke svarede til Tidens Prisforhold. Under disse Omstændigheder besluttede Direktio-

nen at benytte sin Ret til uden Hensyn til Ejernes Ønske at foretage en Omvurdering og ordne Assuranceforholdet enten, om Besidderen foretrak det, ved Bygningernes fulde Indtegning, eller ved en pro rata Forsikring. Kun ved fire blev det sidste Tilfældet¹⁾).

Fra Efteraaret 1916 havde man forhøjet Vurderingsregulativet med 35⁰/₁₀. Da dette hurtigt viste sig utilstrækkeligt -- enkelte Husejere havde for egen Regning forlangt Omvurderinger, som kunde bevirke 100-150⁰/₁₀'s Tillæg, i enkelte Tilfælde betydelig højere -- blev det i 1919 besluttet²⁾ for Brandforsikringens Regning -- med en Udgift paa 50.000 Kr. -- at lade foretage et nyt og almindeligt Eftersyn. Den følgende Oversigt over Brandforsikringens økonomiske Forhold viser Virkningen.

I 1926 blev der nedsat et Udvalg, som nærmere skulde overveje Selskabets Vurderingsprincipper³⁾. Skont det kom til den Overbevisning, at en Del af dets Værdiansættelser var for lave, andre til Gængæld for høje, nøjedes man med foreløbig at omvurdere Ejendomme, som var ansat til under 60⁰/₁₀'s, senere 80⁰/₁₀'s Tillæg til Regulativet. Priser og Arbejds løn, fandt man, var for lidt stabile til at kunne danne Grundlag for nye Regler. I 1929 er der paany bleven nedsat et Udvalg til Overvejelse af Ændringer i Vurderingsregulativet. Udvalget har afsluttet sit Arbejde og udarbejdet Forslag til et nyt Vurderingsregulativ, som først blev vedtaget i det faste Udvalg 12. Marts og derefter paa Repræsentantmodet 26. November 1930.

FJERDE AFSNIT
GENFORSIKRINGEN

35. Montergade 31 (Sjæleboderne). Fot. af Hauerslev.

GENNEM haarde Kampe og lange Forhandlinger var det blevet fastslaaet, at Brandforsikringen ved Genforsikring eller anden Spredning af Risikoen burde skaffe Interessenterne forøget Sikkerhed og forebygge Følgerne af omfattende Brandulykker. »Brandforsikringen — hedder det i Vedtægtens § 61 -- er berettiget til at lade en Del af sin Risiko gjenforsikre eller paa anden Maade overføre paa Andre, samt til at udvide Forsikringens Omraade ved Overenskomst med andre herværende Brandforsikringsforeninger med gjensidigt Ansvar : To forskellige Muligheder stod saaledes aaben: den ligefremme Genforsikring paa den ene Side, paa den anden Side Overenskomster med et eller flere ligestillede Selskaber, hvorved Parterne paa nærmere fastsatte Vilkaar delte større eller mindre Beløb af deres Risiko.

Valget af den rette Løsning og dens bedste Gennemførelse

stillede Brandforsikringens Ledelse overfor store Vanskeligheder. Udenlandske Erfaringer kunde gøre deres Nytte, men ikke helt være vejledende. Saa meget større er dens Ære, at den saa forholdsvis hurtigt har været i Stand til at trække Linjerne op for de følgende halvthundrede Aars Udvikling. En enkelt Mand fortjener i denne Forbindelse at nævnes, Assurandøren Toxen Worm, hvis Viden og Indsigt kom Selskabet til megen Nytte.

Først og fremmest søgte man ved omhyggelige Undersøgelser og nøjagtige Beregninger at tilvejebringe et Skøn over Risikoen¹).

I Februar 1884 – viste Resultatet – var der tegnet 3588 Forsikringer paa ialt 228.771.400 Kr., 3084 paa 180.848.800 Kr. uden og 504 paa 47.922.600 Kr. med Tillægspræmie. Inden for den første Gruppe var der 1800 Ejendomme, assureret for 140.847.650 Kr., som var af fuld Grundmur, kun 68, forsikret for 783.600 Kr., der helt var af Bindingsværk. Inden for sidstnævnte var Tallene henholdsvis 273 (for 31.800.600 Kr.) og 2 (27.600 Kr.). 585 almindelige Ejendomme med en Assurancesum paa 26.469.850 Kr. var for Størsteparten Grundmur; i 631, assureret for 12.747.700 Kr., var Bindingsværk det overvejende. Blandt Ejendommene med Tillægspræmie var der 152, forsikret for 12.781.000 Kr., som i Hovedsagen var Grundmur, 77 (med en Assurancesum paa 3.313.400 Kr.), der overvejende var Bindingsværk. Helt eller overvejende Grundmur var saaledes 2810 Ejendomme med en Forsikringssum paa 211.899.100 Kr., eller gennemsnitlig 75.409 Kr.; helt eller overvejende Bindingsværk var 778 med 16.872.300 Kr., gennemsnitlig 21.687 Kr. Af Hovedstadens samlede Antal Bygninger var mellem en Fjerdedel og en Femtedel opført helt eller delvis i Bindingsværk. De gennemsnitlige Forsikringssummer viser, som det paa Forhaand er rimeligt, at det overvejende drejer sig om smaa og ubetydelige Ejendomme. I de tre Voldkvarterer fandtes der næsten ingen Bindingsværksbygninger, i Østervold og Vestervold Kvarterer kun fire. Størst var Tallet i de Bydele, som ikke havde været ramt af de

36. Didrik Badskjærs gang, set fra Grønnegade, 1898. Fot. af Hauerlev.

store Brande. Paa Krislianshavn var der 130 Bindingsværksbygninger, i St. Annæ Øster Kvarter 49 og i St. Annæ Vester ikke mindre end 175. Af Bydelene i den egentlige gamle By havde Øster Kvarter 50, Strand 3, Snarens 16, Vester 36, Norre 6, Klædebo 13, Frimands 41, Købmager 126 og Rosenborg Kvarter 127 Bindingsværksbygninger.

Ikke alene Byggemaaden er af Betydning ved Vurderingen af Brandfaren, ogsaa Sammenbygning og Adskillelse. Jo mere omfattende de enkelte Bygningskareer, desto større er Muligheden for »Brandsmitte«. Undersøgelsen viste, at der i Øster Kvarter var 39 »blocks«, deraf 14 med en Forsikringssum

37. Vismers Gang set mod Porten til Gammel mønt. Fot.

paa over 1 Mill. Kr.; den kostbareste var Kareen mellem Holbergs-, Tordenskjolds-, Havne- og Niels Juels Gade, ialt assureret for næsten 2½ Mill. Kr.; i Strand Kvarter var der 5 Blokke paa over 1 Mill. Kr. (af 8), i Snarens 2 (af 10), i Vester 6 (af 15) og i Nørre 7 (af 7), i Klædebo 5 (af 12), i Fri-mands 4 (af 9), i Købmager 11 (af 13), og i Rosenborg Kvarter 5 (af 12). St. Annæ Øster Kvarter havde 14 (af 19), deraf 3 paa over 2 Mill., 1 paa over 3 og 2 paa over 4 Mill. Kr.: de to store

38. St. Brøndstræde 1909. Amatørfot. af Rolsted.

Kareer mellem Kongens Nytorv, Bredgade, Marmorkirken og Store Kongens Gade. I St. Annæ Vester Kvarter var der 12 (af 28) paa over 1 Mill. Kr., deraf tre paa over 3 Mill. Kr. De tre Voldkvarterer havde tilsammen 8 (af 15), paa over 1 Mill. Kr., Kristianshavn kun 4 af 40. Var der flest Bindingsværksbygninger i de ældste Bykvarterer, var Blokkene til Gengæld større i de yngre.

Allerede inden Vedtagelsen af Vedtægten havde Kjøbenhavns

Brandforsikring i 1883 optaget foreløbige Forhandlinger med Købstædernes og Landbygningernes Brandforsikringer for at prøve Muligheden for en Overenskomst, hvorved Risikoen kunde blive spredt over et større Territorium. Medens førstnævnte Selskab ikke viste Tilbøjelighed for en fælles Ordning, modte Forslaget noget større Sympati i Landbygningernes¹).

Under de forberedende mundtlige Drøftelser udkastede dennes Direktør G. F. Tvermoes den meget radikale Tanke, at Københavns Brandforsikring med en Del af dens Reservekapital skulde indtræde som Part i Landbygningernes Brandforsikring eller – som Prof. Westergaard formulerede det – at de to Foreninger vel skulde vedblive at bestaa som selvstændige Instituter, men Landbygningernes Brandforsikring mod en Sum én Gang for alle, f. Eks. 1 Mill. Kr., og Andel i den aarlige Præmie, overtage Erstatningsbetalingen for samtlige Brandskader i København. Efterhaanden kom Forhandlingerne dog kun til at dreje sig om den gensidige Overtagelse af en omfattende Genforsikring. Ret hurtigt viste det sig, at Fællesskabet i hvert Fald ikke vilde komme til at omfatte de egentlige Landbygninger. Landbointeressenterne – erklærede Direktør Tvermoes – vilde neppe kunne indse Fordelene ved at reassurere deres Ejendomme. Derefter tænkte man sig først fra »Landbygningernes« Side at udskille som en særlig Gruppe samtlige Ejendomme i Forstæderne og paa Frederiksberg, med samlede Forsikringssummer paa henholdsvis 148,3 og 48,6 Mill. Kr., samt Fabrikkerne rundt om i Landet. Da der i de førstnævnte Bydele fandtes Fabrikker til en Værdi paa noget over 30 Mill. Kr., ude i Landet paa omkring 20, blev denne Del af Risikoen lidt større end Københavns – ca. 40 Mill. Kr. Til Gengæld var den almindelige Bygningsforsikring – uden for Voldlinjen ca. 197 Mill. Kr., i Københavns Brandforsikring 226 Mill. Kr. – noget større i det københavnske Selskab. Efterhaanden opgav man Tanken om at medinddrage Bygninger udenfor Forstæderne og Frederiksberg og arbejdede sig efterhaanden nærmere paa Grundlag af et Forslag, efter hvilket

39. Holmens Kanal set mod Gammelholm ca. 1860. Fot. af Harboe.

de to Foreninger – efter en Revision af Tarifferne – skulde være halvt om baade Kontingent og Brandskader. Efter de forelobige Beregninger vilde Kjøbenhavns Brandforsikring komme til aarlig at udbetale Landbygningernes ca. 137.000 Kr. og til Gengæld oppebære 112.000. Fra Landbygningernes Side gjorde man imidlertid gældende, at de københavnske Bindingsværkshuse medførte en særlig Brandfare, som burde betales med et Ekstrakontingent, der kunde anvendes til Opsamlingen af et fælles Reservefond. Af Frygt for, at man i Virkeligheden skulde komme til at splitte Landbygningernes Brandforsikring i to forskellige Selskaber, gik man dog snart

over til at kræve Ekstratilskuddet indbetalt i dennes samlede Fond. Selv med denne Indrømmelse betragtede Kjøbenhavns Brandforsikring Fællesskabet for saa værdifuldt ved store Katastrofer vilde den faa sin Risiko halveret — at dens Ledelse ogsaa kunde gaa med til denne Ordning.

Under Brandforsikringens indre Drøftelser om den ny Vedtægt og Tarif hvilede Forhandlingen, men blev atter genoptaget i Foraaret 1886. Ret hurtigt naaede man til forelobig Enighed om et noget ændret Forslag. Sammenslutningen skulde alene omfatte København, Forstæderne og Frederiksberg. Da Landbygningerne andet Sted havde reassureret en Del Fabrikker, skulde der undtages et tilsvarende Antal af Kjøbenhavns Brandforsikring. Brandskaderne skulde bæres med Halvdelen af hver Forening og Præmieindtægten deles lige for Ejendomme med Tillægspræmie, men for Beboelsesejendommene saaledes, at Kjøbenhavns Brandforsikring for den Halvdel af Risikoen, som overførtes til Landbygningernes, skulde betale $5\frac{5}{6}$ Øre af hver 100 Kr., Landbygningernes derimod kun $3\frac{5}{6}$ Øre af den Part, som overførtes til Kjøbenhavns. Kontrakten skulde være uopsigelig og bindende i 10 Aar, men derefter kunne opsiges med 1 Aars Varsel til hvert Aars 1. April.

Alligevel strandede Forhandlingen i sidste Øjeblik.

Dens Gang havde tydeligt lagt for Dagen, at Kjøbenhavns Brandforsikring var den drivende, Landbygningernes Brandforsikring den tilbageholdende Part. For det forstnævnte Selskab var det Ønsket om en Halvering af den stærkt samlede Risiko, som var det bestemmende Motiv, for sidstnævnte en ubestemt Frygt for at fremkalde en Kløft mellem den stor-københavnske og den egentlige Landbo-Risiko. Set paa denne Baggrund behøvedes kun en forholdsvis Ubetydelighed for at bringe den møjsommeligt sammentømrede Bygning til Fald. I sidste Øjeblik blev det af Landbygningernes Brandforsikring erklæret for en ufravigelig Betingelse, som »ogsaa blev hævdet under den indledende mundtlige Forhandling, at ingen af Forsikringerne skal have Ret til at foretage yderligere Genforsikring af sine Risikoer«¹⁾. Da Kjøbenhavns Brandforsik-

40. Holmens Kanal set mod Christiansborg i 1870'erne. Foran Kirken Sokortarkivet. Fot.

ring ikke mente at kunne indgaa paa dette Vilkaar, var Sagen dermed strandet.

Derefter prøvede Brandforsikringen andre foreliggende Muligheder¹⁾.

Af et enkelt Genforsikringselskab blev det tilbudt, mod en Præmie paa $\frac{1}{4} \frac{0}{100}$, at overlage den begrænsede Garanti, at Brandforsikringen skulde have erstattet alle et Aars Brandskader ud over $\frac{1}{2} \frac{0}{100}$ af Forsikringssummen. Da man først og fremmest ønskede at opnaa Sikkerhed for omfattende Katastrofer og et enkelt Selskab neppe vilde være i Stand til i givet Fald at udrede de mægtige Kapitaler, hvorom det kunde komme til at dreje sig, blev denne Tanke hurtig opgivet. En

Tid var der Planer om alene at assurere enkelte eller samtlige Fabriksejendomme og særlig farlige Risikoer. Den store Udgift – af Teatre krævedes saaledes en Præmie paa $1\frac{1}{2}\%$ og ringe Betryggelse kunde dog ikke friste til at slaa ind paa denne Vej. For Brandforsikringen drejede det sig mindre om at undgaa enkelte større Tab end om at opnaa Erstatning for sjeldne, men til Gengæld omfattende Bybrande. Man besluttede derfor foreløbig at bære hele Risikoer for de mere brandfarlige Bygninger og til Gengæld reassurere samtlige Beboelsesejendomme.

Ved Kontrakter, afsluttet 20. Juni 1886, med en Række udenlandske Genforsikringsselskaber, reassureredes 50% af den samlede Forsikringssum – for Beboelsesbygninger med tilhørende faste Genstande – paa ca. 191.748.600 Kr. 20. Oktober 1886 forhojedes Reassurancen med 18% , 20. December s. A. med 10% . Preussische National-Versicherung i Stettin overtog 40% , Assicurazioni Generali i Triest og Hamb. Brem. Feuer-Vers. Gesellschaft hver 10% , Kölnische Rückvers. Gesellschaft 8% . Det preussiske Selskab beholdt alene Ansvaret for de $13\frac{8}{9}\%$, men gav Resten videre til 7 andre Selskaber. Svea i Göteborg og Transatlantiske Brandforsikringsselskab overtog hver 5% . Fra 20. Marts 1887 reassureredes yderligere 2% hos The Royal Insurance Company i Liverpool. Af en samlet Risiko paa Beboelsesejendommene – den 30. September 1887: 191.668.500 Kr. – var saaledes genforsikret 80% eller et Beløb paa 153.149.940 Kr.

Betingelserne var ens for alle Selskaber. Kontrakterne gjaldt i 5 Aar og skulde stiltiende anses som forlængel for 1 Aar ad Gangen, naar de ikke var opsagt med 6 Maaneders Varsel til den følgende 20. Juni. Brandforsikringens Vedtægt, Klassifikation og Skaderegulering var i Almindelighed bindende for Reassurandorerne. Dog skulde disse forinden give deres Samtykke til Statutforandringer, som angik fundamentale Grundsatninger og væsentlige Bestemmelser, der maa antages at have haft Indflydelse paa Kontrakterne og deres Betingelser. Reassurancepræmien var 1% .

41. Den indre Havn set fra »Asiatisk Kompagni« 1881. Fot.

Den samlede Udgift var ca. 76.000 Kr. Da Gennemsnitsberegninger viste, at der for de aarlige Brandskader vilde kunne regnes med en Godtgørelse paa ca. 21.000 Kr., blev de virkelige Omkostninger ca. 55.000 Kr.

Herved blev man ikke staaende.

Paa Beboelsesejendomme løb Brandforsikringen stadig en Risiko paa ca. 38 Mill. Kr. Dertil kom Forsikringssummen paa Ejendomme, som paa Grund af særlig Brandfare var paalagt Tillægspræmie, henvend 48 Mill. Kr., Risikoen for Eksplosionsskader, for Beboelsesbygninger 3 Mill. og paa Ejendomme med Tillægspræmie ca. 7 Mill., ialt ca. 96 Mill. Tilsyneladende var det betryggende, at Brandforsikringen kun løb en Risiko for en Tredjedel af sin samlede Forsikringssum og — med en Formue paa ca. 5 Mill. Kr. — var i Stand til at bære Tab paa indtil 15 Mill. Da de brandfarlige Bygninger var ulige fordelt over Byen, var der dog Kvarterer og Bygningsblokke, i hvilke Selskabet løb en betydelig større Risiko end de gennemsnitlige 33 %. Paa Kristianshavn var der kun genforsikret op imod Halv-

42. Knippelsbro ca. 1890. Fot.

delen af den samlede Risiko. Paa en enkelt Bygningsfirkant i St. Annæ Vester Kvarter med en samlet Assurance paa over $3\frac{1}{2}$ Mill. Kr. skulde Brandforsikringen svare til næsten 2 Mill.

Nye Forsøg paa enkeltvis at genforsikre brandfarlige Ejendomme strandede paa Bekostningen¹⁾. Som for Beboelsesbygninger maatte man ogsaa for Fabriksejendomme nøjes med en almindelig pro rata Genforsikring for samme Præmie, som Brandforsikringen oppebar for hver enkelt Risiko. 20. April 1887 overtog to engelske Selskaber, Royal Insurance Comp. og Manchester Fire Assurance Comp., henholdsvis 30 og 15 % af Risikoen paa brandfarlige Bygninger. Kontrakterne, som ialt omfattede Ejendomme med en Assuranceværdi paa ca. 19.773.440 Kr., gjaldt for 2 Aar og kunde derefter fornyes fra Aar til Aar med 3 Maaneders gensidig Opsigelse. Da Selskabet 20. Marts 1889 i London Assurance Corporation genforsikrede yderligere 15 % af Risikoen for samtlige Fabriksejendomme (med en enkelt Undtagelse) og 20. Oktober s. A. 10%

43. Langebro 1888. Fot.

i »London og Lancashire«, var der saaledes ialt dækket ca. 70 %. For en Række Enkeltejendomme havde de nævnte Instituter fastsat Indskrænkninger, som medførte særlige Enkeltforsikringer i disse eller i andre Genforsikringselskaber. Af Brandforsikringens samlede Risiko d. 30. September 1890 — 242.966.100 Kr. — var der for en aarlig Udgift paa 160.936 Kr. 30 Øre genforsikret ialt 188.712.225 Kr., gennemsnitlig $77\frac{2}{3}\%$ af den samlede Risiko, for en aarlig Præmie af ca. $0,78\%$.

Under Genforsikringens følgende Udvikling har to forskellige Betragtninger gjort sig gældende. Paa den ene Side har man fremhævet den forøgede Sikkerhed, som var et Resultat af den størst mulige Reassurance; paa den anden Side har man henvist til den sikre Præmieudgift, som formindskede Brandforsikringens Overskud og — som Erfaringen viste — paa langt nær blev dækket ved Erstatningsgodtgørelserne. Skønt man altid har fastholdt Sikkerhedshensynet, er Udviklingen i det hele og store gaet i Retning af at begrænse Reassurancen.

Fornyelsen af Genforsikringskontrakterne 1891¹⁾ kom til at

gælde i 10 Aar og omfattede 75 $\frac{0}{100}$ af alle Beboelses- og Fabriksejendomme, som var assureret for under 400.000 Kr. For de første blev Præmien nedsat fra 0,5 til 0,4 $\frac{0}{100}$; for de sidste kom den til at svare til Tillægspræmien, forøget med den Del af den ordinære Afgift, som blev tilbage, naar der var fradraget Tilskud til Brandvæsenet og det Beløb, som i 33 (eller 37 $\frac{1}{2}$) Aar blev henlagt til Erhvervelse af Præmiefrihed. Besparelsen udgjorde ca. 14.000 Kr. Af Risikoen for Eksplosions-skader, tilsammen 5.901.500 Kr., blev der uden Præmieforhøjelse reassureret for 4.438.265 Kr. Paa de enkelte Bygninger, for hvilke Brandforsikringen havde overtaget Assurancer paa over 400.000 Kr., genforsikrede man Dele af det overskydende Beløb. Af Brandforsikringens samlede Risiko paa 247.381.600 Kr. skulde den svare til 61.729.737 Kr. 50 Øre 49.515.747 Kr. 50 Øre paa de 3120 Beboelsesejendomme og 12.213.990 Kr. paa de med Tillægspræmie belagte 493 Ejendomme. Selskabets egen Eksplosionsrisiko udgjorde 2.943.300 Kr. paa de første, 1.463.235 Kr. paa de sidste.

I 58 Bygningsfirkanter løb Brandforsikringen en Risiko paa under 100.000 Kr., i 148 for mellem 100.000 og 500.000 Kr., i 22 paa mellem $\frac{1}{2}$ og 1 Mill. Kr., i 3 var den paa over 1 Mill. Kr.

Kun i ganske enkelte Ejendomme havde Brandforsikringen en Risiko paa over 100.000 Kr.

Fra 1886 indtil Udgangen af 1900/01 udbetalte Selskabet ialt 2.224.467 Kr. i Reassurancepræmier. Da det for Skader og i Gebyrer etc. fik tilbagebetalt 1.075.970 Kr., har Genforsikringen saaledes i de godt 15 Aar kostet Institutet 1.148.497 Kr. eller ca. 75.000 Kr. om Aaret.

I 1901 gennemførtes en noget ændret Ordning¹⁾, hvorved Brandforsikringen i Beboelsesejendomme beholdt lidt mere for egen Regning, i brandfarlige Bygninger lidt mindre. Fra dette Tidspunkt blev der afgivet en fast Kvote paa 50 $\frac{0}{100}$ og dernæst Excedenter delt i Fjortendedele. Af Totalforsikringssummen blev der reassureret for 201.277.600 eller ca. 64 $\frac{0}{100}$, af Beboelsesejendommene for 155.314.600 Kr. og af Fabriksbygninger etc. for 45.963.000, henholdsvis ca. 63 og 70 $\frac{0}{100}$. Størst

44. Slotsholmsgade ca. 1890. Fot.

var Brandforsikringens egen Risiko i Snarens og Vester Kvarterer (41^{0/0}), lavest i Østervold (19^{0/0}). I 33 Bygningsfirkanter udgjorde den under 100.000 Kr., i 107 mellem 100.000 og 500.000, i 81 mellem $\frac{1}{2}$ og 1 Mill. Kr. og i 17 mellem 1 Mill. og 1.361.900 Kr.

Reassurancekontrakterne gjaldt i 3 Aar og omfattede Brand- og Eksplosionsskader, men ikke Dynamitforsikringen (*). For Brandforsikringen var det en Fordel, at den fik indrommet en betydelig Provision.

I de følgende Aar fortsattes denne Udvikling.

Naar Brandforsikringen har kunnet indskrænke Reassuran-
cen, skyldes det forskellige Aarsager. Hovedstadens Byggefors-
hold er blevet forbedret. Snævre Gyder er blevet afløst af brede
Gader. Gamle Kvarterer, tæt sammenbyggede og mangelfuldt
adskilte, med trange Gaarde og daarlige Adgangsforhold er
bleven nedrevet og har givet Plads for moderne, grundmurede

*) Fra 1. Oktober 1918 er denne Risiko medtaget i alle Genforsikringskon-
trakterne.

Bygninger. Petroleumsbelysning er i stor Udstrækning blevet erstattet med elektrisk Lys, Komfurer med Gasapparater. I Fortidens Bygninger spillede Træmaterialer en overvejende Rolle; i Nutidens er de blevet afløst af Jern og Cement. Ganske vist findes der endnu brandfarlige Virksomheder i den gamle By; mere og mere er det dog blevet almindeligt at anlægge Fabrikkerne i Byens Udkant. Til det altsammen kommer Forøgelsen af Brandforsikringens egen Formue og Oprettelsen af det særlige Reassurancefond. En stadig større Del af Risikoen har kunnet henlægges til dette.

Fra 1901/02 til 1928/29 kostede Genforsikringen 8.176.152 Kr. Deraf fik Brandforsikringen som Provision tilbagebetalt 1.659.250 Kr. og som Andel i Skader, Gebyrer etc. 2.594.980 Kr. Den virkelige Udgift var saaledes 3.921.922 Kr. eller ca. 140.000 Kr. om Aaret.

Dette betydelige Beløb gav Anledning til, at man inden Assurancekontrakternes forestaaende Udløb 1. Oktober 1929 lod hele Spørgsmaalet blive underkastet fornyet Overvejelse¹⁾. For en historisk Betragtning har det særlig Interesse, at man genoptog de samme Planer, som i Genforsikringens første Dage havde dannet Grundlaget for Forhandlingerne, og under forandrede Tidsomstændigheder prøvede Mulighederne for deres Virkeliggørelse.

Allerede i 1880'erne havde man syslet med Tanken om hos en Række fremmede Selskaber at tegne en Garantifond, som ud over et nærmere fastsat Beløb skulde dække alle større Brandskadetab. Udgiften — viste det sig den Gang — vilde dog blive saa stor, at man med nogenlunde samme Bekostning kunde tilvejebringe en almindelig Reassurance. Lige saa lidt var der Mulighed for at lade private Personer mod en Godtgørelse, som svarede til Genforsikringspræmien, danne et Selskab, som tegnede den nødvendige Garantikapital. Nærmere Beregninger godtgjorde, at dets eventuelle Fortjeneste vilde komme til at staa i Misforhold til den betydelige Risiko. 40 Aar senere er disse Tanker paany dukket op. Paa Repræsentantskabsmødet d. 23. November 1928 gjorde Dampmøller N.

45. Købmagergade 1892. Fot.

Troensegaard opmærksom paa, at man rimeligvis for en billig Præmie vilde kunne opnaa Sikkerhed for Tab ved Katastrofebrande, enten ved en saakaldet »Excess Loss Cover«, tegnet i engelske Instituter eller hos et hjemligt Selskab, dannet af Brandforsikringens egne Interessenter og andre Privatpersoner. I begge Tilfælde skulde man formindske Udgiften, i sidstnævnte vilde man tillige bevare Kapitalen paa danske Hænder.

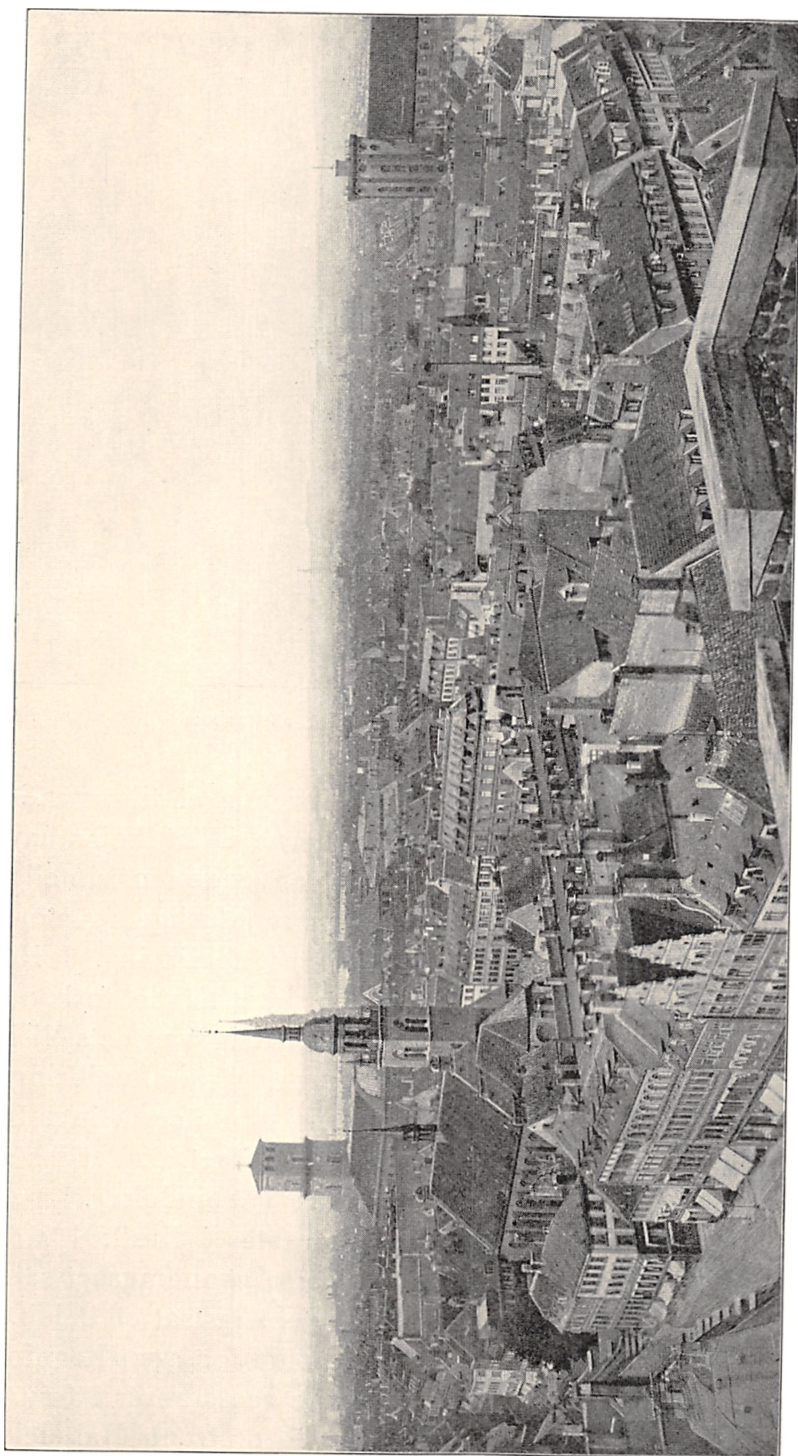
Mod begge disse Former blev der fremsat væsentlige Ind-

46. Højbroplads ca. 1880. Fot. af Ax. Lindahl.

vendinger. Tænkte man sig – paaviste Direktionen – at Brandforsikringen i Forbindelse med dens Genforsikringsfond skulde bære alle Tab paa under 800.000 Kr. og over 3 eller 5 Mill., Reassurancen dække de mellemliggende, opstaaet ved en enkelt Brand eller anden erstatningspligtig Ulykke, vilde Præmien blive uforholdsmæssig høj, antagelig ca. 2000 Lst. For Oprettelsen af et privat Garantifond paa mindst 10 Mill. Kr. kunde man hyde saa ringe Vederlag, ca. 1 $\frac{0}{10}$, at Garanterne næppe vilde føle sig tilfredsstillet.

Efter at disse Forslag var opgivet, knyttede man paany den Traad, som var bristet halvanden Menneskealder i Forvejen, og genoptog Forhandlingerne med Landbygningernes Brandforsikring om en gensidig Reassurance. Ogsaa denne Gang syntes de at skulle krones med Held. Under de foreløbige mundtlige Droftelser viste der sig i hvert Fald Muligheder for en Overenskomst. Ca. 40 $\frac{0}{10}$ af Kjøbenhavns Brandforsikrings Risiko – var det Tanken – skulde reassureres i Land-

47. Udsigt over København fra Nikolajtaarn 1890. Fot. af A. Lønborg.

48. Gammeltorv ca. 1875. Fot. af Harboe.

bygningernes Brandforsikring, og af denne et tilsvarende Beløb paa Frederiksberg og i Forstæderne i det københavnske Selskab. Af Besparselsen vilde man anvende en rimelig Del til yderligere Reassurance af særlig brandfarlige og store Risikoer samt til en almindelig Katastrofeforsikring. I Hovedsagen det samme Forslag, hvorman havde forhandlet i den første Halvdel af 1880'erne. Den Gang var dets Virkeliggørelse strandet paa Landbygningernes Brandforsikring; nu blev det bragt til Fald af Kjøbenhavns Brandforsikring. Uagtet Direktionen kunde anbefale Ordningen, foretrak det faste Udvalg at bevare de tilvante Former og Forbindelser.

I Oktober 1929 traadte nye Kontrakter i Kraft. I Mellemtiden havde Brandforsikringens Ledelse gennemgaaet samtlige Forsikringer og for hver enkelt af dem fastsat et Beløb, som man ansaa det for forsvarligt at beholde for egen Regning, og derefter bestemt den Sum, der burde reassureres i fremmede Selskaber. Hidtil havde man afgivet omtrent Halvdelen af

49. Krystalgade set fra Nørregade 1870. Fot.

hvert Assurancebeløb; for Fremtiden vilde Parten blive afhængig af hver enkelt Forsikrings særlige Forhold. For en Række mindre Bygninger kan Brandforsikringen og dens Genforsikringsfond komme til at bære hele Risikoen, for en Række større Forsikringer noget mere end hidtil, for de særlig brandfarlige til Gengæld adskilligt mindre. Som det hedder i det tekniske Forsikringsprog: De gamle Kontrakter havde været »Kvoteexcedentkontrakter«, de nye blev derimod rene »Excedentkontrakter«.

I Praksis blev Virkningen: af den samlede almindelige Risiko 1. Oktober 1929, 993.580.100 Kr., havde Brandforsikringen forud reassureret 474.465.000 for en Præmie paa ca. 395.300 Kr. Efter de nye Kontrakter blev der genforsikret for ca. 398.046.000 Kr. med en Udgift paa ca. 354.300 Kr. Formindskelsen udgjorde ca. 76.419.000 Kr., Besparelsen ca. 41.000 Kr, foruden en Provisionsforhøjelse. Tidligere var der reassureret gennemsnitlig 47,7 %; for Fremtiden blev der genforsikret 40,1 %.

Brandforsikringens egen Risiko kom saaledes til at udgøre

59,9%. Størst (100%) er den paa de faa og spredte Forsikringer i Emdrup, Vanløse og Husum, i Vigerslev (94,6%) og i Brønshøj (86,2%). I Kongens Enghave og i Valby udgør den henholdsvis 46,2 og 56,7%. I alle disse og enkelte andre Tilfælde gør særlige Forhold sig gældende. Paa Brandforsikringens oprindelige Omraade ligger dens egen Risiko mellem 56,8 og 65,7%. I 8 Bygningsfirkanter ligger den under 100.000 Kr., i 28 mellem 100.000 og 500.000, i 51 mellem $\frac{1}{2}$ og 1 Mill. og i 180 mellem 1 og ca. $8\frac{1}{2}$ Mill. Kr. I 1056 Ejendomme løber Brandforsikringen en Egenrisiko paa under 60.000 Kr., i 791 paa mellem 60.000 og 100.000 Kr., i 1555 mellem 100.000 og 200.000 Kr., i 580 mellem 200.000 og 500.000 Kr., i 118 mellem $\frac{1}{2}$ og 1 Mill. og i 27 mellem 1 Mill. og 2.400.000 Kr.

Siden 20. Juni 1886, da Brandforsikringen begyndte at reassurere, og indtil 30. September 1929 har den samlede Udgift beløbet sig til 5.070.419 Kr. eller gennemsnitlig ca. 17% af de indbetalte Præmier. I det samme Tidsrum har Genforsikringspræmien andraget 0,8‰, efter dette Tidspunkt bliver den 0,75‰.

Genforsikringens halvthundredaarige Historie lægger for Dagen, at Udviklingen har fulgt en fastliggende Linje. I dens første Tid fandt man det nødvendigt at reassurere de 80% af Risikoen; ved Periodens Afslutning mener man at kunne nøjes med det halve. Denne Bevægelse – der ikke er ejendommelig alene for Kjøbenhavns Brandforsikring – har, som allerede anført, været en Følge af indhostede Erfaringer, af Byggeforholdenes Udvikling, Brandvæsenets Forbedring og Telefonnettets Udvidelser. Delvis er den tillige Resultatet af Selskabets Formueforhold. At Brandforsikringens Kapitaler 1929 er vokset til 26,91‰ af dets egen Risiko mod 16,54‰ i 1870, er et Vidnesbyrd om, at Indskrænkningen i Reassurancen ikke har formindsket den Sikkerhed, Selskabet er i Stand til at yde sine Interessenter.

FEMTE AFSNIT
ØKONOMISKE FORHOLD

50. Nybrogade og Gammelstrand 1880. Fot.

BRANDFORSIKRINGENS *økonomiske Forhold* har i Løbet af Aarene 1885–1930 formet sig stadig gunstigere¹⁾. Trods Ophævelsen af Monopolet og Forsikringstvungen er næsten samtlige private københavnske Ejendomme paa Brandforsikringens oprindelige Omraade vedblevet at være forsikret i Selskabet. Stigende Præmieindtægter og Renten af den opsparede Formue har sammen med ringe Brandskader bevirket, at Reservefondene er bleven betydelig forøget. Genforsikringen har medført store Udgifter, men samtidig formindsket Erstatningsudbetalingerne. Gennem Tilskuddet til Brandvæsenet har Selskabet ydet et ikke ringe Bidrag til Hovedstadens offentlige Økonomi; ved sit Præmiesystem og sine Bonusudbetalinger har det kunnet yde Interessenterne direkte Fordele. Administrationen har beslaglagt forholdsviis ringe Beløb.

Policetallets jævne Nedgang gennem en lang Aarrække skyldes saa godt som udelukkende de senere Aartiers Ombygninger, der har afløst mange mindre Ejendomme med færre, men større. Særlig er det dog iøjnefaldende, at Formindskelsen synes standset i 1914/15. I Løbet af de følgende

Ved Udgangen af Aaret	udgjorde Policens Antal	Dertil svarede en Risiko paa Bygninger for Brand Kr.	Deraf tillige Risiko for Eksplosions-skader Kr.	Desuden Risiko for Bygninger under Opførelse Kr.	Husleje-forsikringer Kr.
1885/1886	3620	237.319.400	10.616.100		
1889/1890	3603	242.966.100	9.948.900		
1894/1895	3610	263.602.300	9.583.550*)	1.415.000	
1899/1900	3583	293.176.500	9.593.850	890.000	6.962.140
1904/1905	3599	351.533.900	8.469.500	1.253.000	7.218.440
1909/1910	3512	385.477.350	6.512.200	1.218.500	8.055.000
1914/1915	3498	408.513.850	5.923.000	2.265.000	8.736.900
1919/1920	3716	939.711.200	10.709.100	7.915.000	9.610.600
1924/1925	3954	966.654.700	9.964.800	1.241.000	10.223.000
1929/1930	4188	1.010.718.800	9.434.100	8.205.000	10.189.200

to Femaar er Antallet endogsaa steget med 218 og 238. Forklaringen er delvis den forholdsvis store Tegning af Forsikringer i Forstæderne, som fandt Sted i nogle Aar. 1918/19 kom der 64 nye Forsikringer til, 1919/20 150 og 1920/21 148. Derefter formindskes Tilgangen. 1921/22 udgør den kun 57, ligger i de følgende Aar omkring et halvt hundrede — var 1925/26 31 — men voksede derefter i de næste 2 Aar til 71 og 61. I 1906 besluttede Staten og i 1924 Københavns Kommune at være Selvassurandører for deres Ejendomme. Da den første alene gav Bestemmelsen Gyldighed for fremtidig opførte Bygninger, fik Vedtagelsen ingen umiddelbare Følger for Brandforsikringen. Kommunens Beslutning gjaldt derimod ogsaa ældre Ejendomme og bevirkede derfor en betydelig Nedgang i Selskabets Policeantal. Som det vil ses, har Risikoen hele Perioden igennem været i stadig Stigning. Fra ca. 237 Mill. i 1885/86 er den vokset til næsten 1 Milliard i 1929/30. Indtil 1915/16 var Fremgangen regelmæssig og i Hovedsagen en Virkning af livlig Byggevirksomhed. Fra 1916/17 har den været pludselig og voldsom og et Resultat af den almindelige Prisstigning. I 1885/86 svarede der til hver Police en gennemsnitlig Risiko paa 65.558 Kr., i 1914/15 var den vokset til

*) I dette Aar udgjorde Risikoen for Sprængningsskader (Dynamit) 82.800 Kr.

51. Udsigt over Christianshavn 1900. Fot.

116.785 Kr., i 1924/25 til 244.728 Kr. I hver af de to Perioder er Summen bleven fordoblet; i den første skete det i Løbet af 30 Aar, i den sidste paa kun 10.

Brandforsikringens *Indtægter* har udgjort:

I Aaret	I Præmier etc. Kr.	Renter Kr.	Kursgevinst Kr.
1885/1886	214.327	219.220	1.659
1889/1890	203.673	226.360	»
1894/1895	220.306	248.667	25.373
1899/1900	258.957	273.073	»
1904/1905	309.512	327.616	72.665
1909/1910	350.779	378.364	»
1914/1915	369.112	419.518	5.977
1919/1920	937.046	485.751	»
1924/1925	1.551.105	832.421	»
1929/1930	1.105.619	771.879	586.408

Naar Risikoen for Eksplosionsskader har holdt sig nogenlunde uforandret paa omkring 10 Mill. Kr. — og saaledes i Virkeligheden er bleven formindsket — hænger det sammen med, at man i stigende Grad anvender Elektricitet i industrielle Virksomheder. Svingningerne i Risikoen for Bygninger under Opførelse følger Op- og Nedgangen i Byggevirksomheden, medens Risikoen paa Huslejeforsikring er bleven jævnt forøget.

Indtil Verdenskrigens Prisomvæltning er Udviklingen foregaaet ad jævne og tilvante Baner, og Forholdet mellem Præmie- og Renteindtægter forblev nogenlunde uforandret. I 1916/17 var de to Indtægtsgrupper næsten lige store; først fra det følgende Aar bevirker Assurancesummernes Forhøjelse, at Præmieindtægten springer Renteudbyttet forbi.

I ældre Tider havde Brandforsikringen udelukkende *anbragt sin Formue* som Prioriteter i københavnske Ejendomme. Fra det 19. Aarhundredes sidste Halvdel har den i stigende Grad erhvervet Obligationer¹⁾. Store Beløb er dog vedblivende udlaaet mod Pant i Byens Huse. I den her behandlede Periode har det aldrig medført Tab. I Løbet af 1909²⁾ undersøgte Repræsentantskabets Formand en større Del af Brandforsikringens Prioritetslaan og henlede Direktionens Opmærksomhed paa enkelte Anbringelser, som efter hans Skøn rummede Muligheder for, at Selskabet eventuelt kunde komme til at lade sig Panterne udlægge. Resultatet blev en Beslutning om ved fremtidige Ejerskifter at undlade Fornyelse af Laanene; kun i enkelte Tilfælde vilde man straks søge dem nedbragt. Rente-foden har — i Overensstemmelse med Pengemarkedets almindelige Bevægelse — ligget mellem 4 og 5 ⁰/₁₀₀. Jævnlig har man dog søgt at skaane tidligere Laantagere og ofte kun ladet Forhøjelserne ramme ny tilkomne Debitorer³⁾.

Staten og Kjøbenhavns Brandforsikring har i Aarenes Løb ydet hinanden adskillig Hjælp og Bistand. I de gode Tider, i det 18. Aarhundredes Slutning, gav Selskabet betydelige Tilskud til Bygningen af Krudttaarne og til Genopførelsen af Christiansborg Slot. Efter Hovedstadens Brand i 1795 og Bombardementet i 1807 var det til Gengæld ved Statsmyndighe-

52. Strandgade paa Christianshavn 1898. Fot. af Hauerslev.

dernes Bistand, at Brandforsikringen blev i Stand til at opfylde sine Forpligtelser og fortsætte sin Virksomhed.

Ogsaa i det sidste Tidsrum af sin Bestaaen – under Verdenskrigen – har den ved sine Pengeanbringelser kunnet give Staten en Haandsrækning¹⁾.

Kort efter Krigens Udbrud modtog Brandforsikringen en Forespørgsel fra Finansministeriet, om den under de vanskelige Forhold, hvor Staten var henvist til udelukkende at henvende sig til det indenlandske Marked for at faa et for Statshusholdningens Førelse nødvendigt Laan placeret, var villig til at deltage i Tegningen af dette Laan med et Beløb paa ca. 2 $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. Af den samlede Sum paa ca. 65 Mill. Kr. (Kurs 92, Rente 4%, Amortisationsfrist 40 Aar) mente Finansministeren at kunne faa de 20 Mill. anbragt i Statsanstalten for Livsforsikring og ca. 18 Mill. i andre Livs- og Brandforsikringsselskaber. Da der først efterhaanden vilde blive Brug for

Pengene, var man villig til at udstrække Indbetalingerne over 5 à 6 Terminer. Da det maaske selv i saa Tilfælde kunde blive vanskeligt for et Brandforsikringsselskab at disponere over saa betydelige Midler, udtalte man tillige sin Beredvillighed til paa bedste Maade at være Selskabets Mellemand over for Nationalbanken, for saa vidt man maatte ønske enten ved Laan (Deponering) eller Salg med senere Mulighed for Tilbagekøb til samme Kurs af noterede Papirer eller Panteobligationer at fremskaffe de fornødne Midler til Statsobligationernes Overtagelse.

Brandforsikringens Ledelse ønskede fra første Færd at støtte Staten, men foretrak at overlade Staten saa stort et Beløb af Selskabets Obligationsbeholdning, at den blev i Stand til at laane 2¹/₂ Mill. Kr. i Nationalbanken, og saaledes, at Staten forpligtede sig til at tilbagelevere Brandforsikringen de paa-gældende Kreditforeningsobligationer med samme Beløb og Art som de udlaante, og saaledes at Avancen ved Udtrækninger skulde tilfalde Selskabet. Denne Ordning lod sig dog ikke gennemføre. Efter yderligere Forhandlinger med Finansministeriet blev Resultatet, at Brandforsikringen kom til at deltage i Tegningen af selve Laanet med et Beløb paa 2 Mill. Kr. Midlerne blev tilvejebragt ved et Laan i Nationalbanken.

Blandt Brandforsikringens Udgifter er *Administrationsomkostningerne* — som ved al moderne Forvaltning — bleven jævnt forøget, fra 47.418 Kr. 75 Øre i 1885/86 til 100.565 Kr. 75 Øre i 1915/16. Derefter vokser Beløbet med større Fart og udgør 1929/30 287.177 Kr. 38 Øre. Det samme gælder det lovbefalede *Tilskud til Hovedstadens Brandvæsen*: 1885/86 94.242 Kr. 62 Øre, 1915/16 165.295 Kr. 92 Øre og 1929/30 402.163 Kr. 98 Øre. 1920/21 vokser det med næsten 100.000 Kr.

Storre Interesse har *Brandskadeudgifterne*. I det hele og store har de hele Perioden igennem formet sig overordentlig gunstigt.

Ejendommeligt nok har Brandskadernes Antal i samtlige Aar holdt sig nogenlunde uforandret mellem 1 og 2 Hundrede. Desto større er Forskellen i Erstatningsbeløbet. I 9 Aar ligger

53. Overgaden oven Vandet med Børnehushusbroen og den gamle Politistation 1865.
Fot. af Sidenius.

det under 50.000 Kr., i 12 mellem 50.000 og 100.000 Kr., i 13 mellem 100.000 og 200.000, i 5 mellem 200.000 og 300.000, i 5 mellem 300.000 og 400.000 og i 1 mellem 400.000 og 500.000 Kr. Uheldigst – med Skader paa over 200.000 Kr. – var Aarene 1889/90, 1892/93, 1911/12, 1913/14, 1914/15, 1918/19, 1919/20, 1920/21, 1926/27, 1928/29 og 1929/30. Størst var Beløbet i 1919/20: 418.343 Kr. Kun i 2 af Aarene, 1889/90 og 1892/93, har det overskredet Præmieindtægten. I Forhold til den samlede Risiko ligger Brandskadekvotienten i 8 Aar over $0,5 \text{ ‰}$, deraf i 1 Aar over 1 ‰ . Gennemsnitlig har den 1885/86-1929/30 været $0,327 \text{ ‰}$.

Jævnlig er Brandforsikringen ved Domstolene blevet tilkendt Erstatninger for Ildebrande, som har været paasatte eller forårsaget ved Uagtsomhed. Ofte har det dog været umuligt at gøre Kravene effektive. Ofte har Brandforsikringen af Humanitet eftergivet eller nedsat sine Fordringer. Nævnes kan det ogsaa, at Selskabet 1907/08 i Forening med Landbygningernes

I Aaret	var Brand- skadernes Antal	og udbetal- tes i Er- statninger Kr.	deraf dæk- kes af Re- assurancen Kr.	‰ af Risikoen
1885/1886	126	67.548	1.505	0,285
1886/1887	102	27.910	17.813	0,117
1887/1888	138	150.579	118.774	0,626
1888/1889	123	43.529	26.392	0,180
1889/1890	116	294.640	176.905	0,213
1890/1891	137	80.583	63.955	0,327
1891/1892	134	24.110	19.177	0,097
1892/1893	179	231.755	175.396	0,918
1893/1894	131	42.921	33.315	0,168
1894/1895	168	174.379	132.292	0,662
1895/1896	151	33.504	26.320	0,124
1896/1897	138	61.295	47.098	0,223
1897/1898	155	47.931	37.124	0,171
1898/1899	135	53.015	40.620	0,179
1899/1900	150	133.911	101.624	0,452
1900/1901	171	75.477	57.661	0,237
1901/1902	164	59.575	34.642	0,173
1902/1903	136	51.197	31.614	0,145
1903/1904	160	43.707	28.153	0,123
1904/1905	139	141.306	79.190	0,387
1905/1906	172	133.299	75.540	0,370
1906/1907	135	144.804	92.770	0,392
1907/1908	176	158.763	84.971	0,415
1908/1909	190	128.379	64.255	0,332
1909/1910	147	120.490	56.507	0,314
1910/1911	132	38.574	20.156	0,099
1911/1912	168	333.956	203.651	0,848
1912/1913	140	46.734	28.195	0,116
1913/1914	139	361.813	196.276	0,895
1914/1915	182	298.047	182.082	0,729
1915/1916	127	65.302	33.200	0,157
1916/1917	128	52.722	98.868	0,194
1917/1918	103	53.128	26.819	0,090
1918/1919	136	347.527	203.796	0,545
1919/1920	153	418.343	231.408	0,454
1920/1921	147	298.302	166.773	0,296
1921/1922	153	108.655	53.716	0,110
1922/1923	146	93.722	49.583	0,096
1923/1924	146	139.494	77.960	0,141
1924/1925	157	150.870	67.750	0,155
1925/1926	152	88.923	40.802	0,092
1926/1927	138	269.883	140.612	0,276
1927/1928	172	145.427	68.833	0,147
1928/1929	226	337.526	203.005	0,339
1929/1930	189	343.604	148.969	0,339

54. Snorrebroen og Overgaden oven Vandet ca. 1892. Fot. af J. F. Busch.

Brandforsikring har stillet en Ducør til Politiets Raadighed under en Ildpaasættelsesepidemi¹⁾.

Blandt Brandene, som har medført store Erstatningsudbetalinger, kan nævnes i 1889/90 i Overgaden o. V. Nr. 62 (ca. 142.000 Kr.) og i Toldbodpakhuset (ca. 103.000 Kr.), i 1892/93 Branden paa Kongens Nytorv Nr. 6 (ca. 165.000 Kr.), i 1894/95 i St. Kongensgade Nr. 63 (ca. 109.000 Kr.), i 1911/12 Sukker raffineriet i Helsingørsgade og 18 omliggende Ejendomme (det samlede Tab udgjorde her noget over 412.000 Kr., hvoraf Brandforsikringen har maattet bære ca. 127.000 Kr.), i 1913/14 Metodistkirken i Rigersgade (202.000 Kr.), 1914/15 Hotel d'Angleterre (ca. 186.000 Kr.), 1919/20 St. Kongensgade Nr. 4 (186.500 Kr.), 1926/27 Gothersgade Nr. 8 (ca. 182.000 Kr.) og 1928/29 Langelinjepavillonen (155.000 Kr.).

Kjøbenhavns Brandforsikring har i Tidens Løb affholdt forskellige Udgifter, som strengt taget kan siges at ligge uden for dets egentlige Formaal. For dets økonomiske Forhold har

55. Overgaden neden Vandet med Heerings Gaard. Fot.

de været uden nævneværdig Betydning. Nævnes kan det, at Selskabet – som et Udtryk for dets Interesse for vor Hovedstads historiske Udvikling og Udforskningen af dens Historie – har erhvervet en betydelig Samling af Billeder, Malerier, Tegninger, Stik og Fotografier af Brande og Byprospekter, samt i 1906 til Minde om dets Oprettelse har udgivet Bogen om Københavns Huse og Indvaanere efter Branden 1728, i 1913, i Anledning af Selskabets 180-aarige Bestaaen har tilvejebragt en Skildring af sin egen Historie, og nu paa sin 200 Aarsdag udsender dette lille Skrift, en Redegørelse for Forsikringsvæsenets Udvikling under Verdenskrigen og en Bog om Københavns Brandvæsen gennem Tiderne.

Til en vis Grad gentager Historien sig. I det 18. Aarhundrede havde Brandforsikringen, halvvejs tvungen af de statslige og kommunale Myndigheder, maattet udrede 100.000 Rdl. til Flytning af Krudttaarne. I 1913, som et Led i Forsvarsbevægelsen, blev det af et Antal Repræsentantskabsmedlemmer foreslaaet, at Selskabet med et større Beløb skulde bidrage

til den da foretagne almindelige Indsamling¹). Direktionen og Flertallet i det faste Udvalg gik bestemt mod dette Forslag, som man fandt laa udenfor Selskabets Opgaver. Da dets Vedtægtsbestemmelser – hævdede de – ikke havde nogen Hjemmel for Afholdelsen af en saadan Udgift, maatte man i hvert Fald indhente baade Repræsentantskabets og Justitsministeriets Samtykke. Det sidste meddelte paa en foreløbig Forespørgsel, at man ikke paa Sagens daværende Standpunkt fandt sig foranlediget til at give noget Svar, men henledte iøvrigt Opmærksomheden paa, at Spørgsmaalet kunde indbringes for Domstolene. Resultatet blev, at en indkaldt Generalforsamling med 35 mod 28 Stemmer forkastede Forslaget.

Den heldige Udvikling af Brandforsikringens Indtægts- og Udgiftsforhold har bevirket, at dens *Formue* er bleven betydelig forøget.

1885/1886	var	Formuen	5.097.304	Kr.	og	Risikoen	237.319.400	Kr.
1889/1890	»	»	5.656.623	»	»	»	242.966.100	»
1894/1895	»	»	6.445.089	»	»	»	265.017.300	»
1899/1900	»	»	6.821.486	»	»	»	301.028.640	»
1904/1905	»	»	8.123.858	»	»	»	360.005.340	»
1909/1910	»	»	9.320.673	»	»	»	394.750.850	»
1914/1915	»	»	10.018.818	»	»	»	419.515.750	»
1919/1920	»	»	9.890.842	»	»	»	957.236.800	»
1924/1925	»	»	14.147.959	»	»	»	978.118.700	»
1929/1930	»	»	17.410.343	»	»	»	1.029.113.000	»

Kun et enkelt Femaar, fra 1914/15 til 1919/20 viser Tilbagegang. 1. Oktober 1918 var Formuen 11.015.591 Kr. 92 Øre, men formindskedes i Løbet af Aaret til 10.534.524 Kr. 65 Øre. Store Brandskader og et betydeligt Kurstab, mest dog en Overskudsfordeling til Interessenterne paa næsten 600.000 Kr., er Forklaringen. Indtil Verdenskrigen har Formuen holdt Trit med Risikoen. 1885/86 svarede den til ca. $2\frac{1}{2}\%$ af denne, 1914/15 til ca. $2,3\%$. Den almindelige Omvurdering og deraf følgende pludselige Forhøjelse af Assurancesummerne, som var en nødvendig Virkning af de senere Aars Prisomvæltning, har nød-

vendigvis maattet forrykke Forholdet. Ved Udgangen af Aaret 1929/30 udgør Formuen dog stadig ca. 1,7 % af den samlede Risiko.

Brandforsikringens Formue er delt i forskellige *Fonds*.

Ifølge Vedtægten af 1885 havde Selskabet en *Reservefond* og en *Ekstrafond*. Til den første henlagdes $\frac{3}{8}$ af den ordinære Præmie, hvorved man regnede, at der i Løbet af 33 Aar — senere 37 $\frac{1}{2}$ Aar — ved paaløbne Renter og Rentes Renter — vilde blive opsamlet en Kapital saa stor, at den aarlige Rente svarede til Aarsafgiften. For de saakaldte »gamle« Forsikringer, Assurancer, som ved Vedtægtens Ikrafttræden var over 33 Aar gamle, fik Fonden straks tillagt den fulde Kapital; af de »nye« Forsikringer modtog den de aarlige Bidrag med paaløbende Renter. Afkastningen af denne Fonds Formue skulde indgaa blandt Brandforsikringens Aarsindtægter.

Ekstrafonden opsamledes af Selskabets aarlige Overskud samt ved Overførsler fra Reservefonden af de Parter, som hørte til Ejendomme, der ved Brand eller Udmeldelse udraadte af Brandforsikringen.

I Henhold til disse Bestemmelser var der ved Udgangen af 1902/03 opsamlet Reserve- og Ekstrafonds paa henholdsvis 5.232.980 Kr. 11 Øre og 2.394.761 Kr. 94 Øre.

I 1870 var der bleven fastsat Bestemmelser, hvorefter Overskudet, naar Formuen havde naaet en nærmere fastsat Størrelse, skulde fordeles mellem Interessenterne. 1883 var i Henhold dertil bleven udbetalt 172.544 Kr. og Aaret efter 164.224 Kr. Paa Grund af Betænkeligheder ved Ordningen bortfaldt Bestemmelserne i 1884 og blev ikke optaget i den ny Vedtægt. Samtidig blev det dog stillet Interessenterne i Udsigt, at Bonusspørgsmaalet, naar Virkningen af Reassurancen havde vist sig, skulde blive underkastet en fornyet Overvejelse. I 1903 var dette Tidspunkt kommet¹⁾.

Forst og fremmest omdøbtes »Reservefond« til »*Premiefond*«, et Navn, som bedre svarede til dens Opgave: at afholde de ordinære Præmier for de afgiftsfri Forsikringer. For Overvejelserne vedrørende »*Reservefonden*« (den tidligere »*Ekstrafond*«) blev

56. Christianshavns Kanal, i Baggrunden Gammelholm. Fot. af Sidenius.

det afgørende, at man fandt Selskabets Formueforhold saa tilfredsstillende, at man mente sig i Stand til at fastsætte Regler for en eventuel Overskudsfordeling til Interessenterne. Til Sammenligning blev det anført, at samtlige tyske offentlige Brandkasser gennemsnitlig havde $\frac{1}{3}\%$ i Reserver, tyske Aktieselskaber – den ikke indbetalte Kapital medregnet – ligeledes $\frac{1}{3}\%$. I Henhold til disse Betragtninger blev det besluttet fra 1. Oktober 1904 at oprette en særlig *Genforsikringsfond*, hvortil maatte overføres indtil $\frac{1}{6}$ af Reservefonden – i Virkeligheden blev der tillagt den 200.000 Kr. – som i Lighed med Udlandets »Døtreselskaber« skulde tegne Assurance paa en til dens Størrelse svarende Del af Brandforsikringens Risiko og forøges ved de paaløbende Renter og eventuelle Overskud. Naar Reservefonden – blev det samtidig fastsat – havde naaet en Størrelse af $\frac{2}{3}\%$ af Brandforsikringens samlede Bygningsrisiko, dog ikke under $1\frac{1}{2}$ Mill. Kr., skulde det overskydende henlægges til en særlig *Overskudsfond*, og naar denne var vokset til over 1 p. m. fordeles mellem Interessenterne.

Fordelingsbeløbet skulde fastsættes af Direktionen og det faste Udvalg og udgøre mindst $1\frac{0}{100}$ af Risikoen. Mellem Udbetalingerne skulde hengaa 5 Aar.

I det siden da forløbne Tidsrum er disse Bestemmelser bleven noget modificeret. Under Verdenskrigens usikre Pengeforhold blev det i 1915 besluttet¹⁾ fra Overskudsfonden at overføre 415.000 Kr. til en midlertidig *Kursreguleringsfond*, hvorved Bonusudbetalingen blev udskudt. Til Gengæld har man fra 1918²⁾ formindsket Kravet til Reservefondens Størrelse. Da dette kan være mindre, naar Bygningsrisikoen vokser, blev Grænsen for den nedsat til $\frac{1}{2}\%$ af en Bygningsrisiko paa 500 Mill. Kr. og kan formindskes med $\frac{1}{10}$ p. m. for hver 100 Millioners Forøgelse af denne, indtil 3,5 p. m. Endelig kan tilføjes, at man i 1926³⁾ har ophævet Bestemmelsen om, at der mellem to Overskudsudbetalinger skal hengaa 5 Aar, og i Undtagelsestilfælde kan lade en saadan finde Sted, selv om Overskudsfonden ikke fuldt har naaet den fastsatte Størrelse. Samtidig fik Brandforsikringen Bemyndigelse til at tilbageføre til Reservefonden det Beløb, som af denne var bleven anvist Genforsikringsfonden ved dens Oprettelse.

Allerede 1905/06 begyndte Opsparingen i Overskudsfonden. 1910/11 udbetaltes den første Bonus med ialt 377.661 Kr. 80 Øre. Senere Udbetalinger har fundet Sted i 1918/19 (593.545 Kr. 24 Øre), 1926/27 (1.000.864 Kr. 33 Øre) og 1928/29 (950.715 Kr. 50 Øre).

30. September 1930 udgør Brandforsikringens samlede Formue: 17.410.343 Kr. 11 Øre.

Da Københavns 32 Mænd d. 14. Juni 1730 tilsendte Kong Christian VI deres »allerunderdanigste Supplique« om »een Brandt Assurance-Casses Indretning«, angav de som dens Formaal, at »de, som herefter maatte friste dend Ulyksalighed (det Gud dog naadeligen afværge) at miste deris Huuse og Velfærd ved en fortærende og geraadig Ildebrand, nogenleedes igien kunde hielpes paa Foede og sættis uden ald for

stor Forliis igien i Næring og Brug, sampt got Folckes udi Huuse og Eyendomme udlaante Penge til dend største Deel blive sicker«. Kjøbenhavns Brandforsikrings Historie lægger for Dagen, hvorledes den i de siden da forløbne to Aarhundreder har røgtet denne Opgave. Ovenstaaende Fremstilling af dens Udvikling i de sidste to Menneskealdre viser, hvorledes den har tilpasset sig efter vor Tids økonomiske Vilkaar og derved forhaabentlig er bleven i Stand til ogsaa i Fremtiden at varetage sin betydningsfulde Gerning til Gavn for dens Interessenter og for vort Lands Hovedstad.

HENVISNINGER

SKILDRINGEN af Københavns Brandforsikrings Historie 1885—1931 er i alt væsentligt bygget paa Selskabets Arkivalier — for de vigtigste Sagers Vedkommende fordelt i Pakker vedr. de enkelte Spørgsmaal — og paa Generalforsamlingens og det faste Udvalgs Forhandlingsprotokoller, paa Selskabets trykte Lovsamling: Love, Vedtægter og Bestemmelser (1897, Tillæg 1910), paa dets trykte Aarsberetninger samt paa adskillige — ligeledes trykte — Meddelelser til Medlemmerne af det faste Udvalg og af Repræsentantskabet.

— — —
 For Bistand ved Indsamling og Datering af Billeder beder jeg By-museets Leder, Hr. Museumsinspektør, Magister CHR. AXEL JENSEN, for Hjælp ved Korrekturen og Tilrettelægning af Trykningen cand. mag. Fru SIGRID WAD modtage min bedste Tak.

Ax. L.

FØRSTE AFSNIT

- S. 24 ¹⁾ Faste Udvalg ^{16/2} og ^{20/3} 1897.
- S. 25 ¹⁾ Faste Udvalg ^{17/10} 1902, ^{4/5} og ^{9/11} 1907, ^{22/1} og ^{30/10} 1919. - ²⁾ Smstds. ^{28/10} 1926.
- S. 26 ¹⁾ Till. IV t. Vedtægten, ^{12/12} 1894. Jvnf. Faste Udvalg ^{25/10} 1894, Gen. Fors. ^{22/11} 1894. Skr. t. Justitsmin. ^{24/11} 1894. - ²⁾ Till. XVI t. Vedtægten, ^{21/12} 1918. Jvnf. Faste Udvalg ^{12/12} 1917 og ^{29/10} 1918. Gen. Fors. ^{26/11} 1918. - ³⁾ Faste Udvalg ^{30/11} 1894.
- S. 27 ¹⁾ Faste Udvalg ^{10/2} 1910 og ^{27/4} 1911.
- S. 28 ¹⁾ Faste Udvalg ^{10/2} 1910. - ²⁾ Smstds. ^{1/11} 1923. Gen. Fors. ^{26/11} 1923. - ³⁾ Till. VIII t. Vedtægten, ^{16/5} 1903. - ⁴⁾ Faste Udvalg ^{3/2} 1926. - ⁵⁾ Till. XVII t. Vedtægten, ^{17/5} 1926.
- S. 30 ¹⁾ Faste Udvalg ^{2/1} 1886, ^{6/12} 1923 og ^{3/2} 1926. - ²⁾ Till. II t. Klassifikations-tariffen af ^{19/12} 1915 (stadfæstet ^{24/1} 1927). - ³⁾ Faste Udvalg ^{16/11} 1897.
- S. 31 ¹⁾ Faste Udvalg ^{3/11} 1904. - ²⁾ Till. XV t. Vedtægten, ^{9/1} 1918. Jvnf. Faste Udvalg ^{28/9} 1917 og Skr. t. Justitsmin. ^{1/12} 1917. - ³⁾ Gen. Fors. ^{26/11} 1897, ^{24/11} 1898 og ^{3/12} 1901. Faste Udvalg ^{1/12} og ^{6/12} 1897.
- S. 32 ¹⁾ Det flg. Axel Linvald: Københavns Brandforsikrings Historie 1731—1911, S. 245 f. og 300. Jvnf. (trykt) Redegørelse til Repræsentantskabet ^{2/11} 1898. - ²⁾ Axel Linvald: Anf. Arb. S. 401 f. og anf. Redegørelse ^{2/11} 1898, Faste Udvalg ^{24/11} 1885 og ^{4/3} 1886, Gen. Fors. ^{15/4} 1886, Faste Udvalg ^{16/2}, ^{20/3} og ^{21/10} 1897, Gen. Fors. ^{24/11} 1898.

- S. 33 ¹⁾ Fundats ⁴/₁₂ 1900, Lovsamlingen. Jvnf. Faste Udvalg ¹⁴/₃ 1899, Gen. Fors. ²⁵/₁₁ 1899 og ²¹/₁₁ 1900. - ²⁾ Gen. Fors. ²⁴/₁₁ 1898. - ³⁾ Skr. f. Justitsmin. ⁸/₃ 1899.
- S. 34 ¹⁾ Se om disse Forhandlinger Faste Udvalg ¹⁴/₃ 1899, ¹¹/₂ 1902 og ²/₁ 1904. - ²⁾ Faste Udvalg ⁹/₆ 1915, Gen. Fors. ²¹/₆ 1915. - ³⁾ Faste Udvalg ³⁰/₁₀ 1920, ³/₆, ³/₁₁, ⁸/₁₂ og ²⁰/₁₂ 1921, Gen. Fors. ²⁹/₁₁ 1921. - ⁴⁾ Faste Udvalg ¹⁰/₁ 1922, Gen. Fors. ⁸/₁₂ 1922.
- S. 36 ¹⁾ Se Fr. Weilbach: Gaarden Nr. 14 Ved Stranden og dens Bygmester. Hist. Medd. om København, 2. Rk. II, S. 203 ff.

ANDET AFSNIT

- S. 39 ¹⁾ Det flg. Villads Christensen: Københavns Vækst og Udvidelse. Hist. Medd. om København, 1. Rk. I Bd. S. 39 ff. Tabelværk til Kjøbenhavns Statistik Nr. 1, 8 og 9. Statistisk Aarvog for København etc. 1928.
- S. 40 ¹⁾ Axel Linvald: Anf. Arb. S. 38, 57 og 115 ff.
- S. 41 ¹⁾ Det flg. Axel Linvald: Anf. Arb. S. 308 ff., 387 og 389.
- S. 42 ¹⁾ Det flg. Gen. Fors. ³⁰/₁₁ 1888. Nat. Tid. ¹/₁₂ 1888 Nr. 4525. Tillæg. Medlemsblad for Kbhvns. Grundejerforening 1889 Nr. 12.
- S. 43 ¹⁾ Det flg. paa Grundlag af Direktionens (trykte) Redegørelse til Faste Udvalg ²⁷/₂ 1889.
- S. 44 ¹⁾ Skr. f. Justitsmin. ¹⁵/₄ 1889. Jvnf. Faste Udvalg ¹⁴/₃, ⁷/₅ og ³/₁₀ 1889. - ²⁾ Gen. Fors. ²²/₁₁ 1889. - ³⁾ Till. II t. Vedtægten, ³¹/₁₂ 1889.
- S. 46 ¹⁾ Skr. t. Justitsmin. ²/₁ 1897. - ²⁾ Skr. f. Justitsmin. ⁷/₅ 1897. - ³⁾ Den almindelige Brandforsikring for Landbygninger 1792—1917. S. 201. - ⁴⁾ Gen. Fors. ³⁰/₁₁ 1917.
- S. 47 ¹⁾ Det flg. Faste Udvalg ²⁹/₁₀ og ⁶/₁₂ 1918. Skr. f. Direktionen t. Faste Udvalg ²¹/₁₁ 1918.
- S. 48 ¹⁾ Skr. f. Justitsmin. ²⁵/₃ 1893. Jvnf. Faste Udvalg ³/₅ 1893.
- S. 49 ¹⁾ Det flg. paa Grundlag af Skr. t. Justitsmin. ⁵/₅ 1893.
- S. 50 ¹⁾ Skr. f. Justitsmin. ²⁴/₅ 1893. - ²⁾ Det flg. paa Grundlag af Akter i Pk.: Territorialsagen.
- S. 51 ¹⁾ Den flg. Sag: Skr. f. Justitsmin. ²⁰/₇ 1897, t. dette ⁹/₈ 1897, og f. Ministeriet ²⁶/₁₀ 1897.
- S. 52 ¹⁾ Skr. f. Landbygningernes Brf. t. Justitsmin. ¹⁷/₁₂ 1897.
- S. 53 ¹⁾ Faste Udvalg ¹⁹/₁ og ²⁹/₁₀ 1898. Skr. t. Justitsmin. ¹⁹/₁ 1898.
- S. 54 ¹⁾ Skr. f. Landbygningernes Brf. t. Justitsmin. ⁶/₁₀ 1898 og Skr. f. Kbhvns. Brf. t. dette ¹¹/₁₁ 1898. - ²⁾ Skr. f. Justitsmin. ²⁸/₂ 1899. - ³⁾ Faste Udvalg ¹⁴/₃ 1899. Skr. t. Justitsmin. ¹⁴/₃ 1899. - ⁴⁾ Till. VII t. Vedtægten, ¹⁵/₁ 1900.

TREDJE AFSNIT

- S. 59 ¹⁾ Till. II t. Vedtægten, ³¹/₁₂ 1889. Jvnf. Gen. Fors. ²²/₁₁ 1889 og Skr. t. Justitsmin. ²⁶/₁₁ 1889. - ²⁾ Faste Udvalg ²³/₉ 1917. - ³⁾ Till. I t. Vedtægten, ²³/₁₂ 1887. Jvnf. Skr. t. Justitsmin. ²⁶/₁₁ 1887. - ⁴⁾ Till. III t. Vedtægten, ²⁸/₁₂ 1892.

- S. 60 ¹⁾ Till. VIII t. Vedtægten, ¹⁶/₅ 1903. Jvnf. Skr. t. Formanden f. Repræsentantskabet ⁹/₈ 1902 og dennes Svar ¹/₉ 1902. - ²⁾ Till. IX t. Vedtægten, ³/₂ 1904. - ³⁾ Det flg.: Skr. t. Justitsmin. ²⁶/₁₁ 1902, ³¹/₁ 1903 og ²⁸/₅ 1903; Skr. f. Justitsmin. ⁹/₁, ¹³/₃ og ²²/₇ 1903. Till. IX t. Vedtægten, ³/₂ 1904.
- S. 62 ¹⁾ Faste Udvalg ¹⁷/₁₁ 1909. Skr. t. Justitsmin. ²⁸/₁₀ 1909. - ²⁾ Faste Udvalg ¹⁰/₁₁ 1908.
- S. 63 ¹⁾ Skr. f. Magistratens 2. Afd. t. Justitsmin. ²⁷/₁₁ 1909.
- S. 64 ¹⁾ Skr. t. Justitsmin. ⁹/₁₂ 1909.
- S. 65 ¹⁾ Skr. f. Justitsmin. ²/₃ 1910. Gen. Fors. ²⁶/₁₁ 1910. Till. XIII. t. Vedtægten, ²¹/₁₂ 1910.
- S. 66 ¹⁾ Klassifikationstariffen ¹⁸/₁ 1892. - ²⁾ Till. IV t. Klassifikationstariffen ⁶/₁ 1903. - ³⁾ Till. XI t. Vedtægten, ²⁶/₇ 1907. - ⁴⁾ Det flg. Faste Udvalg ¹¹/₂ og ¹⁷/₁₀ 1902. Skr. t. Justitsmin. ²⁶/₁₁ 1902. Till. VIII t. Vedtægten ¹⁶/₅ 1903.
- S. 67 ¹⁾ Faste Udvalg ²⁶/₃ 1901. - ²⁾ Det flg. smstds. ²⁷/₁₀ 1916.
- S. 68 ¹⁾ Faste Udvalg ¹⁷/₃ 1896. Se Beretning af C. A. Iversen ¹¹/₄ 1896.
- S. 69 ¹⁾ Optegnelse af Westergaard ca. 1895/96.
- S. 70 ¹⁾ Jvnf. Tabelværk til Københavns Statistik Nr.9. - ²⁾ Till. V t. Vedtægten, ¹⁵/₁₂ 1896. Jvnf. Faste Udvalg ²⁶/₉ 1896, Gen. Fors. ²¹/₁₁ 1896.
- S. 71 ¹⁾ Skr. f. Direktionen t. Faste Udvalg ¹⁹/₃ 1898, Faste Udvalg ²⁹/₃ 1898. - ²⁾ Till. IV t. Klassifikationstarif af ¹⁸/₁ 1892, ⁶/₁ 1903. - ³⁾ Till. VI t. Klassifikationstariffen, ⁴/₁ 1906. - ⁴⁾ Till. I t. Klassifikationstarif af ²⁹/₁₂ 1915, ¹¹/₁ 1918.
- S. 72 ¹⁾ Medlemsblad for Københavns Grundejerforening ⁹/₄ 1892. Skr. f. Grundejerforeningen ²⁰/₇ 1892. - ²⁾ Votering August 1892. - ³⁾ Medlemsblad for Københavns Grundejerforening. Oktbr. 1892. - ⁴⁾ Optegnelse af C. A. Iversen ²⁷/₉ 1892.
- S. 73 ¹⁾ Faste Udvalg ²⁸/₁₀ 1892. - ²⁾ Gen. Fors. ²⁶/₁₁ 1892. - ³⁾ Till. III t. Vedtægten, ²⁸/₁₂ 1892. - ⁴⁾ Till. I t. Klassifikationstariffen af ¹⁸/₁ 1892, ²⁹/₁₂ 1892.
- S. 74 ¹⁾ Votering Januar og Septbr. 1894. Jvnf. (trykt) Redegørelse t. Repræsentantskabet, Septbr. 1896. - ²⁾ Faste Udvalg ²⁶/₈ 1896.
- S. 75 ¹⁾ Faste Udvalg ²⁶/₈ 1896. - ²⁾ Gen. Fors. ²¹/₁₁ 1896. Jvnf. Skr. t. Justitsmin. ²³/₁₁ 1896. - ³⁾ Det flg. Faste Udvalg ¹⁶/₁₁ 1897. Gen. Fors. ²⁶/₁₁ 1897. - ⁴⁾ Se (trykt) Skr. t. Repræsentantskabet. Oktbr. 1898. Faste Udvalg ²⁹/₁₀ 1898, Gen. Fors. ²¹/₁₁ 1898, Skr. t. Justitsmin. ²⁵/₁₁ 1898.
- S. 76 ¹⁾ Till. VI t. Vedtægten, ⁷/₁ 1899. - ²⁾ Jvnf. med det flg. Skr. t. Justitsmin. ¹⁰/₆ 1907. - ³⁾ Till. XI t. Vedtægten, ²⁶/₆ 1907. - ⁴⁾ Gen. Fors. ²²/₃ 1907. - ⁵⁾ Skr. f. Justitsmin. ¹⁰/₄ 1907.
- S. 77 ¹⁾ Faste Udvalg ²⁹/₅ 1907. Jvnf. Skr. t. Justitsmin. ⁴/₆ 1907. - ²⁾ Till. II t. Vedtægten, ³¹/₁₂ 1889, Gen. Fors. ²²/₁₁ 1889, Skr. t. Justitsmin. ²⁶/₁₁ 1889.
- S. 78 ¹⁾ Till. III t. Vedtægten, ²⁸/₁₂ 1892. Skr. t. Justitsmin. ³⁰/₁₁ 1892. - ²⁾ Till. XI t. Vedtægten, ²⁶/₆ 1907. - ³⁾ Till. XV t. Vedtægten, ⁹/₁ 1918, Faste Udvalg ²⁸/₉ 1917, Skr. t. Justitsmin. ¹/₁₂ 1917. - ⁴⁾ Skr. t. Justitsmin. ²⁶/₁₁ 1902.

- S. 79 ¹⁾ Till. IV t. Klassifikationstarif af ¹⁸/₁ 1892, ⁶/₁ 1903. - ²⁾ Till. VII t. Klassifikationstariffen, ²⁰/₆ 1907. - ³⁾ Till. I t. Klassifikationstarif af ²⁰/₁₂ 1915, ¹¹/₁ 1918.
- S. 81 ¹⁾ Skr. f. Brygger J. C. Jacobsen t. Direktør Kayser ¹⁷/₂ 1886. - ²⁾ Se Aarsberetningen 1885/86.
- S. 82 ¹⁾ Till. III t. Klassifikationstariffen, ³⁰/₁₂ 1901.
- S. 83 ¹⁾ Klassifikationstarif ¹⁸/₁ 1892. - ²⁾ Det flg. Skr. t. Justitsmin. ²³/₁₂ 1891.
- S. 84 ¹⁾ Faste Udvalg ²⁸/₁₀ 1891. Gen. Fors. ¹⁸/₁₂ 1891.
- S. 86 ¹⁾ Skr. f. Direktionen t. Faste Udvalg ¹⁰/₄ 1892, Skr. f. Grosserer Falck t. Direktionen ³/₅ 1892. Faste Udvalg ⁸/₆ 1892. - ²⁾ Till. III t. Klassifikationstariffen, ³⁰/₁₂ 1901. Jvnf. Skr. t. Justitsmin. ⁵/₁₂ 1901. - ³⁾ Faste Udvalg ²⁹/₁₀ 1915, Gen. Fors. ²⁴/₁₁ 1915, Skr. t. Justitsmin. ²⁶/₁₁ 1915. Klassifikationstarif ²⁰/₁₂ 1915.
- S. 90 ¹⁾ Instruks ¹⁴/₁₀ 1886. - ²⁾ Till. t. Instruks ¹²/₁₂ 1890. - ³⁾ ¹⁶/₁₂ 1896. - ⁴⁾ Till. I t. Regulativet ²⁸/₁₁ 1900. - ⁵⁾ Faste Udvalg ⁶/₆ 1896. - ⁶⁾ Regulativ og Tabeller ¹/₄ 1907. Jvnf. Faste Udvalg ²/₃ 1907 og Gen. Fors. ²²/₃ 1907. - ⁷⁾ Regulativ og Tabeller ¹³/₁₂ 1910. Jvnf. Faste Udvalg ²⁰/₁₀ 1910 og Gen. Fors. ²⁶/₁₁ 1910. - ⁸⁾ Faste Udvalg ²⁷/₁₀ 1916.
- S. 91 ¹⁾ Faste Udvalg ⁷/₉ 1917.
- S. 92 ¹⁾ Faste Udvalg ²⁹/₈ 1919. - ²⁾ Smstds. - ³⁾ Faste Udvalg ²⁸/₁₀ 1926.

FJERDE AFSNIT

- S. 96 ¹⁾ Det flg. paa Grundlag af Akter i Pk.: Notater og Beregninger i Anledning af Reassurance 1886.
- S. 100 ¹⁾ Om de flg. Forhandlinger, som alle var mundtlige, foreligger kun ret tilfældige Oplysninger i en Række Privatbreve — i anf. Pk. — fra Direktør Westergaard til Direktør Kayser ⁵/₉, ¹¹/₁₁, ¹⁹/₁₂ og ²⁴/₁₂ 1883; Brev fra Direktør Tvermoes til Westergaard ²²/₄ 1886 og fra Westergaard til Direktør Rimestad ²⁴/₄ 1886. Jvnf. Aarsberetningen 1885/86 og Faste Udvalg ²⁷/₄, ⁶/₅ og ¹⁰/₅ 1886.
- S. 102 ¹⁾ Skr. f. Landbygningernes Brf. ²⁸/₅ 1886.
- S. 103 ¹⁾ Det flg. paa Grundlag af Aarsberetning 1885/86 og Faste Udvalg ⁴/₃, ¹⁷/₄, ⁸/₇, ²⁵/₁₁ 1886, ³¹/₁ og ³/₂ 1887.
- S. 106 ¹⁾ Det flg. Aarsberetning 1886/87, 1888/89 og 1889/90. Redegørelse til Faste Udvalg ⁵/₄ 1887 og dettes Prot. S. 160 ff. Jvnf. Faste Udvalg ¹/₄, ¹⁵/₄ 1887 og ¹⁴/₃ 1889.
- S. 107 ¹⁾ Aarsberetning 1890/91. Jvnf. Faste Udvalg ²⁸/₁₀ 1890.
- S. 108 ¹⁾ Aarsberetning 1900/01. Jvnf. Faste Udvalg ¹⁹/₅ og ³⁰/₁₀ 1900. Gen. Fors. ²⁴/₁₁ 1900.
- S. 110 ¹⁾ Det flg. paa Grundlag af Direktionens (trykte) Redegørelser til Faste Udvalg ¹⁸/₂ og Oktbr. 1929. Jvnf. Faste Udvalg ⁸/₃ og ¹⁴/₅ 1929.

FEMTE AFSNIT

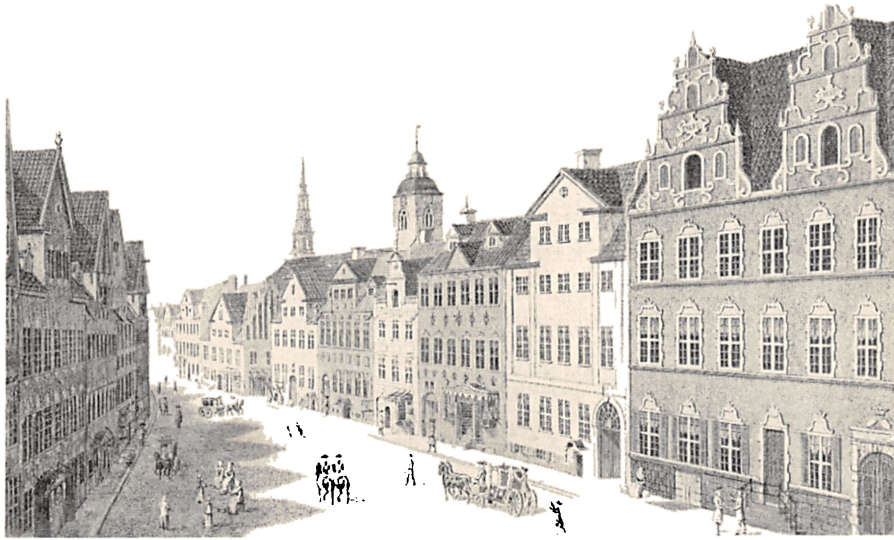
- S. 119 ¹⁾ Hvor ikke andet meddeles, stammer de flg. Oplysninger fra Brfs. Aarsberetninger og Regnskaber.

- S. 122 ¹⁾ Jvnf. Faste Udvalg ^{24/11} 1885 og ^{5/11} 1886. - ²⁾ Smstds. ^{17/11} 1909. - ³⁾ Se f. Eks. Faste Udvalg ^{9/11} 1907, ^{30/10} 1919 og ^{30/10} 1920.
- S. 123 ¹⁾ Det flg. smstds. ^{14/9}, ^{6/10} og ^{29/10} 1914.
- S. 127 ¹⁾ Faste Udvalg ^{10/11} 1908.
- S. 129 ¹⁾ Faste Udvalg ^{13/2} og ^{27/2} 1913, Gen. Fors. ^{27/2} 1913.
- S. 130 ¹⁾ Om det flg. se Faste Udvalg ^{25/5} og ^{5/11} 1903 og ^{2/1} 1904. Gen. Fors. ^{28/11} 1903; Skr. t. Justitsmin. ^{1/12} 1903 og (trykt) Redegørelse t. Repræsentantskabets Medlemmer ^{20/11} 1903. Bestemmelserne findes i Till. IX t. Vedtægten, ^{3/2} 1904.
- S. 132 ¹⁾ Faste Udvalg ^{29/9} 1915; Gen. Fors. ^{24/11} 1915. - ²⁾ Till. XV t. Vedtægten, ^{9/1} 1918. Jvnf. Faste Udvalg ^{28/9} 1917 og Skr. t. Justitsmin. ^{1/12} 1917. - ³⁾ Till. XVII t. Vedtægten, ^{17/5} 1926. Jvnf. Skr. t. Justitsmin. ^{16/3} 1926.

NOGLE OPLYSNINGER
OM
DE FØRSTE VURDERINGER OG INDTEGNINGER
I
KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRING
SAMT
OVERSIGT OVER
AARSREGNSKABERNE FOR 1731—1930

AF
CAND. JUR. WILLIAM OLSEN
KASSERER I KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRING

DE FØRSTE VURDERINGER
OG INDTEGNINGER I
KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRING

57. Perspekt fra Amagertorv med Ejendommen Nr. 6 længst til højre.
Litografi efter en Akvarel fra 1755.

EFTER Brandforsikringens Oprettelse ifl. kgl. Anordning af 26. Januar 1731 gik der nogen Tid inden Vurderingerne til Assurance kunde finde Sted, idet der først skulde melde sig 300 Interessenter »hvorefter da Verket tager sin Begyndelse« (§ 9 i Raadstueplakat 31. Januar 1731).

Den 1. Vurdering blev optaget 9. Oktbr. 1731 af Murermester L. Erichsen og Tømremester Niels Nielsen under Overværelse af 2 Direktører Laur. Rasmussen og Christopher Jenssen Lund og godkendtes af Ejeren Gehejmerraad Blome d. 26. Novbr. 1731 for Ejendommen, nuværende Gade Nr. 6 paa Amagertorv (Kgl. Porcelainsfabriks Udsalg), og denne Police er gældende endnu 200 Aar efter.

Police Nr. 2 blev efter Vurdering (Forretning Nr. 10) af 15. Oktbr. 1731 indtegnet for Ejendommen nuværende Gade Nr. 14 Ved Stranden (Kjøbenhavns Brandforsikrings Ejendom). Denne Police udgik i 1795, da Ejendommen nedbrændte under den store Ildebrand. Paa Grunden opførtes den Bygning, der staar den Dag i Dag.

Disse 2 Forsikringer skal nærmere omtales.

Vurderingsforretning Nr. 1 af 9. Oktbr. 1731 var saalydende:

Wurde: *Frimands Qvarteer, Amager Torv Gaardens Matricul N° 4.*
 N° 1. Hans Excellence Høy- og Welbaarne Hr. Geheime-Raad Blomes
 Police N° 1. Gaard, beliggende her udi Staden i forestaaende Qvarteer, Gade og
 Matriculs Nummer, er i Følge af Høy- og Welædle Magistratens
 Anordning, datered 1te Octobris Anno 1731, af os underskrevene som
 Vurderings-Mænd bleven efterseet, og det udi Overværelse af 2^{de}
 Brand-Forsikrings-Cassens Directeurer Hr. Assessor Rasmussen og
 Seigr Christopher Jensen Lund. Ermeldte Gaard bestaar i Følgende:
 Huuset til Gaden er sex store grundmuurede Fag med Port til Ind-
 kiorsel, 3de Etager høy og 2de staaende Gaule samt gewelft Kielder
 under heele Huuset. Eet grundmuured Siidehuus paa 13ten Fag, 2^{de}
 Etager høy og gewelft Kielder under heele Huuset. Opgangen til be-
 meldte For- og Siide-Huus er af een italiensk Trappe, 3de Etager høy,
 alt af Muur- og Bindingsverk.

Eet Bindingsverks Siide-Huus i Bag-Gaarden af 7 Fag, 2de Loft høy,
 under neden Vognskuur, oven paa Veedhammer, Opgangen af een
 Trappe til een Svahle. Eet Bindingsverks Tverhuus af 11 Fag, 2^{de}
 Loft høy, med een Kielder under 5 Fag. Bag ved eet ny Baghuus
 paa 11 Fag, eet Loft høy, som er indretted til een Stald. I Gaarden
 et aabe[n]t Hengeskuur af Tømmer og Bredder samt een Portion
 Springvand og een Portion fersk Pompe-Vand. Udi Værelserne be-
 findes 16ten Jern- og 2de Jern-Plade-Kakkel-Ovne. Efter Beretning be-
 tales aarlig Jordskyld til Universitetet.

Hvilken fornævnte Gaard med nyttig Grund og Gaards Rum og
 alle andre muur- og nagelfaste Perdinentier vi til Brand Forsikrings
 Cassens Efterretning (saavit Placatens 3de Post dicterer) taxerer og
 vurderer for Fiorten Tusinde Rigsdaler Courant, som alt med vore
 Hænders Underskrift bekræftes. Kiøbenhavn den 9de Octobr: A^o 1731.

L. Erichsen.
 Muurmester.

Niels Nielsen.
 Tømmermester.

som ofverværende undertegner

Laur Rasmussen.

Christopher Jenssen Lund

Ald Wurderings Summen, Fiorten Tusinde Rigsdaler Courant, for-
 sickris.

Kiøbenhavn d: 26. Novbr: 1731.

O. Blome.

Den sidst afholdte Vurderingsforretning over samme Ejen-
 dom er af 22. Oktbr. 1930. Ejendommen er nu vurderet til

POLICE.

Frman - Quarteer.

Amager - Lort.

Matricul N^o: *7*

Deris Excellenc *Hoy* og *Haaarne* *Dr. Chem* *Daad* *Blome*

Haver ladet forsikere sin *Naad* beliggende udi ovenstaaende

Quarteer, Gade og Matriculs Nummer for den Summa

Porten *Liu* *Luude* — *Nirdaler* Courant,

vide Vurderings Forretningen af dato *26*

Novembr *1731* Sub: N^o. — *Der* af

hver *Hans Excellenc* betalt

Indskud — *1* pro Cento

Premie — *4* pro Cento

Til Contoirrets Underholding af hver — *Indskud*

100 Nirdlr. *7* s. = er.

Summa — *15* *80*

Skulle det tildrage sig, at bemelte *Naad* efter den Kongl. aller-
naadigste Anordning af Dato 26 Januarii 1731. og der efter af *Hoy* og
Belædle Magistraten udstede Placat, dateret 31 dito næst paafølgende, dessen
3die Post, ved *Hids* *baade* blev forulykter, (som *GUD* i *Naade* afvende) da
forsikter vi, som nu værende Directører paa egne og sauntlige Brand Forsikrings-
Cassens Interessenters Begne, at *Hoy* *Hans Excellenc* *Blome*
skal blive betalt de Tre Fierde Deele af for- omvorte forsikrede Summa, og
det i selge af Placatens 3de, 5te og 9de Postes Formelding, naar den Forsikren-
de bebinder og gotgjører sin i sliq ulykkelige Tilfælde tagede Skade efter Fundatzen.
Saa og at den foresatte Premie udi de ansatte Terminer prompte bliver erlagt
og betalt. Hvilket for-anførte bekræftes med vore Hænders Underkrift og
Contoirrets Seigl. Kiøbenhavns Brand Forsikrings- Cassens Contoir den *19* *Decem*
1731 Anno 1731.

Admøder *Christen* *Lund* *Anders* *Andersen* *Bruckhoff*

58. Facsimile af den første Brandpolice (Kbhvns. Brandforsikring).

ialt 669.000 Kr. og bestaar i Hovedtræk af følgende Bygningsposter:

1. En grundmuret Forbygning et stort og fem almindelige Fag: Kælder og 3 Etager, Heltag med 2 store Frontoner En Gennemkørsel med dobbelt Smedejernsport
2. En grundmuret Sidebygning i 6 dobbelte Fag, Kælder og 3 Etager
3. En grundmuret Mellembygning i 3 dobbelte Fag, Kælder og 4 Etager høj
4. En grundmuret Sidebygning i 3 dobbelte Fag mod Baggaarden Højde som Post 3 (s. Kælder og 4 Etager).
5. En grundmuret Bagbygning i 3 dobbelte Fag Kælder og 4 Etager.

Disse 5 Bygningsposters nuværende Assurancesum udgør 620.000 Kr.

Ved Sammenligning af de 2 Vurderingsforretninger fra 1731 og 1930 ser man, at i Hovedtrækkene, navnlig med Hensyn til Forhuset »Huuset til Gaden«, er Beskrivelsen saa nogenlunde den samme, om end Assurancesummerne 14.000 Rdl. og 620.000 Kr. ligger langt fra hinanden.

Den oprindelige Sum 14.000 Rdl. Courant skulde omsat i vore Penge efter det nugældende Vurderingsregulativ blive ca. 106.000 Kr.*), men er vistnok meget lav ansat, idet der dengang ikke blev taget Hensyn til særligt Udstyr, Stukkatur, Murtykkelse m. v., for hvilke Ting der i de senere Vurderinger er beregnet store Tillæg. Endvidere er i Aarenes Løb Side-, Mellem- og Bagbygninger blevet til store 3, 4 Etages Bygninger; der kom Kobbertag paa Forbygningen i 1877 o. s. v., det ene med det andet har bevirket den store Forskel i Vurderingssummerne, se nedenstaaende Fortegnelse over de over Ejendommen afholdte Vurderinger.

*) 60 % Tillæg 1813 (Plakat 28. Septbr. 1813). 10 % Tillæg i 1857 og 1866 (Direktionens Bekendtg. af 6. Febr. 1857 og 29. Decbr. 1866). Omsætning til Krone-Værdi 1871. 15 % Tillæg 1900 (Justitsmin. Resolution af 28. Novbr. 1900). Ca. 70 % Tillæg efter Vurderingsregulativ 1930.

Nr 1756, 6 Juny van Premier. In laet he 11 Martij Term. 1756
 und 3 Procento... 1756 und 3 Procento... 1756 und 3 Procento...
 Eie Cont. 2 p. 100... 1756 und 3 Procento... 1756 und 3 Procento...
 Summa 40... 1756 und 3 Procento... 1756 und 3 Procento...
 [Signatures: G. A. S. J. S. J. S.]

Nr 1757, 6 Juny van Premier. In laet he 11 Martij Term. 1757
 und 3 Procento... 1757 und 3 Procento... 1757 und 3 Procento...
 Eie Cont. 2 p. 100... 1757 und 3 Procento... 1757 und 3 Procento...
 Summa 40... 1757 und 3 Procento... 1757 und 3 Procento...
 [Signatures: G. A. S. J. S. J. S.]

Nr 1758, 18 Decemb. van Premier. In laet he 11 Martij Term. 1758
 und 3 Procento... 1758 und 3 Procento... 1758 und 3 Procento...
 Eie Cont. 2 p. 100... 1758 und 3 Procento... 1758 und 3 Procento...
 Summa 40... 1758 und 3 Procento... 1758 und 3 Procento...
 [Signatures: G. A. S. J. S. J. S.]

Nr 1759, 18 Decemb. van Premier. In laet he 11 Martij Term. 1759
 und 3 Procento... 1759 und 3 Procento... 1759 und 3 Procento...
 Eie Cont. 2 p. 100... 1759 und 3 Procento... 1759 und 3 Procento...
 Summa 40... 1759 und 3 Procento... 1759 und 3 Procento...
 [Signatures: G. A. S. J. S. J. S.]

Nr 1760, 18 Decemb. van Premier. In laet he 11 Martij Term. 1760
 und 3 Procento... 1760 und 3 Procento... 1760 und 3 Procento...
 Eie Cont. 2 p. 100... 1760 und 3 Procento... 1760 und 3 Procento...
 Summa 40... 1760 und 3 Procento... 1760 und 3 Procento...
 [Signatures: G. A. S. J. S. J. S.]

[Additional text and signatures: D. B. S. J. S. J. S.]

59. Faesimile af 3. Side af Police Nr. 1 (Kbhvns. Brandforsikring).

Paa Grundlag af den 1. Vurdering blev Police Nr. 1 udstedt. Den først udstedte Police er bevaret og findes i Brandforsikringens Arkiv i Landsarkivet og har følgende Ordlyd:

N° 1 Police.

Frimans Qvarteer. Amager Torv Gaardens Matricul N° 4 — Nye — 3.

Deris Excellence Høy og Velbaarne Hr: Geheime Raad Blome Haver ladet forsikere sin Gaard beliggende udi ovenstaaende Qvarteer, Gade og Matriculs Nummer for den Summa Fiorten Tusinde Rixdaler Courant, vide Vurderings Forretningen af dato 26de Novembris A^o 1731 Sub: N° 1. Der af haver Hans Excellence betalt

Indskud 1 pro Cento..... — 140 Rdl.,

Premie $\frac{1}{4}$ pro Cento Crediteres efter indgivene

Reignings Indhold.

Til Contoirrets Underholdning af hver 100 Rixdlr. 4 β er 5 Rdl. 80 β .

Summa = 145 Rdl. 80 β .

Skulle det tildrage sig, at bemeldte Gaard efter den Kongl. aller-naadigste Anordning af Dato 26. Januarii 1731 og der efter af Høy og Vel-ædle Magistraten udstæde Placat, dateret 31. dito næst paafølgende, dessen 3de Post, ved Ildsvaade blev for-ulykket, (som GUD i Naade afvende) da forsikrer vi, som nu værende Directeurer paa egne og samtlige Brand Forsikrings-Cassens Interessenters Vegne, at Høyben^{de} Hans Excellence Blome skal blive betalt de Tre Fierde Deele af for-omrørte forsikrede Summa, og det i Følge af Placatens 3de, 5de og 9de Postes Formelding, naar den Forsikrende beviiser og gotgiører sin i slig ulykkelige Tilfælde tagede Skade efter Fundatzen. Saa og at den foresatte Premie udi de ansatte Terminer promte bliver erlagt og betalt. Hvilket for-anførte bekræftes med vore Hænders Underskrift og Contoirrets Seigl. Kiøbenhavns Brand Forsikrings-Cassens Contoir den 21. Decembris Anno 1731.

L. Rasmussen. Christopher J. Lund. Hans Hansen Berg.

P. Arfveson H. Breckwoll.

Annoteret

C. Roed

L. S.

Paa Policens følgende Sider blev i den første Periode af Brandforsikringens Historie alt paategnet: foruden Vurderings-summernes skiftende Belob og Ejerskifter ogsaa Kvittering for Præmiens Betaling underskrevet af Direktører og Bogholder, saa man vil kunne forstaa, at Policerne efterhaanden just ikke var let overskuelige.

Police No. 1.		Sørindt		Præmie betalt	
År	Præmie	År	Præmie	År	Præmie
<p><i>Præmies Bøger</i> <i>Præmies Bøger</i> <i>Præmies Bøger</i></p>		<p><i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i></p>		<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>	
1738	21	1738	21	1738	21
1740	22	1740	22	1740	22
<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>		<p><i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i></p>		<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>	
1745	23	1745	23	1745	23
1746	24	1746	24	1746	24
<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>		<p><i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i></p>		<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>	
1750	25	1750	25	1750	25
1751	26	1751	26	1751	26
<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>		<p><i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i></p>		<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>	
1755	27	1755	27	1755	27
1756	28	1756	28	1756	28
<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>		<p><i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i></p>		<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>	
1760	29	1760	29	1760	29
1761	30	1761	30	1761	30
<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>		<p><i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i></p>		<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>	
1765	31	1765	31	1765	31
1766	32	1766	32	1766	32
<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>		<p><i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i></p>		<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>	
1770	33	1770	33	1770	33
1771	34	1771	34	1771	34
<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>		<p><i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i></p>		<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>	
1775	35	1775	35	1775	35
1776	36	1776	36	1776	36
<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>		<p><i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i></p>		<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>	
1780	37	1780	37	1780	37
1781	38	1781	38	1781	38
<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>		<p><i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i></p>		<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>	
1785	39	1785	39	1785	39
1786	40	1786	40	1786	40
<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>		<p><i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i></p>		<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>	
1790	41	1790	41	1790	41
1791	42	1791	42	1791	42
<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>		<p><i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i></p>		<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>	
1795	43	1795	43	1795	43
1796	44	1796	44	1796	44
<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>		<p><i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i></p>		<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>	
1800	45	1800	45	1800	45
1801	46	1801	46	1801	46
<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>		<p><i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i> <i>Sørindt</i></p>		<p><i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i> <i>Præmie betalt</i></p>	

60. 1. Side i Hoved Assurance Bog ved Kiøbenhavns Brand Forsikrings Casset Contoir over Policer. (Landsarkivet).

Endelig blev Vurderingen indført i »Hoved Assurance Bog ved Kiøbenhavns Brand Forsikrings Casses Contoir over Policier«. Her indførtes — ligesom paa Policen — Assurancesum. Vurderings Dato, Ejer, Præmieberegning og Afskrivning af den betalte Præmie, dog betydelig mere overskueligt end paa Policen. — Det følgende er Udskrift af denne Protokol, fortsat fra ca. 1813 efter de som Følge af den nye Matrikul af 1806 oprettede nye Kvarterbøger.

Police N° 1, Frimands Quart., Amager Torv, Matricul N° 4,

(senere efter ny Matricul N° 3).

1731 Decbr. 21.	Deres Excellence Hr. Geheimeraad Blome Vurderings Forretningen af 9. Oktbr. 1731 N° 1 og paategnet 26. Novbr.	14.000	Rdl.
1738 Juli 21.	Grevinde Schach, Eiere.		
1740 Juni 27.	Justitsraad Gregorius Klouman, Eiere.		
1752 Septbr 15.	Justitsraad Knud Gregorius Klouman.		
1763 Decbr. 9.	Christian Hansen, Handelsmand.		
1795 Marts 13.	Vurdering 18. f. M. yderligere	8.700	
» Septbr. 21.	Jens Schoustrup, Kjøbmand.		
1800 Marts 11.	Omvurd. 1 st pass ^o yderligere	1.300	»
		24.000	Rdl.
1813 Oktbr. 4.	Efter Placat 28 Septbr. 1813.	38.400	Rdl. Solv Værdi
1814 Decbr. 12.	Peter Schoustrup, Grosserer og Johan Henrich Schoustrup, Urtekr.		
1829 Decbr. 23.	Johan Henrich Schoustrup, Urtekr.		
1832 Septbr. 18.	Omvurdering af 4. d. M. uforandret.	38.400	»
1833 Oktbr. 16.	Vurdering af 5. d. M.	42.800	
1844 Septbr. 11.	Peter Jacob Schoustrup, Urtekr.		
1850 Oktbr. 14.	Vurdering af 7. d. M.	49.100	»
1854 Febr. 7.	Formedelst partiel Ildebrandskade fra- gaar 6.400 Rdl.	42.700	»
1854 Maj 22.	Vurdering	51.800	
1856 Septbr. 2.	Vurdering	57.500	
1857 Febr. 2.	Bekendtgørelse om 10 % Forhøjelse ..	62.900	»
1860 Maj 25.	Vurdering	69.700	
» Juni 11.	Udgaar efter Dir.' Resolution 1.400 Rdl. »Faste Genstande«	68.300	»
1865 April 9.	Vurdering	72.000	»
1866 Decbr. 29.	Bekendtgørelse om 10 % Forhøjelse	78.700	
1867 Maj 6.	Vurdering	86.300	»
	1871 til Kroner	172.600	Kr.

1877	Septbr. 22.	Vurdering	200.400	Kr.
1879	Maj 5.	Dansk Livsforsikrings-selskab »Hafnia«.		
1881	April 11.	Vurdering	230.000	»
1891	Febr. 5.	Omvurdering	221.800	»
1898	Oktbr. 28.	Vurdering	310.000	»
1906	Decbr. 11.	Omvurdering	350.000	»
1909	April 11.	Aktieselskabet »Alumina«.		
1911	Novbr. 10.	Vurdering	373.200	»
1913	April 19.	Partiel Brandskade 1000 Kr.		
1917	Marts 26.	Vurderings-Eftersyn (Dyrtid).....	503.800	»
1919	Novbr. 15.	— —	745.600	»
1921	Septbr. 28.	Omvurdering —	765.500	»
1927	Maj 19.	Vurderings-Eftersyn	687.100	»
1930	Oktbr. 22.	Omvurdering	669.000	

for hvilken Sum Ejendommen stadig er forsikret.

Som det vil ses, har Ejendommen kun skiftet Ejer 7 Gange i Løbet af de 200 Aar, idet den har været i een Families Besiddelse over 80 Aar, fra 1795 til 1879. Ikke mindre end 26 Gange er Ejendommen bleven omvurderet eller vurderet til Nytegning af foretagne Om- eller Tilbygninger, eller som Følge af Konjunktursvingninger. Den største Ombygning fandt Sted i 1898, medens Livsforsikrings-selskabet »Hafnia« var Ejer. Forhuset blev indvendig restaureret og Stueetagen ombygget; de gamle Side- og Bagbygninger maatte vige Pladsen for nye og mere moderne Bygninger. Paa Ejendommens Façade vil man kunne læse Aarstallene 1616 og 1898, Opførelses- og Restaurerings-Aaret; Ejendommen blev nemlig opført allerede 1616 af Borgmester Mathias Hansen og er et af de faa Minder, der findes bevaret her i Byen fra Chr. d. IV's Tid.

Foruden de ovennævnte 2 Brandskader i 1854 og 1913 har der paa Ejendommen siden 1870 kun været 3 mindre Brandskader til et samlet Erstatningsbeløb af 320 Kroner.

Medens denne Ejendom saaledes staar skaanet for de Ødelæggelser, Byen led under de to store Ildebrande i 1728 og 1795, blev den i det følgende omtalte Ejendom, Ved Stranden Nr. 14, ødelagt 1795.

61. Prospekt fra Ved Stranden under Branden 1795. Stik af A. Flint. Præsident Schraders Gaard (Police Nr. 2) er det lave Hus med Porthugning i Karréen til venstre.

Vurderingsforretning af 15. Oktbr. 1731 lyder saaledes:

Øster Qvarteer, ved Stranden, Gaarden Nr. 212.

Wurd:
N° 10.
Police
N° 2.

Høyædle og Welbaarne Hr. Etats-Raad Johan Schrader, hans iboende Gaard, beliggende her i Staden udi ovenstaaende Qvarteer, Gade- og Matriculs Nummer, er i følge af Høy- og Welædle Magistratens Anordning, dateret 1ste Octobris A^o 1731 af os underskrevne som Vurderings-Mænd efterseet, og det udi Overværelse af 2de Brand-Forsikrings-Cassens Directeurer, Herr Assessor Rasmussen og Sr Christopher Jensen Lund. Erm^{te} Gaard bestaar i følgende: Eet Gadehuus grundmuuret, paa 7 store grundmuurede Faeg, 2 Etager høy, og 2de Leje-Kieldere under bem^{te} Gadehuus samt 2de staaende Gavle, ved Siiden af for^{te} Huus een Brandmuur med Indkørsel, oven paa een Altaen med et Glas-Huus. Fra Gadehuuset ind till Gaarden er een Udbygning af Muur- og Bindingsverk paa 3 Faeg, 2de Etager og grundmuuret Kielder.

Et Bindings-Wercks Siidehuus, 18 Faeg, 2 Loft høy, med Kielder under 10 Faeg. Opgangen til For- og Siide-Huuset af een grundmuuret Windel-Trappe. Nock et Bindingsverk-Siidehuus paa 9 Faeg, 2de Loft høy. Et Bindingswerks Tverhuus paa 5 Faeg, 2 Loft høy. Een liden smal Bindingsverks Bygning 2 Fag, 2de Loft høy. I Værelserne befindes 11 Jerren-Kacelovne, deraf 4re St^ær med Messing Knappe, og 2 St^ær med Messing-Piller ziirede. I Brøggerset een indmuuret Kaaber Brøgger-Kiedel paa 3de Tønder. I Gaarden 1 Portion Spring-Vand og 1

Portion Pompe-Vand samt Brynd-Vand. Efter Eierens Beretning er denne Gaard jordfrie Grund og Eiendomb samt Brøgger Redskab. Hvilken forskr^{ne} Gaard med nyttig Grund og Gaards-Rom samt alle muur- og nagelfaste Perdinientier vi til Brand-Forsikrings-Cassens Efterretning (saavit Placatens 3de Post dicterer) taxerer og vurderer for Otte Tusinde og Fem Hundrede Rixdaler, som alt med voris Hænders Underskrift bekræftes. Kiøbenhavn den 15de Octobris A^o 1731.

L. Erichsen.

Muurmester.

Niels Nielsen.

Tømmermester.

Som ofverværende undertegner

Laur. Rasmussen.

Christopher Jenssen Lund.

Af ovenstaaende Wurderings-Summa begierer at faae forsickeret dend S^a Fiire Tusinde Rigsdaler Courant. Khfn. dend 23. Novbr. 1731.

J. Schrader.

Resten af ovenstaaende Summa 4500 Rd. lader Hr. Etatz-Raad Schrader end ydermeer forsichere i Brand-Forsichrings-Cassen, hvilket jeg paa hans Vegne hermed testerer.

Khaf. dend 20de November A^o 1733.

A. Christiansen.

Det følgende er Udskrift af »Hoved Assurance Bog« til 1795 og derefter af »Kvarterbøgerne«.

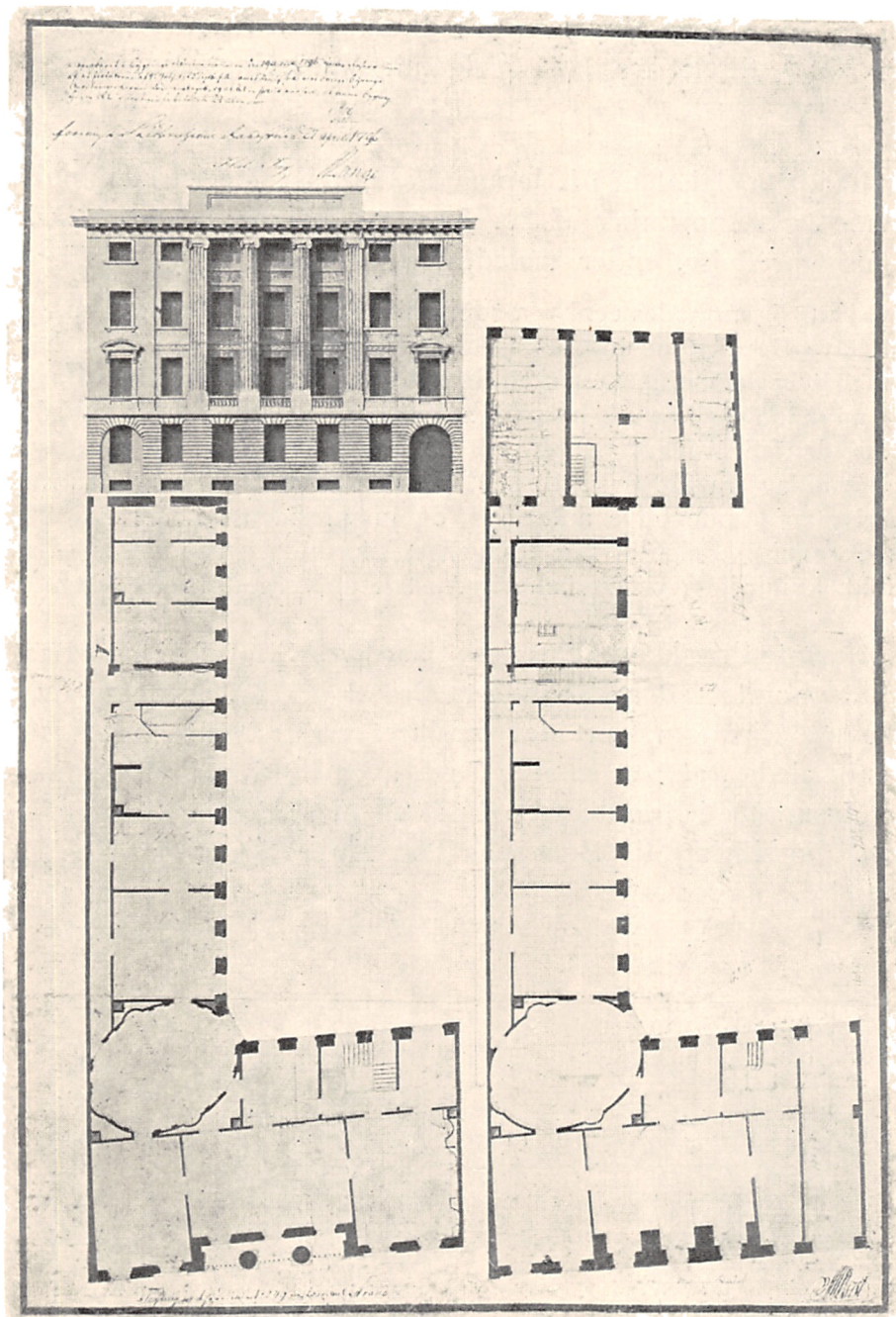
Police N° 2, Øster Quarteer, Ved Stranden Matr. N° 212,
(senere Matrikul 154).

1731 Decbr. 21.	Hr. Etatsraad og Præsident Johan Schrader Vurdering (Forretning N ^o 10) 15. Oktbr.	
1731	4.000 Rdl.
1733 Novbr. 20.	— Ditto — ydermere forsikret	4.500 »
1738 Maj 21.	Hr. Justitsraad Worm.	
1744 Juni 19.	Carl Hjeronimus Gustmeier, Negotiant.	
1759 Marts 12.	Afg. Gustmeiers Enke, som den findes efter Vurdering 27. Januar 1759 ydermere....	2.000 Rdl.
		14.000 Rdl.
1776 Juni 10.	Friderich Ludolph Gustmeyer.	
1795 Septbr. 10.	I Anledning af Ildebranden imellem 5. og 7. Juni er udgaaet ovenstaaende Police N ^o 2 med Summa.....	14.000 »

To Aar senere indtegnedes den paa samme Grund byggede Ejendom under Police N° 3842 og Ejendommen mod Admiralgade blev henlagt hertil.

1797 Oktbr. 19.	Vurdering	42.300 Rdl.
1813 Oktbr. 4.	Ill. Placat 28. Septbr. 1813.	67.700 Rdl. Sølv Værdi
1817 Decbr. 8.	Directeur Nicolai Abraham v. Holten.	
1830 Juli 4.	Omvurdering	71.400 »
1839 Decbr. 23.	Anders Ancker, Silke- og Klædekræmmer.	
1841 Januar 21.	Vurdering	77.000 »
1857 Juni 6.	Proprietær Carl Andreas Ancker.	
»	» Efter Bekendtgørelse 6. Febr. 1857 (10 % Forhøjelse)	84.500 »
1859 Marts 3.	Eftersyn af »faste Gjenstande«	83.200
1860 Aug. 30.	Major i Generalstaben Frederik Christian v. Sjørholm.	
1866 Marts 1.	Vurdering	83.000
1866 Decbr. 29.	Bekendtgørelse om 10 % Forhøjelse. 1871 til Kroner	91.200 182.400 Kr.
1873 Oktbr. 17.	David Baruck Adler.	
1875 Marts 5.	Vurdering	203.300
1881 Marts 23.	Enkefru Jenny Adler, f. Raphael.	
1884 Oktbr. 11.	Formedelst Sideskade fra Christianborg Slotsbrand d. 3. Oktbr. 1881 afgaar 400 Kr.	202.900 »
1888 Marts 13.	Omvurdering	209.000
1897 Marts 12.	Omvurdering, uforandret	209.000 »
1898 Febr. 9.	Partiel Vurdering	223.200
1900 Decbr. 8.	10 % Forhøjelse	245.400 »
1903 Novbr. 24.	Hans Majst. Georg den 1 ^{ste} , Hellenernes Konge.	
1905 Novbr. 14.	Omvurdering	266.600
1913 Decbr. 13.	Hans kgl. Højhed Prins Andreas af Grækenland.	
1914 Marts 30.	A/S De danske Spritfabrikker.	
1915 Aug. 5.	Danske Genforsikring, A/S.	
1916 Novbr. 11.	Vurdering	476.300 Kr.
1918 Novbr. 5.	Dyrtids-Vurdering	623.400 »
1920 Oktbr. 18.	do. do.	1.219.200 »
1922 Jan. 22.	Vurderings-Eftersyn	692.600 »
1922 Marts 9.	Kjøbenhavns Brandforsikring.	
1925 Decbr. 23.	Vurdering	702.600 »

Den høje Vurderingssum i 1920 blev hurtigt nedsat igen; det var under den værste Dyrtid, hvor enkelte meget ængstelige Interessenter fik deres Ejendoms Assurance sat til 3 Dags-

62. Murermester Quists Tegning, approberet af Bygningskommissionen 1796, til Ejendommen Ved Stranden 14, som blev opført i Stedet for den i 1795 nedbrændte og som nu ejes af Københavns Brandforsikring. (Nationalmuseet).

pris«; for denne Vurderings vedkommende blev Tillæget sat til 250 % til det fra 1911 gældende Vurderingsregulativ.

Raadstueplakat af 31. Januar 1731, hvori Magistraten publicerer kgl. Anordning af 26. Januar 1731 om Brandforsikringens Oprettelse, ender saaledes:

»Endelig anmodes enhver, som udi forommeldte Brandcassa agter at have Deel, at de inden fiire Ugers Forløb fra Dato ville behage, enten selv personlig, eller skriftlig ved deres Bud, under deres Haand, at anmelde sig hos os, hvor Raadstuen nu holdes, udi Etatzraad og Præsident Schraders Gaard ved Stranden, hver Mandag og Onsdag Formiddag fra Kl. 8 til 12 slet, paa det deres Navne af Raadstue-skriveren kunde blive anteigned, og mand siden derefter udi aller-underdanigst Følge af den Kongelige Anordnings niende Postes Indhold, kunde føje videre behørig Anstalt til Verkerts Befordring«

Nævnte Præsident Schraders Gaard ved Stranden, hvor Raadstuen holdtes efter Raadhusets Brand i 1728, er netop ovennævnte Ejendom, der blev forsikret under Police Nr. 2. Man ser saaledes, at paa samme Sted, hvor de første Indtegninger til Assurance i Brandkassen fandt Sted i 1731, har Kjøbenhavns Brandforsikring til Huse paa 200 Aars Dagen for dens Oprettelse.

BRANDFORSIKRINGENS AARSREGNSKABER
1731-1930

NÆRVÆRENDE Oversigt over Københavns Brandforsikrings Aarsregnskaber er Optryk af de i Bogen »Kjøbenhavns Brandforsikring 1731–1911« trykte Regnskaber suppleret med Regnskaberne fra 1912–1930. Med Hensyn til Aarsregnskabernes Udregning og Opstilling henvises til ovennævnte Bog, hvori der er gjort Rede for de enkelte Regnskabsperioders Udregning m. v. og Omsætning af Rdl. Courant, Rdl. Sølv Værdi, »Sedler og Tegn« til Krone-Værdi.

Regnskabsaar	Aar	Ved Aarets Udgang		Præmie og andre Afgifter		Renter		Kurs-gjinst		Vundet paa overlagne Panter		Bidrag fra den kgl. Kasse, (6te og 10de Penge m. v.)		Diverse		Brandskader		
		Police Antal	Forsikrings-sum Kr.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Antal	Beløb Kr.	
1	²⁰ / ₁ 1731																	
	— ¹⁰ / _o 32	712	4,940,480	58,312	56	1,849	34					23,220	06					
2	¹¹ / _o 1732																	
	— ¹⁰ / _o 33	874	6,274,560	30,864	20	4,117	33								2	859	3	
3	1733—34	1136	7,903,840	32,280	50	5,582	67								9	16,541	1	
4	1734—35	1539	10,710,400	55,688	60	6,972	27				2,882	40			2	555	0	
5	1735—36	1748	12,153,600	47,780	73	9,987	67				357	40			2	505	4	
6	1736—37	1894	13,097,920	46,486	53	12,768	67				397	77			1	1,506	3	
7	1737—38	2013	13,992,480	49,455	16	15,657	07				6,504	65			10	354	1	
8	1738—39	2133	15,008,160	53,135	80	19,549	20				3,396	90			7	1,154	9	
9	1739—40	2229	15,722,400	51,656	94	22,062	00				2,834	30			6	660	1	
10	1740—41	2311	16,561,440	48,654	28	26,045	83				2,821	00			1	6	2	
11	1741—42	2385	17,336,480	48,721	38	29,595	27				165	87			1	16	7	
12	1742—43	2451	17,996,480	45,662	90	32,700	77				1,471	99			4	2,676	7	
13	1743—44	2498	18,429,120	42,202	60	37,688	12								7	690	3	
14	1744—45	2535	18,818,240	41,081	80	42,274	53				2,132	20			3	547	7	
15	1745—46	2573	19,288,480	34,415	00	43,733	33								7	528	8	
16	1746—47	2615	19,591,840	30,921	72	47,423	17								9	2,730	8	
17	1747—48	2702	20,679,680	36,072	65	50,744	83								15	54,325	0	
18	1748—49	2774	21,767,520	31,914	11	51,114	94								1	53	3	
19	1749—50	2853	23,081,280	38,168	40	54,592	46								27	49,299	0	
20	1750—51	2916	24,095,040	35,607	20	53,549	33								7	2,663	7	
21	1751—52	2958	24,757,600	32,599	33	58,170	72								2	96	0	
22	1752—53	2998	25,493,600	33,723	36	62,050	05								8	7,988	3	
23	1753—54	3037	26,624,960	38,858	37	64,803	68								3	46	3	
24	1754—55	3079	28,276,000	45,606	24	70,691	28								6	908	2	
25	1755—56	3128	29,782,720	47,492	55	71,874	80								4	826	3	
26	1756—57	3175	31,688,160	53,312	10	77,264	20								11	4,397	3	
27	1757—58	3202	33,301,120	51,922	50	83,963	60								4	3,288	9	
28	1758—59	3221	33,786,560	42,579	83	90,183	82			1,448	45				4	169	8	
29	1759—60	3239	34,452,160	44,048	06	98,663	34								3	11,689	3	
30	1760—61	3251	35,005,280	43,056	93	107,721	25			645	90				15	17,059	3	
31	1761—62	3257	35,638,080	42,943	03	113,734	55								5	10,818	3	
32	1762—63	3264	36,166,650	40,358	26	121,452	30								2	132	0	
33	1763—64	3278	36,787,200	38,704	37	120,991	91			72	25				2	93	0	
34	1764—65	3288	37,674,880	40,067	68	118,266	73								1	159	3	
35	1765—66	3297	38,776,000	41,207	30	123,887	15											
36	1766—67	3318	39,907,520	41,056	80	127,499	73								4	5,333	3	
37	1767—68	3329	41,324,000	45,220	02	126,700	50								12	37,352	3	
38	1768—69	3331	42,406,880	41,842	57	124,122	13								3	4,446	3	
39	1769—70	3342	43,267,200	39,338	42	127,000	33								10	1,895	5	
40	1770—71	3349	43,827,840	35,463	35	136,891	40								14	15,310	3	

Admini- trations- Jdgifter	Lygte- og Sprøjteskat = Bidrag til Brandvæsen.		Kurstab		Tabt paa overtagne Panter		Bidrag til Krudtma- gasinernes Gen- opførelse		Refunde- ret den kgl. Kasse		Renter		Aarets Overskud		Formue ved Aarets Udgang		Regnskabsaar
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	
1,619	13	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	80,762	83	80,762	83	1	
1,233	30	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	31,888	93	112,651	76	2	
1,242	34	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	19,079	70	131,731	46	3	
1,294	34	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	62,693	87	194,425	33	4	
1,811	40	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	54,809	00	249,234	33	5	
1,366	27	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	54,780	37	304,014	70	6	
1,402	13	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	67,860	65	371,875	35	7	
1,261	93	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	71,665	07	443,540	42	8	
1,738	58	»	»	»	317	66	»	»	»	»	»	71,836	84	515,377	26	9	
1,073	86	»	»	»	447	68	»	»	»	»	»	72,993	31	588,370	57	10	
1,109	98	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	73,355	78	661,726	35	11	
1,489	82	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	72,669	08	734,395	43	12	
1,446	97	»	»	»	4,777	97	»	»	»	»	»	68,975	42	803,370	85	13	
1,518	40	»	»	»	14,655	90	»	»	»	»	»	63,766	50	867,137	35	14	
1,361	60	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	72,257	87	939,395	22	15	
1,437	33	»	»	»	2,931	99	»	»	»	»	»	65,244	70	1,004,639	92	16	
1,161	00	»	»	»	4,545	76	»	»	»	»	»	20,785	65	1,025,425	57	17	
1,061	13	»	»	»	29	40	»	»	»	»	»	79,885	22	1,105,310	79	18	
1,115	33	»	»	»	323	53	»	»	»	»	»	36,022	33	1,141,333	12	19	
1,106	60	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	80,386	20	1,221,719	32	20	
1,960	46	»	»	»	8,929	95	»	»	»	»	»	75,783	02	1,297,502	34	21	
1,022	40	»	»	»	734	12	»	»	»	»	»	81,028	53	1,378,530	87	22	
1,350	14	»	»	»	2,563	00	»	»	»	»	»	93,702	38	1,472,233	25	23	
1,752	53	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	109,636	79	1,581,870	04	24	
1,559	21	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	111,981	68	1,693,851	72	25	
1,160	00	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	120,019	00	1,813,870	72	26	
1,139	14	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	126,458	00	1,940,328	72	27	
1,017	00	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	128,025	27	2,068,353	99	28	
1,173	87	»	»	»	5,271	08	»	»	»	»	»	119,577	25	2,187,931	24	29	
1,570	53	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	127,794	15	2,315,725	39	30	
1,931	67	»	»	»	7,099	20	»	»	»	»	»	131,827	85	2,447,553	24	31	
1,672	00	»	»	»	13,148	10	»	»	»	»	»	140,857	80	2,588,411	04	32	
1,450	40	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	152,224	53	2,740,635	57	33	
1,626	00	»	»	»	4,042	58	»	»	»	»	»	146,506	53	2,887,142	10	34	
1,827	33	»	»	»	3,252	35	»	»	»	»	»	154,014	77	3,041,156	87	35	
1,694	80	15,219	60	»	244	42	»	»	»	»	»	140,064	58	3,181,221	45	36	
1,261	33	29,456	87	»	3,804	24	»	»	»	»	»	93,045	55	3,274,267	00	37	
1,394	77	29,968	23	»	10,122	77	»	»	»	»	»	113,032	53	3,387,299	53	38	
1,966	37	30,528	87	»	251	50	»	»	»	»	»	121,696	85	3,508,996	38	39	
1,513	78	31,026	44	»	4,951	02	»	»	»	»	»	113,552	58	3,622,548	96	40	

Regnskabsaar	Aar	Ved Aarets Udgang		Præmie og andre Afgifter		Renter		Kurs-gjæst		Vundet paa overtagne Panter		Bidrag fra den kgl. Kasse		Diverse		Brandskader		
		Police Antal	Forsikrings-sum	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Antal	Beløb	Kr.
41	1771—72	3352	44,101,410	30,802	00	144,613	58	»								5	25,200	
42	1772—73	3355	44,363,520	29,374	86	148,665	54	»								6	5,235	
43	1773—74	3355	44,609,760	28,591	96	144,379	09	»								17	35,888	
44	1774—75	3350	45,139,040	29,588	18	143,318	38	»								1	1,133	
45	1775—76	3347	45,508,160	27,708	67	147,402	73	»								25	51,027	
46	1776—77	3350	45,978,400	26,942	50	148,260	93	»								14	35,987	
47	1777—78	3353	46,862,560	29,799	52	151,527	20	»								9	9,199	
48	1778—79	3355	47,651,840	30,374	88	155,913	80	»								8	56,125	
49	1779—80	3359	48,529,920	31,142	25	158,543	38	»								15	26,064	
50	1780—81	3361	49,790,400	35,444	15	155,969	75	»								3	527	
51	1781—82	3369	50,394,880	29,695	17	162,692	87	»		2,534	24					10	38,752	
52	1782—83	3382	51,977,440	40,678	37	163,019	86	»					4,627	97		24	42,930	
53	1783—84	3393	53,377,920	41,064	37	163,832	53	»		852	93					2	5,043	
54	1784—85	3402	54,507,680	40,612	70	167,482	13	»								9	8,938	
55	1785—86	3413	56,226,400	49,296	56	178,119	37	»						136	93	4	1,347	
56	1786—87	3414	57,186,240	44,138	23	185,687	83	»					1,224	74		17	26,682	
57	1787—88	3420	58,655,360	51,108	35	192,142	03	»								2	1,859	
58	1788—89	3414	59,361,920	44,309	10	198,736	52	»								11	39,430	
59	1789—90	3415	60,072,480	44,177	30	203,737	93	»								7	23,731	
60	1790—91	3414	60,782,720	45,295	09	207,914	82	»								22	54,218	
61	1791—92	3424	61,889,820	47,464	01	214,407	67	»								17	18,123	
62	1792—93	3426	62,838,720	45,337	66	221,560	54	»								12	21,670	
63	1793—94	3427	64,068,000	47,603	43	228,693	80	»								6	12,817	
64	1794—95	2534	50,049,600	44,780	43	236,334	90	»								1002	11,923,665	
65	1795—96	2804	57,379,200	222,689	95	»	»	187,012	20	»		120,008	10			8	12,460	
66	1796—97	2979	66,960,160	260,442	25	»	»	74,991	26	»		127,062	80	»		1	69	
67	1797—98	3085	73,380,960	296,638	78	»	»	55,005	77	»		126,590	20	»		21	109,922	
68	1798—99	3143	77,535,840	319,342	76	»	»	23,515	20	»		127,167	37	»		»	»	
69	1799—00	3170	80,979,040	334,674	65	»	»	11,738	28	»		127,704	77	»		4	913	
70	1800—01	3193	83,874,880	347,830	28	»	»	5,619	62	»		127,960	30	»		1	445	
71	1801—02	3201	85,242,400	357,796	28	»	»	5,773	09	»		128,005	50	»		8	20,372	
72	1802—03	3203	87,462,880	364,498	23	»	»	3,914	40	»		128,013	90	»		8	6,968	
73	1803—04	3213	90,119,520	374,360	48	»	»	14,785	60	»		128,014	70	»		7	18,775	
74	1804—05	3216	91,168,960	292,318	42	»	»	20,324	80	»		128,013	80	»		1	4,114	
75	1805—06	3228	93,983,040	297,678	51	»	»	8,431	00	»		128,017	50	»		13	97,667	
76	1806—07	2954	88,500,160	306,713	45	»	»	7,546	40	»		128,011	20	»		8	32,625	
77	1807—08	2972	90,714,720	287,616	95	»	»	2,448	00	»		128,014	70	»		12	40,663	
78	1808—09	2997	92,940,640	296,881	32	»	»	1,064	97	»		6,527,917	50	»		1226	7,671,117	
79	1809—10	3017	94,859,040	377,067	35	»	»	1,975	80	»		112,000	00	»		6	27,599	
80	1810—11	3348	104,697,600	337,449	81	»	»	30,524	00	»		112,000	00	»		3	1,194	
81	1811—12	3643	113,775,040	376,552	77	»	»	4,035	00	»		112,000	00	»		11	53,914	

1808-09 og 1809-10. I Brandskadebeløbene for de 2 Aar er indbefattet Bombardementserstatningerne for 1807 med henholdsvis 7,669,619 Kr. 57 Øre og 24,652 Kr. 41 Øre.

Admini- strations- Jdgifter	Lygte- og Sprøjteskat = Bidrag til Brandvæsen.		Kurstab		Tabt paa overtagne Panter		Bidrag til Krudtma- gasinernes Gen- opforelse		Refunderet den kgl. Kasse		Renter		Aarets Overskud		Formue ved Aarets Udgang		Regnskabsaar
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	
7,024	61	31,405	77	»		21,587	03	»	»	»		90,197	47	3,712,746	43	41	
6,913	00	31,779	87	»		26,682	16	»	»	»		107,429	87	3,820,176	30	42	
8,082	80	32,076	10	»		15,249	52	»	»	»		81,674	03	3,901,850	33	43	
8,002	27	32,224	70	»		55,586	45	»	»	»		75,960	14	3,977,810	47	44	
8,252	67	32,342	83	»		29,529	32	»	»	»		53,959	22	4,031,769	69	45	
11,343	07	32,442	55	»		63,021	07	»	»	»		32,409	58	4,064,179	27	46	
12,558	54	32,557	77	»		2,313	88	»	»	»		124,697	37	4,188,876	64	47	
9,059	40	32,673	87	»		17,330	72	»	»	»		71,099	26	4,259,975	90	48	
9,023	86	32,814	57	»		»	»	»	»	»		121,783	20	4,381,759	10	49	
8,627	47	33,077	33	»		4,256	84	106,738	63	»	»	38,186	43	4,419,945	53	50	
8,816	26	33,333	30	»		»	»	53,261	37	»	»	60,758	39	4,480,703	92	51	
8,476	41	33,479	03	»		»	»	80,000	00	»	»	43,439	90	4,524,143	82	52	
9,866	40	33,568	30	»		»	»	»	»	»	»	157,271	93	4,681,415	75	53	
8,815	87	35,594	87	»		»	»	80,000	00	»	»	74,745	53	4,756,161	28	54	
8,930	40	35,615	37	»		»	»	»	»	»	»	181,659	53	4,937,820	81	55	
9,138	60	35,633	23	»		»	»	»	»	»	»	159,596	27	5,097,417	08	56	
9,261	03	48,761	07	»		»	»	»	»	»	»	183,368	88	5,280,785	96	57	
10,111	63	48,811	20	»		1,694	85	»	»	»	»	142,997	54	5,423,783	50	58	
31,907	19	48,849	07	»		848	34	»	»	»	»	142,578	80	5,566,362	30	59	
9,758	07	48,880	00	»		2,173	18	»	»	»	»	138,180	36	5,704,542	66	60	
9,262	67	48,942	93	»		»	»	»	»	»	»	185,542	25	5,890,084	91	61	
8,761	00	49,095	47	»		2,438	28	»	»	»	»	184,933	39	6,075,018	30	62	
8,965	10	49,239	73	»		1,377	99	»	»	»	»	203,896	63	6,278,914	93	63	
8,945	93	49,402	13	»		1,427	00	»	»	»	»	÷11,702,325	08	÷5,423,410	15	64	
26,411	60	»	»	»		»	»	»	»	»	105,582	54	385,256	05	÷5,038,154	10	65
24,942	33	»	»	»		»	»	»	»	»	172,906	58	264,578	40	÷4,773,575	70	66
27,057	40	»	»	»		»	»	»	»	»	168,024	68	173,230	32	÷4,600,345	38	67
23,744	90	»	»	»		»	»	»	»	»	163,658	28	282,622	15	÷4,317,723	23	68
25,760	00	»	»	»		»	»	»	»	»	155,994	52	291,449	92	÷4,026,273	31	69
26,992	07	»	»	»		»	»	»	»	»	137,346	05	316,626	78	÷3,709,646	53	70
20,271	80	»	»	»		»	»	»	»	»	149,855	57	301,074	58	÷3,408,571	95	71
23,247	40	»	»	»		»	»	»	»	»	119,362	67	346,848	30	÷3,061,723	65	72
32,094	93	»	»	»		»	»	»	»	»	117,137	53	349,152	72	÷2,712,570	93	73
22,096	72	»	»	»		»	»	»	»	»	101,716	05	312,729	49	÷2,399,841	44	74
20,068	31	»	»	»		»	»	»	»	»	91,493	70	224,897	04	÷2,174,944	40	75
19,802	93	15,994	44	»		»	»	»	»	»	83,161	22	290,687	00	÷1,884,257	40	76
20,864	00	17,814	93	»		»	»	»	»	»	71,373	19	267,364	20	÷1,616,893	20	77
20,643	87	17,536	00	»		»	»	»	»	»	74,467	85	÷957,901	23	÷2,574,794	43	78
29,783	60	233,600	00	»		»	»	»	»	»	83,400	82	116,659	62	÷2,458,134	81	79
37,025	72	»	»	»		»	»	»	»	»	88,874	38	352,879	41	÷2,105,255	40	80
40,977	27	»	»	»		»	»	»	»	»	59,224	10	338,472	24	÷1,766,783	16	81

1810-11 og 1811-12. I Forsikringssummen for de 2 Aar er indbefattet Summen af »temporære Forsikringer«, der bort-
faldt igen 1813. — 1789-90. I Administrationsudgifter er indbefattet Krigsskat til Beløb 23,080 Kr. 66 Ore.

Regnskabsaar	Aar	Ved Aarets Udgang		Præmie og andre Afgifter		Renter		Kursgevinst		Vundet paa overtagne Panter	Bidrag fra den kgl. Kasse		Diverse		Brandskader	
		Police Antal	Forsikrings-sum Kr.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Antal	Beløb Kr.
82	1812--13	3073	103,944,600	362,439	99	›	›	›	›	›	2,146,273	24	›	›	5	19,923
83	1813—14	3082	92,792,000	316,714	53	12,446	88	›	›	›	›	›	›	›	12	125,224
84	1814—15	3088	93,004,800	300,753	13	7,934	98	›	›	›	›	›	›	›	4	25,005
85	1815—16	3093	93,415,000	310,675	73	11,671	35	1,040	00	›	500,110	73	›	›	2	831
86	1816—17	3101	93,700,600	305,253	77	17,886	15	1,475	00	›	›	›	›	›	8	79,379
87	1817—18	3104	93,946,400	456,354	06	19,047	36	24,145	60	›	›	›	›	›	6	133,975
88	¹⁰ / ₁₀₀ 1818															
	— ²⁰ / ₁₀₀ 19	3109	94,266,600	306,754	58	22,901	15	14,019	32	›	›	›	›	›	27	141,645
89	¹ / ₁₀ 1819															
	— ²⁰ / ₁₀₀ 20	3114	94,722,000	323,356	68	30,047	18	13,406	81	›	›	›	›	›	13	92,015
90	1820—21	3119	95,098,800	445,300	72	38,441	14	›	›	›	›	›	›	›	6	4,880
91	1821—22	3124	95,285,400	340,806	35	50,840	13	›	›	›	›	›	›	›	6	4,125
92	1822—23	3130	95,436,800	331,939	85	43,906	09	›	›	›	›	›	›	›	11	19,777
93	1823—24	3132	95,699,200	216,440	52	53,253	90	1,369	52	›	›	›	›	›	8	40,602
94	1824—25	3137	95,713,200	215,870	71	64,974	02	24,700	31	3,168	04	›	›	›	10	27,463
95	1825—26	3140	95,824,400	219,912	32	69,378	16	›	›	›	›	›	›	›	8	41,983
96	1826—27	3142	96,375,800	215,691	48	66,678	70	›	›	›	›	›	›	›	9	18,015
97	1827—28	3145	96,888,400	216,351	48	74,422	25	7,182	30	›	›	›	›	›	7	18,062
98	1828—29	3155	97,371,600	169,130	58	80,431	18	14,515	13	›	›	›	›	›	11	15,464
99	1829—30	3160	98,207,000	92,232	36	94,136	00	187	84	›	›	›	›	›	8	9,752
100	1830—31	3166	98,396,800	97,550	64	96,142	17	2,101	58	›	›	›	›	›	9	6,223
101	1831—32	3174	98,798,400	94,927	65	102,219	55	1,084	03	›	›	›	›	›	6	59,879
102	1832—33	3182	99,724,600	93,447	22	106,747	46	›	›	›	›	›	›	›	11	19,887
103	1833—34	3191	100,004,600	92,774	53	108,767	09	›	›	218	56	›	›	›	9	7,691
104	1834—35	3212	100,461,700	91,835	99	112,183	75	›	›	›	›	›	›	›	10	4,780
105	1835—36	3218	100,767,500	91,266	92	122,910	68	2,732	87	›	›	›	›	›	12	63,598
106	1836—37	3223	101,565,700	91,413	02	114,106	28	›	›	›	›	›	›	›	38	177,797
107	1837—38	3230	101,712,700	90,887	63	116,167	98	›	›	›	›	›	›	›	17	52,631
108	1838—39	3242	102,053,600	88,876	32	119,638	97	›	›	›	›	›	›	›	60	123,133
109	1839—40	3246	102,351,400	55,641	89	122,056	28	›	›	›	›	›	›	›	13	8,344
110	1840—41	3248	102,678,000	23,990	61	126,508	08	36	00	›	›	›	›	›	20	16,524
111	1841—42	3250	103,005,600	22,647	30	127,998	64	812	83	›	›	›	›	›	12	54,568
112	1842—43	3253	103,464,900	22,014	15	132,170	22	›	›	›	›	›	›	›	35	89,417
113	1843—44	3254	103,780,500	21,561	31	131,159	84	›	›	›	›	›	›	›	43	96,099
114	1844—45	3263	105,018,300	20,890	60	130,701	49	›	›	›	›	›	›	›	26	51,422
115	1845—46	3269	107,720,300	22,258	90	132,092	63	›	›	›	›	›	›	›	56	140,836
116	1846—47	3279	109,977,700	24,805	90	130,603	34	›	›	›	›	›	›	›	45	90,903
117	1847—48	3283	111,675,700	26,507	10	130,886	73	›	›	›	›	›	›	›	46	47,748
118	1848—49	3290	112,651,100	27,627	80	132,735	98	›	›	›	›	›	›	›	39	85,216
119	1849—50	3292	113,557,300	28,180	80	132,480	80	1,330	40	›	›	›	›	›	40	187,473
120	1850—51	3299	114,890,100	31,367	90	130,274	51	›	›	›	›	›	›	›	28	64,211

1828-29. I Henhold til Højesteretsdom ²/₂ 1829 skulde der ikke i Aarene 1827²/₂₃ til 1827²/₂₈ være refunderet den kgl. Kasse de i disse Regnskabsaar opførte Beløb, men kun ialt 132,384 Kr. 15 Øre, hvorfor det for meget beregnede er taget til Indtægt igen i Aaret 1828-29.

1828-29. I Administrationsudgifter er indbefattet Omkostningerne ved Højesteretsdommen ²/₂ 1829 til Beløb 10,853 Kr.

Admini- strations- Udgifter	Bidrag til Brand- væsenets Udgifter		Kurstab		Tabt paa overtagne Panter		Nikolaj Taarns Istand- sættelse		Refunderet den kgl. Kasse		Renter		Aarets Overskud		Formue ved Aarets Udgang		Regnskabsaar
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	
29,672	49	»	108,103	89	»	»	»	»	103,842	79	63,263	40	2,183,907	63	417,124	47	82
21,685	01	»	23,909	93	»	»	»	»	195,755	00	»	»	÷ 37,412	75	379,711	72	83
18,314	88	»	60	10	»	»	»	»	184,665	00	»	»	80,642	40	460,354	12	84
19,883	78	»	»	»	»	»	»	»	186,426	19	»	»	616,356	81	1,076,710	93	85
27,252	05	»	»	»	»	»	»	»	187,127	92	»	»	30,854	99	1,107,565	92	86
28,611	35	»	»	»	»	»	»	»	281,275	80	»	»	55,684	67	1,163,250	59	87
20,616	48	»	»	»	1,419	56	»	»	188,041	89	»	»	÷ 8,048	56	1,155,202	03	88
20,872	23	»	»	»	676	61	8,000	00	188,814	20	»	»	56,432	10	1,211,634	13	89
18,333	82	»	5,001	73	»	»	48,000	00	189,880	10	»	»	217,645	82	1,429,279	95	90
19,228	87	»	5,223	76	»	»	29,000	00	190,429	70	»	»	143,638	36	1,572,918	31	91
16,884	01	»	1,349	73	29,783	71	16,000	00	190,730	80	»	»	101,320	29	1,674,238	60	92
18,063	63	»	»	»	»	»	»	»	95,551	62	»	»	116,846	30	1,791,084	90	93
21,886	26	20,000	00	»	»	»	»	»	95,717	90	»	»	143,645	72	1,934,730	62	94
21,070	78	36,000	00	6,456	96	»	»	»	95,788	25	»	»	96,373	50	2,031,104	12	95
22,816	99	44,000	00	4,501	73	»	»	»	96,115	20	»	»	129,196	62	2,160,300	74	96
27,770	90	34,000	00	»	»	24,981	92	»	96,582	30	»	»	112,300	29	2,272,601	03	97
22,121	36	36,000	00	»	»	102,964	19	»	»	»	»	»	564,031	63	61,597	24	98
20,200	80	36,000	00	»	»	15,597	21	»	»	»	»	»	»	»	105,005	59	99
29,187	49	34,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	136,383	90	100
29,700	90	50,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	68,650	38	101
29,434	15	36,000	00	22,351	81	»	»	»	»	»	»	»	»	»	102,521	70	102
24,233	75	40,000	00	96,567	59	»	»	»	»	»	»	»	»	»	33,267	80	103
20,675	22	34,000	00	12,540	25	613	35	»	»	»	»	»	»	»	131,410	45	104
20,167	84	38,000	00	»	»	3,295	25	»	»	»	»	»	»	»	91,849	07	105
24,043	92	38,000	00	43,954	85	»	»	»	»	»	»	»	»	»	÷ 87,998	94	106
27,845	75	36,000	00	28	00	»	»	»	»	»	»	»	»	»	100,550	32	107
29,820	67	35,000	00	»	»	317	92	»	»	»	»	»	»	»	38,495	67	108
22,357	79	36,000	00	754	19	»	»	»	»	»	»	»	»	»	41,614	40	109
28,155	86	34,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	81,853	96	110
29,339	95	36,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	41,550	74	111
28,231	93	42,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	4,535	15	112
27,939	59	44,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	÷ 5,317	54	113
27,354	93	40,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	42,814	56	114
27,534	34	46,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	÷ 50,019	40	115
28,044	34	46,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	461	44	116
26,749	83	44,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	48,895	46	117
29,283	17	32,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	13,864	41	118
27,057	72	52,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	÷ 104,539	42	119
23,948	71	43,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	»	30,482	58	120

92 Øre, medens Godtgørelsen for »Annuitetskontorets« Lønninger er fradraget Administrationsudgifterne med 7,499 Kr. 75 Øre. 1836-37. I Administrationsudgifter er indbefattet Omkostninger og Provision ved Indfrielsen af det »Slesvig-Holstenske Laan« 11,742 Kr. — 1848-49, 1849-50, 1850-51 og 1851-52. I Administrationsudgifter er indbefattet Krigsskat til Beløb af henholdsvis 11,547 Kr. 81 Øre, 10,163 Kr. 92 Øre, 8,666 Kr. 07 Øre og 4,291 Kr. 81 Øre.

Regnskabsaar	Aar	Ved Aarets Udgang		Præmier og andre Afgifter		Renter		Kursgevinst		Vundet paa overtagne Panter	Reassurancens Andel i Skader m. v.		Diverse		Brandskader			
		Police Antal	Forsikrings-sum Kr.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.		Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Antal	Beløb Kr.
121	1851—52	3311	117,324,700	36,095	36	129,865	34	»	»	»	»	»	»	»	65	193,621		
122	1852—53	3327	119,733,300	38,559	85	124,780	99	»	»	»	»	»	»	»	49	136,487		
123	1853—54	3345	122,562,300	40,399	40	122,519	99	718	75	»	»	»	»	»	32	72,251		
124	1854—55	3354	124,572,700	43,179	14	125,811	65	»	17 50	»	»	»	»	»	52	108,581		
125	1855—56	3365	127,561,900	45,571	85	124,266	46	125	00	»	»	»	»	»	40	63,964		
126	1856—57	3365	135,698,400	71,951	19	117,323	85	»	3 13	»	»	»	»	»	78	516,478		
127	1857—58	3366	140,126,900	101,255	52	107,075	37	»	»	»	»	»	»	»	94	178,331		
128	1858—59	3368	141,949,700	139,052	60	104,842	15	»	18 75	»	»	»	»	»	99	735,869		
129	1859—60	3366	143,538,900	175,578	44	73,791	73	»	25 00	»	»	»	»	»	31	82,535		
130	1860—61	3364	144,756,300	177,653	25	71,520	12	»	»	»	»	»	»	»	46	361,720		
131	1861—62	3365	145,815,500	179,373	48	80,038	17	»	»	»	»	»	»	»	32	27,296		
132	1862—63	3366	147,108,700	180,827	66	76,608	42	»	»	»	»	»	»	»	35	23,211		
133	1863—64	3373	147,948,500	182,613	19	79,392	56	»	»	»	»	»	»	»	40	20,821		
134	1864—65	3378	149,530,300	183,504	67	83,811	67	297	42	»	»	1,379	35	»	54	128,691		
135	1865—66	3385	152,794,900	187,634	65	87,714	29	»	»	»	»	»	»	»	24	40,272		
136	1866—67	3400	160,883,100	201,605	86	93,380	08	»	»	»	»	»	»	»	43	24,401		
137	1867—68	3413	166,588,400	220,075	50	100,729	17	»	»	»	»	»	»	»	35	78,954		
138	1868—69	3438	170,532,200	229,032	46	106,073	94	»	»	»	»	»	»	»	45	39,252		
139	1869—70	3450	173,703,400	153,367	15	111,830	81	»	»	»	»	»	»	»	74	72,822		
140	1870—71	3477	177,774,600	110,058	54	115,032	13	»	»	»	»	»	»	»	71	83,919		
141	1871—72	3494	180,927,400	147,519	80	120,030	38	»	»	»	»	»	»	»	59	77,261		
142	1872—73	3508	184,795,600	153,048	69	134,875	75	9,361	68	»	»	»	»	»	58	37,500		
143	1873—74	3508	187,471,700	159,627	92	142,179	81	»	475 62	»	»	»	»	»	54	30,059		
144	1874—75	3522	194,759,500	161,186	89	148,973	44	1,133	08	»	»	»	»	»	92	72,129		
145	1875—76	3527	200,437,500	177,924	02	156,109	80	»	985 16	»	»	»	»	»	74	33,131		
146	1876—77	3533	205,777,600	186,061	25	163,807	42	7,492	03	»	»	»	»	»	59	27,908		
147	1877—78	3543	209,858,400	191,221	95	174,785	17	2,049	60	»	»	»	»	»	44	168,262		
148	1878—79	3557	213,468,600	192,985	84	180,224	69	2,146	69	»	»	»	»	»	99	65,948		
149	1879—80	3579	217,527,700	194,935	58	186,983	47	4,968	02	»	»	»	»	»	100	287,401		
150	1880—81	3602	221,817,000	197,423	24	186,904	50	2,382	67	»	»	»	»	»	89	58,322		
151	1881—82	3611	224,255,800	202,772	89	195,287	66	3,096	55	»	»	»	»	»	85	40,451		
152	1882—83	3627	227,210,000	207,441	34	206,929	55	2,103	83	»	»	»	»	»	100	82,620		
153	1883—84	3628	230,973,300	208,691	09	218,146	82	1,649	73	»	»	»	»	»	84	56,882		
154	1884—85	3631	234,777,400	213,003	45	216,978	98	1,740	63	»	»	»	»	»	140	154,441		
155	1885—86	3620	237,319,400	214,326	96	219,219	82	1,658	58	»	»	1,505	00	»	126	67,548		
156	1886—87	3608	240,047,600	217,943	06	227,826	23	4,049	74	»	»	17,813	31	»	102	27,909		
157	1887—88	3598	240,435,950	218,835	79	221,995	65	17,273	70	»	»	118,773	95	»	138	150,579		
158	1888—89	3609	241,826,500	211,706	56	225,825	61	117,375	00	»	»	26,391	65	»	123	43,529		
159	1889—90	3603	242,966,100	203,673	30	226,359	51	»	»	»	»	176,905	26	»	116	294,639		
160	1890—91	3613	247,381,600	198,667	38	229,506	58	»	»	»	»	63,954	95	»	137	80,583		
161	1891—92	3609	249,752,200	198,153	51	232,756	63	908	25	»	»	19,177	30	»	134	24,109		

1865-66. I Administrationsudgifter er indbefattet Sagførersakerer til Beløb 12,519 Kr. 10 Øre. — 1870-71. I Administrationsudgifter er medregnet ekstraordinære Udgifter. bl. a. i Anledning af Tillægspræmiens Indførelse, til samlet Beløb 16,365 Kr. 83 Øre.

Admini- rations- Udgifter	Bidrag til Brand- væsenets Udgifter		Kurstab		Reassuran- cepræmie (= Provision)		Overskuds- fordeling		Tabt paa overtagne Panter		Refunderet den kgf. Kasse		Aarets Overskud		Formue ved Aarets Udgang		Regnskabsaar
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	
2,745	28	53,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	103,406	47	3,137,537	06	121
3,777	94	50,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	42,924	93	3,094,612	13	122
3,467	78	46,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	26,918	41	3,121,530	54	123
1,721	67	50,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	11,295	21	3,110,235	33	124
3,560	26	52,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	35,438	37	3,145,673	70	125
3,348	58	68,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	413,549	27	2,732,124	43	126
3,195	71	80,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	68,196	50	2,663,927	93	127
3,913	98	84,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	592,870	12	2,071,057	81	128
7,926	47	144,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	4,933	04	2,075,990	85	129
1,576	56	98,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	230,123	92	1,845,866	93	130
3,277	75	95,132	54	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	118,704	55	1,964,571	48	131
1,070	39	104,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	110,153	92	2,074,725	40	132
1,979	40	102,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	119,205	31	2,193,930	71	133
1,078	22	94,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	27,223	00	2,221,153	71	134
2,638	40	84,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	118,437	77	2,339,591	48	135
3,661	92	106,903	52	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	140,018	96	2,479,610	44	136
3,873	99	82,000	00	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	133,976	33	2,613,586	77	137
3,124	13	94,400	00	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	178,329	50	2,791,916	27	138
1,830	73	86,600	00	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	80,944	90	2,872,861	17	139
7,932	08	64,934	96	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	28,304	13	2,901,165	30	140
1,254	69	71,999	92	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	88,033	65	2,989,198	95	141
1,021	04	73,476	00	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	155,289	08	3,144,488	03	142
1,003	02	74,651	46	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	168,569	17	3,313,057	20	143
3,491	83	76,159	39	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	134,513	19	3,447,570	39	144
3,072	01	78,787	04	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	195,028	93	3,642,599	32	145
1,917	06	80,709	65	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	223,825	40	3,866,424	72	146
3,899	22	82,348	68	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	90,546	47	3,956,971	19	147
1,247	78	83,753	83	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	201,407	10	4,158,378	29	148
3,681	85	85,252	95	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	9,449	37	4,148,928	92	149
3,333	47	86,925	85	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	218,129	09	4,367,058	01	150
3,837	15	88,218	06	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	250,650	89	4,617,708	90	151
2,140	16	89,130	36	»	»	»	»	»	»	»	»	÷	222,584	20	4,840,293	10	152
1,237	45	90,450	49	»	»	»	172,543	68	»	»	»	÷	84,373	53	4,924,666	63	153
3,278	08	91,766	64	»	»	»	164,223	54	»	»	»	÷	6,987	19	4,917,679	44	154
7,418	75	94,242	62	»	»	47,875	65	»	»	»	»	÷	179,624	89	5,097,304	33	155
3,859	46	96,486	37	»	»	148,203	41	»	»	»	»	÷	146,173	40	5,243,477	73	156
1,123	13	97,692	13	»	»	125,788	00	»	»	»	»	÷	153,696	55	5,397,174	28	157
3,216	02	98,300	94	»	»	145,184	91	»	»	»	»	÷	249,067	95	5,646,242	23	158
7,658	21	98,784	04	8,910	25	156,565	15	»	»	»	»	÷	10,380	88	5,656,623	11	159
3,878	75	100,023	81	27,521	19	33,533	89	»	»	»	»	÷	208,588	27	5,865,211	38	160
3,485	77	101,272	55	»	»	133,613	59	»	»	»	»	÷	150,514	05	6,015,725	43	161

Regnskabsaar	Aar	Ved Aarets Udgang		Præmie og andre Afgifter		Renter		Kursgevinst		Vundet paa overtagne Panter		Reassurancens Andel i Skader m. v.		Diverse		Brandskader	
		Police Antal	Forsikrings- sum Kr.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Antal	Beløb Kr.
162	1892—93	3612	253,907,750	199,884	44	240,351	20	15,202	75	»		175,395	81		179	231,754	0
163	1893—94	3605	256,937.100	217,015	93	240,490	72	17,387	50	»		33,315	47	»	131	42,920	0
164	1894—95	3610	265,017,300	220,306	45	248,667	00	25,373	25	»		132,292	27	»	168	174,379	2
165	1895—96	3606	270,972,750	226,719	92	251,648	99	»	»	»		26,320	50	»	151	33,504	0
166	1896—97	4334	280,287,500	238,658	25	254,680	36	»	»	»		47,098	18	»	138	61,295	0
167	1897—98	4638	286,772,690	247,410	61	259,618	23	»	»	»		37,123	82	»	155	47,930	9
168	1898—99	4613	294,823,940	256,567	49	265,796	50	»	»	»		40,619	97	»	135	53,015	0
169	1899—00	4579	301,028,640	258,956	85	273,072	84	»	»	»		101,624	10	»	150	133,910	8
170	1900—01	4631	321,117,290	264,072	10	277,494	48	104,601	56	»		57,660	62	»	171	75,477	0
171	1901—02	4626	329,830,540	281,104	18	309,102	72	96,507	25	»		34,642	35	»	164	59,575	0
172	1902—03	4613	344,175,240	292,281	76	313,836	58	»	»	»		31,613	71	»	136	51,197	7
173	1903—04	4604	352,838,090	302,213	48	317,496	50	»	»	»		28,153	39	2,115 52	160	43,706	8
174	1904—05	4592	360,005,340	309,511	54	327,616	10	72,665	00	»		79,189	67	»	139	141,305	8
175	1905—06	4586	367,490,140	314,100	65	337,844	19	560	25	»		75,540	03	»	172	133,298	8
176	1906—07	4546	373,127,790	327,484	95	347,588	49	»	»	»		92,769	85	»	135	144,804	7
177	1907—08	4528	382,512,300	337,773	70	357,521	23	»	»	»		84,971	12	»	176	158,763	0
178	1908—09	4521	391,420,800	343,884	36	369,001	19	178,399	75	»		64,255	33	»	190	128,378	8
179	1909—10	4482	394,750,850	350,779	42	378,363	77	»	»	»		56,507	19	»	147	120,490	0
180	1910—11	4479	397,827,050	353,365	48	389,491	68	44,429	50	»		20,156	42	»	132	38,574	0
181	1911—12	4483	402,105,900	356,322	04	390,319	21	»	»	»		203,650	64	»	168	333,956	7
182	1912—13	4457	404,440,000	360,584	47	396,080	44	»	»	»		28,195	21	»	140	46,733	8
183	1913—14	4457	413,634,750	361,285	71	417,360	38	»	»	»		196,276	15	388 41	139	361,813	0
184	1914—15	4488	419,515,750	369,111	63	419,518	07	5,977	00	»		182,081	78	»	182	298,046	8
185	1915—16	4496	430,312,600	375,992	98	429,393	05	10,952	75	»		33,199	55	»	127	65,302	7
186	1916—17	4501	524,920,500	445,212	95	448,414	38	»	»	»		52,721	72	»	128	98,867	7
187	1917—18	4513	598,272,800	575,664	70	470,930	79	26,356	95	»		26,819	00	»	103	53,127	8
188	1918—19	4576	649,233,100	646,247	39	486,897	00	»	»	»		203,796	19	»	136	347,526	7
189	1919—20	4712	957,236,800	937,045	65	485,750	56	»	»	»		231,407	51	»	153	418,342	7
190	1920—21	4848	1,022,392,600	1,209,932	24	504,166	74	623,791	60	»		166,773	46	»	147	298,301	0
191	1921—22	4875	1,001,437,400	1,268,370	89	529,940	37	627,495	15	»		53,715	73	»	153	108,655	7
192	1922—23	4923	984,974,400	1,211,196	41	561,952	27	»	»	»		49,583	09	»	146	93,722	0
193	1923—24	4968	1,001,731,400	1,187,338	22	599,911	21	»	»	»		77,959	60	»	146	139,494	7
194	1924—25	4947	978,118,700	1,551,104	74	832,421	22	»	»	»		67,750	31	»	157	150,870	7
195	1925—26	4938	975,239,400	1,156,499	12	702,245	35	110,585	75	»		40,802	24	»	152	88,922	0
196	1926—27	4974	993,873,300	1,134,286	67	714,423	13	228,159	50	»		140,611	80	»	138	269,883	0
197	1927—28	5023	998,816,000	1,130,669	87	736,875	65	605,308	75	»		68,833	46	»	172	145,427	7
198	1928—29	5093	1,009,361,700	1,108,784	39	749,600	56	»	»	»		203,005	45	»	226	337,526	7
199	1929—30	5156	1,029,113,000	1,105,619	18	771,878	54	586,408	37	»		148,969	18	»	189	343,604	0

1892-93. I Forsikringssum fra 1892-93 og følgende Aar er indbefattet Forsikringssummen for midlertidige Forsikringer. — 1896-97. I Policeantal og Forsikringssum fra 1896-97 og følgende Aar er tillige indbefattet Policeantallet og Forsikringssummen for Huslejeforsikring.

1919-1920. I Administrationsudgifter er indbefattet Omkostninger ved samtlige Forsikrings Omvurdering i Anledning

Admini- strations- udgifter	Bidrag til Brand- væsenets Udgifter		Kurstab		Reassuran- cepræmie (+Provision)		Overskuds- fordeling		Tabt paa overtagne Panter		Refun- deret den kgl. Kasse		Aarets Overskud		Formue ved Aarets Udgang		Regnskabsaar
	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	Kr.	Ø.	
6,863	07	102,323	98	»	137,186	32	»	»	»	»	»	»	112,706	16	6,128,431	59	162
2,343	63	103,638	45	»	146,090	51	»	»	»	»	»	»	173,216	38	6,301,647	97	163
2,677	54	106,055	88	»	150,085	08	»	»	»	»	»	»	143,441	22	6,445,089	19	164
6,183	49	108,152	53	23,180	00	153,904	98	»	»	»	»	»	139,764	41	6,584,853	60	165
4,428	23	110,691	83	51,364	50	161,252	61	»	»	»	»	»	101,404	62	6,686,258	22	166
4,244	75	112,128	71	19,127	00	165,975	48	»	»	»	»	»	144,745	79	6,831,004	01	167
7,053	88	115,272	16	238,215	00	168,466	22	»	»	»	»	÷	69,038	30	6,761,965	71	168
0,592	05	117,477	86	100,780	75	171,372	26	»	»	»	»	»	59,519	98	6,821,485	69	169
4,532	42	122,006	27	»	179,373	00	»	»	»	»	»	»	262,440	07	7,083,925	76	170
1,079	59	128,691	10	»	151,511	85	»	»	»	»	»	»	320,498	96	7,404,424	72	171
4,782	78	131,709	24	7,416	50	159,308	85	»	»	»	»	»	223,317	33	7,627,742	05	172
4,006	42	135,759	35	32,114	25	159,970	46	»	»	»	»	»	204,421	60	7,832,163	65	173
3,559	49	138,791	57	»	143,630	95	»	»	»	»	»	»	291,694	49	8,123,858	14	174
6,023	65	142,363	77	»	149,570	50	»	»	»	»	»	»	216,788	37	8,340,646	51	175
4,847	33	144,414	79	113,075	75	159,468	77	»	»	»	»	»	131,232	31	8,471,878	82	176
4,084	61	147,968	44	18,634	75	145,553	39	»	»	»	»	»	225,261	86	8,697,140	68	177
5,686	72	151,772	48	»	147,408	85	»	»	»	»	»	»	442,293	77	9,139,434	45	178
0,961	89	153,512	26	90,107	75	149,339	93	»	»	»	»	»	181,238	55	9,320,673	00	179
2,481	09	155,699	85	»	146,531	91	377,661	80	»	»	»	÷	3,505	63	9,317,167	37	180
4,102	26	156,617	38	80,648	75	171,177	45	»	»	»	»	»	113,789	74	9,430,957	11	181
7,200	29	158,597	14	51,430	10	160,514	56	»	»	»	»	»	260,384	23	9,691,341	34	182
3,526	56	160,590	62	124,022	15	161,800	41	»	»	»	»	»	73,557	83	9,764,899	17	183
6,016	64	163,698	59	»	165,007	65	»	»	»	»	»	»	253,918	76	10,018,817	93	184
0,565	75	165,295	92	»	164,206	68	»	»	»	»	»	»	354,167	49	10,372,985	42	185
0,638	59	174,276	29	167,789	55	181,312	19	»	»	»	»	»	183,464	91	10,556,450	33	186
6,973	60	211,800	94	»	218,727	45	»	»	»	»	»	»	459,141	59	11,015,591	92	187
1,507	17	235,017	58	219,938	95	250,472	20	593,545	24	»	»	÷	481,067	27	10,534,524	65	188
7,192	37	286,159	75	890,660	45	365,531	75	»	»	»	»	÷	643,683	12	9,890,841	53	189
1,041	91	379,290	30	»	406,214	48	»	»	»	»	»	»	1,179,815	70	11,070,657	23	190
1,874	32	402,939	72	»	394,827	37	»	»	»	»	»	»	1,211,225	24	12,281,882	47	191
6,921	40	393,068	37	182,071	00	370,683	53	»	»	»	»	»	466,265	47	12,748,147	94	192
9,412	56	388,335	81	487,063	05	369,265	02	»	»	»	»	»	211,638	39	12,959,786	33	193
6,007	03	492,517	47	9,813	81	333,894	71	»	»	»	»	»	1,188,172	76	14,147,959	09	194
2,241	20	389,856	79	»	322,092	62	»	»	»	»	»	»	897,019	25	15,044,978	34	195
2,795	79	387,649	65	»	328,706	95	1,000,864	33	»	»	»	÷	52,418	69	14,992,559	65	196
6,255	54	393,509	66	»	316,919	54	»	»	»	»	»	»	1,409,575	74	16,402,135	39	197
5,199	52	396,769	17	55,744	75	323,250	38	950,715	50	»	»	÷	327,815	12	16,074,320	27	198
7,177	38	402,163	98	»	243,907	07	»	»	»	»	»	»	1,336,022	84	17,410,343	11	199

af Dyrtiden. — 1921-1922. Fra 1921-22 er i Administrationsudgifter indbefattet Omkostninger ved Brandforsikringens i 1922 erhvervede Ejendom.

1924-1925. I »Præmier«, »Renter« og »Bidrag til Brandvæsenet« er fra 1924-1925 medtaget paaløbne Præmier, Renter og Bidrag til Brandvæsen til Aarets Udgang.

SAMLET OVERSIGT

OVER

KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRINGS AARSREGNSKABER

FRA 26. JANUAR 1731 — 30. SEPTEMBER 1930

INDTÆGTER:

	Kr.	Ø.
<i>Premier</i>	42,961,720.21	
<i>Sjelle- og Tiendepenge</i>	22,964.48	
<i>Renter</i>	30,586,883.46	
<i>Bidrag fra den kgl. Kasse (Statskassen):</i>		
I Anledningen af Brandforsikringens Oprettelse 1731	23,220.06	
— - Branden 1795*)	2,234,132.84	
— - Bombardementet 1807*)	6,900,110.73	
	<u>9,157,463.63</u>	
Heri fradrages Erstatningerne i Anledning af Bombardementet 1807 (som var Brandforsikringens Risiko uvedkommende*)	7,694,301.98	1,463,161.65
<i>Kursgevinst</i>	800,628.81	
<i>Diverse Indtægter</i>	46,252.75	
	<u>75,881,611.36</u>	

UDGIFTER:

<i>Brandskadeerstatninger</i>	33,833,744.19	
÷ Erstatninger for Bombardementet 1807*)	7,694,301.98	26,139,442.21
<i>Administration</i>	8,371,816.46	
Betalt til <i>Brandvæsenet</i>	14,031,735.89	
<i>Tab paa Prioriteter</i>	476,718.33	
Betalt til <i>Krudttaarnenes Genopførelse</i> (17 ⁸⁰ / ₈₁ —17 ⁸⁴ / ₈₅)	320,000.00	
Betalt til <i>Nikolajtaarns Istandsættelse</i> (18 ¹⁹ / ₂₀ —18 ²² / ₂₃)	101,000.00	
<i>Premiegodtgørelse</i> samt <i>fordelt</i> af Brandforsikringens Overskud	3,865,200.12	
<i>Reassurancepræmie</i> (÷ Provision)	8,985,278.53	
÷ Reassuranceselskabernes Andel i Erstatninger m. m.	3,819,923.29	5,165,355.24
<i>Formue</i> den 30. September 1930	17,410,343.11	
	<u>75,881,611.36</u>	

*) Den regnskabsmæssige Uoverensstemmelse mellem Statens betalte Bidrag til Bombardementserstatningerne og disses virkelige Beløb skyldes, at Brandforsikringens og Statens hele Mellemværende i Anledning af Branden 1795 og Bombardementet 1807 blev afgjort *under ét* ved Højesteretsdom 3. Februar 1829.

FORTEGNELSE
OVER
KJØBENHAVNS BRANDFORSIKRINGS
BESTYRELSE OG PERSONALE
1912-1930

JUSTITSMINISTERIETS TILFORORDNEDE

AAGE SVENDSEN, Departementschef i Justitsministeriet, fra 1. Juni 1926.

FORMÆND FOR REPRÆSENTANTSKABET

FREDERIK VILHELM LEONAR BENTZEN, Overretssagfører, 20. Oktober 1885—26. November 1923 (afgaaet).

SOPHUS BÜLOW, Direktør i Bikuben, fra 26. November 1923.

NÆSTFORMÆND FOR REPRÆSENTANTSKABET

SOPHUS BÜLOW, Direktør i Bikuben, 4. December 1908—26. November 1923 (Formand).

HELGE B. MØLLER, Arkitekt, 26. November 1923—26. November 1925 (Direktør).

CARL HERFORTH, Kreditforeningsdirektør, fra 26. November 1925.

MEDLEMMER AF BRANDFORSIKRINGENS

»FASTE UDVALG«

CARL EMIL KRARUP, Manufakturhandler, 21. November 1895—8. Februar 1917 (udtraadt).

CHRISTIAN CLAUSEN MØLLMANN, Malermester, fra 21. November 1900.

CARL FRIEDERICHSEN, Stabslæge ved Hæren, 6. December 1905—21. November 1916 (udtraadt).

ALBERT DIDRIK SCHÆBEL, Klejnsmedemester, 6. December 1905—3. April 1916 (død).

CHRISTIAN OLSEN AAGAARD, Hof-Papirhandler, fra 4. December 1908.

VILHELM BOCKELUND, Grosserer, 4. December 1908—30. November 1917 (udtraadt).

- VILHELM ZELTNER, Murermester, 21. December 1909—3. Maj 1916 (død).
- KARL KRABBE RIISE, fhv. Apotheker, fra 24. November 1911.
- CARL SEIFERT, Smedemester, fra 25. November 1913.
- CARL HERFORTH, Kreditforeningsdirektør, 21. November 1916—26. November 1925 (Næstformand).
- CARL HEDE, Overretssagfører, fra 21. November 1916.
- FRIDOLIN HASSEL, Fabrikant, 21. November 1916—5. Marts 1929 (død).
- NICOLAI BJERRE, Apotheker, fra 30. November 1917.
- VALDEMAR BALD, Murermester, 30. November 1917—7. Oktober 1921 (død).
- HELGE B. MØLLER, Arkitekt, 29. November 1921—26. November 1923 (Næstformand).
- HANS PETER NIELSEN, Tømrermester, fra 26. November 1923.
- HOLGER MYGIND, Professor, 26. November 1925—1. Oktober 1928 (død).
- ANDREAS WILDT, Murermester, fra 23. November 1928.
- THOMAS SCHAT BEHREND, Ingeniør, fra 26. November 1929.

DIREKTØRER

- HARALD LUDVIG WESTERGAARD, Professor, Dr. polit. og jur., fra 30. September 1885.
- CHARLES ALFRED IVERSEN, cand. jur., fra 1. August 1886 Forretningsfører og fra 22. November 1894 administrerende Direktør.
- HANS FUSSING, Murermester, fra 21. November 1895—25. Novbr. 1913 (udtraadt).
- OLAF KAYSER, Tømrermester, fra 25. November 1913—19. Oktober 1925 (død).
- HELGE B. MØLLER, Arkitekt, fra 26. November 1925.

KONTORCHEFER

- VALDEMAR PETER TETENS NIELSEN, fra 1. April 1900.

KASSERERE

- CHRISTIAN VILHELM PETERSEN, 1. Januar 1882—1. April 1922 (Afsked med Pension).
- WILLIAM JENS KARL OLSEN, cand. jur., fra 1. April 1922.

FØRSTE FULDMÆGTIGE
OG EKSPEDITIONSSSEKRETÆRER

WILLIAM JENS KARL OLSEN, cand. jur., 1. April 1912—1. April 1922 (Kasserer).

NIELS JOHANNES JULSØ, fra 1. December 1922.

ANDEN FULDMÆGTIGE

NIELS JOHANNES JULSØ, 1. Oktober 1912—1. December 1922 (første Fuldmægtig).

CHARLES SEYER MALLING BEYER HOLGERSEN, cand. jur., fra 1. December 1924.

ASSISTENTER

NIELS JOHANNES JULSØ, 1. Oktober 1910—1. Oktober 1912 (anden Fuldmægtig).

CHARLES SEYER MALLING BEYER HOLGERSEN, 1. Oktober 1915—1. December 1924 (anden Fuldmægtig).

AKSEL MØLLER, fra 1. December 1926.

ALBERT VALDEMAR HANSEN, fhv. Intendant, Ekstraassistent fra 1. Maj 1917.

BUDE

HANS PEDER JENSEN, 1. December 1874—19. Februar 1913 (død).

WILHELM HANSEN, 1. August 1902—1. Januar 1915 (Afsked med Pension).

HENRY EMIL LINDSKOV, fra 1. Marts 1913.

JOSEPH JOSEPHSEN, Portner og Bud, fra 1. Maj 1926.

REVISORER

HENRIK BERTEL KRENCHER, Overregistrator, fra 1. December 1903.

KNUD ÅGE MEYER, Overretssagfører, 1. Oktober 1904—1. Juli 1917 (afgaaet).

JOHANNES GHERSING, Overretssagfører, fra 1. November 1917.

REGERINGENS TILSYNSMÆND VED VURDERINGERNE

JOHAN SCHRØDER, Arkitekt, 1. December 1894–18. December 1914 (død).

EMIL AXEL BERG, Arkitekt, 12. Marts 1915–9. December 1929 (død).

HENNING HANSEN, Arkitekt og Murermester, fra 1. Februar 1930.

VURDERINGSMESTRE

OLUF VILHELM KAYSER, Tømremester, cand. polyt., 15. April 1886–25. November 1913 (Direktør).

JENS FREDERIK HANSEN, Murermester, 15. April 1886–31. Marts 1924 (død).

CHRISTIAN FREDERIK DANSTRUP, Maskinfabrikant, 5. Maj 1893–2. Juni 1921 (død).

ANTON PETERSEN, Murermester, 16. Februar 1895–7. April 1913 (afgaaet).

HANS PETER CHRISTIAN HAXTHAUSEN, Maskinfabrikant, 7. Januar 1897–10. August 1922 (død).

HARALD THEODOR PETERSEN, Tømremester, 20. Januar 1898–16. August 1918 (død).

HANS PETER NIELSEN, Tømremester, 16. Oktober 1903–17. August 1916 (afgaaet).

REGNAR HELWEG, Direktør, Maskinfabrikant, fra 16. Februar 1907.

NIELS JUUL-PETERSEN, Murermester, 6. Marts 1908–25. Juni 1922 (død).

NIELS CHRISTIAN CHRISTENSEN SMITH, Tømremester, 6. Marts 1908–16. December 1915 (død).

NIELS PETER ANDERSEN, Murermester, fra 1. Marts 1913.

HENNING HANSEN, Murermester, 1. Marts 1913–1. Februar 1930 (Regeringens Tilsynsmand).

PETER E. RAASCHOU, Professor, 27. Februar 1914–2. Januar 1915 (afgaaet).

HANS JACOB KORNERUP-KOCH, Tømremester, fra 10. November 1915.

VALDEMAR ZELTNER, Tømremester, fra 17. August 1916.

HJALMAR BALD, Tømremester, 21. August 1916–3. Juni 1930 (død).

AXEL LUDVIGSEN, Ingeniør, cand. polyt., fra 20. September 1916.

HOLGER BRODERSEN, Tømremester, fra 26. Februar 1918.

CARL THIEL, Murermester, fra 26. Februar 1918.

LOUIS SMITH, Tømrmester, 30. Januar 1919–13. Februar 1920 (død).

PETER TOPP, Tømrmester, 20. Februar 1920–31. Maj 1920 (afgaaet).

FERDINAND HOYER, Tømrmester, 18. August 1920–2. Oktober 1930 (død).

VILHELM KØHLER, Murermester, fra 28. August 1922.

HARALD PETERSEN, Murermester, fra 28. August 1922.

JOHS. CAROC, Ingeniør, fra 28. August 1922.

RUD. JØRGENSEN, Murermester, Kaptajn, fra 12. Februar 1930.

P. JUL. HANSEN, Tømrmester, fra 5. September 1930.

JOHS. ALKJÆR, Tømrmester, fra 11. Oktober 1930.

